

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

KLIENTSKY ORIENTOVANÁ VEŘEJNÁ SPRÁVA 2030

Koncepce rozvoje veřejné správy na období let 2021–2030

Ministerstvo vnitra, září 2019

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zpracováno v rámci projektu „Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0000125.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropské unie, Evropského sociálního fondu.

Vydalo Ministerstvo vnitra, odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy v roce 2019.

OBSAH

1.	MANAŽERSKÉ SHRUTÍ	4
2.	ÚVOD	5
A)	ZÁKLADNÍ INFORMACE O KONCEPCI	5
B)	KONTEXT VZNIKU A EXISTENCE KONCEPCE	6
C)	UŽIVATELÉ KONCEPCE	9
D)	MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ A OKOLNÍ PROSTŘEDÍ	10
3.	STRATEGICKÁ ČÁST KONCEPCE	20
A.	HIERARCHIE CÍLŮ	20
B.	VIZE KONCEPCE	22
C.	GLOBÁLNÍ CÍL KONCEPCE	24
D.	STRATEGICKÉ CÍLE, SPECIFICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ KONCEPCE	24
	STRATEGICKÝ CÍL 1 PRO KLIENTA DOSTUPNÉ A KVALITNÍ SLUŽBY VEŘEJNÉ SPRÁVY	26
	STRATEGICKÝ CÍL 2 EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY	40
	STRATEGICKÝ CÍL 3 EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ INSTITUCE VEŘEJNÉ SPRÁVY	60
	STRATEGICKÝ CÍL 4 KOMPETENTNÍ LIDSKÉ ZDROJE	82
	STRATEGICKÝ CÍL 5 INFORMOVANÍ A ÚČASTNÍCI SE OBČANÉ	91
E.	VZÁJEMNÁ PROVÁZANOST SPECIFICKÝCH CÍLŮ	97
F.	LOGIKA INTERVENCE	98
G.	MEZINÁRODNÍ DIMENZE	102
H.	NÁVAZNOST CÍLŮ NA RELEVANTNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY	103
4.	IMPLEMENTACE KONCEPCE	105
A.	RÁMEC IMPLEMENTACE	105
B.	INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ IMPLEMENTACE KONCEPCE	106
C.	MONITORING A VYHODNOCOVÁNÍ PLNĚNÍ CÍLŮ KONCEPCE	109
D.	PŘEDPOKLADY ÚSPĚŠNÉ REALIZACE KONCEPCE	110
E.	ŘÍZENÍ RIZIK	110
F.	SPOLUPRÁCE A KOMUNIKACE	112
G.	ODHADOVANÉ FINANČNÍ NÁROKY, PREFEROVANÝ ZDROJ FINANCOVÁNÍ	114
5.	SEZNAM PŘÍLOH	115
6.	SEZNAM ZKRATEK	115

1. MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

Koncepce „Klientsky orientovaná veřejná správa 2030“, dále jen „Koncepce“, je **novým strategickým dokumentem veřejné správy v České republice**. Shrnuje více než sedm desítek konkrétních opatření, jejichž **společným jmenovatelem je celkové přiblížení veřejné správy klientu-občanovi**. Koncepce je obsahově provázána se souborem strategických materiálů Digitální Česko, neboť rozvoj obecné veřejné správy (Government) a její digitalizace (eGovernment) tvoří jednotný celek. Všechna navržená opatření vycházejí z podrobné analýzy aktuálních problémů veřejné správy, na které se v letech 2018 a 2019 podíleli vedle různých útvarů Ministerstva vnitra rovněž ÚV ČR, MF, MMR, MPSV a MŽP. Předmětná analýza klíčových problémů současné veřejné správy tvoří přílohu č. 1 této Koncepce.

K nejdůležitějším opatřením, která Koncepce přináší, patří tvorba nového kompetenčního zákona, který nahradí stávající zákon z roku 1969. Dále Koncepce usiluje o podstatnou změnu výkonu přenesené působnosti obcí, kterou by v budoucnu měly vykonávat převážně obce druhého a třetího typu. Důležitým opatřením je rovněž celková podpora analytické činnosti napříč ústředními orgány státní správy, které napomohou racionalizaci rozhodovacích procesů ve státní správě (*evidence informed* rozhodování). Svě důležité místo má v Koncepci také systémová podpora rozvoje inovací ve veřejné správě. Poměrně výrazný prostor věnuje Koncepce dalšímu rozvoji meziobecní spolupráce ve venkovském prostředí i v oblasti aglomerací.

Návrhy obsažené v Koncepci nejsou rozpočtově neutrální a jejich celková výše je zatím odhadována na 1, 73 mld. Kč. Samostatným tématem je podpora meziobecní spolupráce, která si, bude-li podpořena, vyžádá vytvoření dotačního mechanismu ve výši cca 1 mld. Kč. Koncepce by měla být financována částečně ze zdrojů EU a částečně ze státního rozpočtu. V současné době však vzhledem k probíhajícím jednáním nelze říci, v jakém poměru se budou evropské a národní finanční zdroje na financování Koncepce podílet. **Nedostatek finančních prostředků představuje jedno ze základních rizik, které mohou limitovat úspěšnost celé Koncepce. Výčet dalších možných rizik, která mohou implementaci Koncepce významně ovlivnit, je obsažen v příloze č. 2.**

Příloha č. 3 - Indikátorová soustava, zajišťuje měřitelnost, aby bylo v budoucnu možné konstatovat, zda opatření Koncepce skutečně vedla ke svému primárnímu cíli. Proto je indikátorová soustava rozdělena na dva druhy indikátorů – indikátory výstupové, které odpovídají převážně na to, zda opatření bylo či nebylo naplněno, a indikátory výsledkové, monitorující zda došlo k dosažení požadovaného výsledku. Dopadová ex-post evaluace celé Koncepce bude zpracována do 31. prosince 2031, tedy do jednoho roku po skončení její platnosti.

Vzhledem k tomu, že desetileté období platnosti představuje skutečně dlouhodobý časový horizont, bude Koncepce realizována na základě tří Akčních plánů. Akční plán na léta 2021 až 2023 je předkládán přímo s návrhem Koncepce, jeho přílohu tvoří Plán aktivit. Další Akční plány budou vypracovány na léta 2024 až 2026 a 2027 až 2030. Jejich smyslem je zajistit implementaci Koncepce potřebnou flexibilitu, tj. schopnost reagovat na nové výzvy, trendy a aktuální dění.

Koncepce by neměla být jednou z mnoha a její plnění by nemělo být formální, k čemuž je nutná především politická podpora. Ministerstvo vnitra ji považuje za zdařilý kompromis, na kterém se v rámci Pracovní skupiny pro její tvorbu podíleli nejen ostatní rezorty, nýbrž svými náměty rovněž územní partneři z regionálních a komunálních sdružení.

2. ÚVOD

A) ZÁKLADNÍ INFORMACE O KONCEPCI

Název strategického dokumentu	Klientsky orientovaná veřejná správa 2030
Kategorie strategického dokumentu	vrcholový národní a průřezový střednědobý strategický dokument s celospolečenským dopadem a dopadem na veřejný rozpočet
Zadavatel strategického dokumentu	ministr vnitra
Gestor tvorby strategického dokumentu	náměstek ministra vnitra pro řízení sekce legislativy, státní správy a územní samosprávy JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.
Koordinátor tvorby strategického dokumentu	ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy Ing. Mgr. David Sláma
Rok zpracování strategického dokumentu	2018–2019
Schvalovatel strategického dokumentu	vláda ČR
Datum schválení	
Forma schválení	usnesení vlády
Poslední aktualizace	září 2019
Doba realizace strategického dokumentu	1. 1. 2021–31. 12. 2030
Odpovědnost za implementaci	Ministerstvo vnitra a jednotliví gestoři
Odhadovaný rozpočet implementace	1,73 mld. Kč (+ 1 mld. Kč dotační mechanismus meziobecní spolupráce)
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategického dokumentu	<p>Koncepce Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 je strategickým materiálem rozvoje veřejné správy ČR pro nadcházející desetiletí. Byla vytvořena proto, aby v potřebné míře detailu nastavila další strategické směřování veřejné správy a tedy i pokrok, kterého by veřejná správa mezi lety 2021–2030 měla dosáhnout. Koncepce přichází s vizí dosažení maximální míry pro-klientské orientace veřejné správy prostřednictvím celkem pěti blíže specifikovaných strategických cílů orientovaných na zvýšení dostupnosti a kvality služeb veřejné správy, zlepšení fungování systému veřejné správy i jejích institucí, zkvalitnění lidských zdrojů, stejně jako komunikace veřejné správy s klienty a usnadnění participace občanů na veřejném dění.</p> <p>Uvedeného pokroku bude dosaženo prostřednictvím celkem tří implementačních dokumentů, tzv. Akčních plánů, přičemž první Akční plán na léta 2021–2023 je vládě ČR předkládán ke schválení spolu s touto koncepcí.</p>

B) KONTEXT VZNIKU A EXISTENCE KONCEPCE

Zadání zpracování strategického materiálu

Úkol zpracovat strategický materiál udávající směr dalšího rozvoje veřejné správy byl stanoven usnesením vlády č. 680 ze dne 27. srpna 2014 *ke Strategickému rámci rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014–2020 a o zřízení Rady vlády pro veřejnou správu*. Dle předmětného usnesení bylo ministru vnitra uloženo „předložit vládě do 30. června 2020 návrh na aktualizaci Strategického rámce nebo návrh nové strategie v oblasti veřejné správy pro další období“. Ministerstvo vnitra za účelem naplnění tohoto úkolu vypracovalo **nový strategický materiál s názvem „Klientsky orientovaná veřejná správa 2030“** (Koncepte). Ten řeší nejen aktuální problémové oblasti, které se ve veřejné správě objevují, ale reaguje i na inovace a trendy ve veřejné správě. I přes akcentaci nových témat strategický materiál z časového i tematického hlediska navazuje na zrealizované výstupy a vyhodnocené výsledky Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014–2020 (SRR VS či strategický rámec).

Formát strategického materiálu

Strategický materiál **byl zpracován v souladu s doporučeními Metodiky přípravy veřejných strategií¹** a naplňuje **charakteristické znaky koncepte²**, tj. rozpracovává část analytickou a strategickou, zatímco implementační část je pokryta v samostatném prováděcím materiálu. **Implementační část Koncepte na období prvních tří let je popsána v Akčním plánu na léta 2021–2023, nadcházejících sedm let (až do konce platnosti Koncepte) bude pokryto dalšími dvěma Akčními plány na léta 2024–2026 a 2027–2030**, které implementaci dodají potřebnou flexibilitu, tj. možnost průběžně reagovat na aktuální změny ve veřejné správě v ČR i v zahraničí. Zpracování jednoho implementačního plánu na celé období platnosti koncepte by takovouto flexibilitu neumožňovalo (blíže viz kapitolu „Rámec implementace“). Důvodem pro zpracování časově ohraničených Akčních plánů je rovněž termín plánované ex post evaluace předcházejícího strategického materiálu, tj. SRR VS, která proběhne až po zpracování koncepte Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 a prvního Akčního plánu. Závěry tohoto finálního ex post zhodnocení naplňování SRR VS bude možné díky rozfázované implementaci promítnout ve druhém Akčním plánu na léta 2024–2026.

Smysl strategického materiálu

Vývoj ČR, který má být prostřednictvím této Koncepte ovlivněn, je v nejobecnějším slova smyslu orientován k vyváženému vývoji v oblasti sociální, hospodářské a environmentální, se zřetelem k potřebě zajistit srovnatelnou kvalitu života rovněž pro budoucí generace. Vyjádřením záměrů ČR postupovat cestou udržitelného rozvoje, stejně jako převodníkem jejích mezinárodních závazků, jsou **Strategický rámec Česká republika 2030³** (SR ČR 2030) a jeho implementační plány. Pro Koncepti jsou zvláště relevantní oblasti „Obce a regiony“ a „Dobré vládnutí“ tohoto strategického rámce a jim

¹ S výjimkou přísné aplikace principů projektového řízení, které v řadě případů nemohly být z důvodu chybějících lidských kapacit dodrženy.

² Definice koncepčního materiálu dle Metodického doporučení Ministerstva pro místní rozvoj – Typologie strategických a prováděcích dokumentů, dostupného z: https://www.mmr.cz/getmedia/a8e367ae-8c84-48f2-9ce4-5484e4d5de52/Typologie-strategickych-a-provadecich-dokumentu_final.pdf.

³ Strategický rámec ČR 2030 [online]. Dostupné z: <https://www.cr2030.cz/strategie/>.

odpovídající opatření a doporučení aktuálního implementačního plánu. Koncepce bere v potaz rovněž výstupy analýz, zpracovaných k tomuto strategickému rámci⁴.

Ambicí koncepcí Klienty orientovaná veřejná správa 2030 je stanovit hlavní cíle rozvoje veřejné správy v ČR v horizontu deseti let, od roku 2021 do roku 2030. Za tímto účelem byly identifikovány hlavní problémové oblasti veřejné správy, které by v období desetileté platnosti Koncepce měly být optimálně vyřešeny a měla by tak být splněna stanovená vize. Vzhledem k tomu, že Koncepce cílí na veřejnou správu jako systém, je pro účely tohoto strategického materiálu veřejnou správou myšlena veřejná správa v tzv. užším pojetí, tj. státní správa a územní samospráva s omezením pouze na změny uvnitř základních subjektů veřejné správy (tj. stát, kraje a obce).

Ze samotného názvu Koncepce plyne, že **jako zastřešující princip byla zvolena pro-klientská orientace veřejné správy**, tj. takový přístup veřejné správy k jejímu fungování, který je orientován na uspokojení klienta při zachování efektivního fungování veřejné správy. Klientem veřejné správy je myšlena především fyzická osoba, tj. občan a podnikající fyzická osoba, ale také další subjekty, které s veřejnou správou přicházejí do kontaktu, tedy právnické osoby, jako jsou obchodní společnosti, neziskové organizace, spolky apod. Spokojenost klienta veřejné správy lze primárně spatřovat zejména v dostupnosti a co nejlepší kvalitě služeb poskytovaných veřejnou správou. Zachováním fungování je myšleno to, že samotná pro-klientská orientace nemůže být realizována na úkor nutného a potřebného fungování veřejné správy, tedy např. řádného výkonu správních činností. Toto fungování veřejné správy musí být zachováno a v maximální možné míře dále vnitřně zefektivňováno – např. zlepšováním elektronické komunikace mezi jednotlivými IT systémy veřejné správy, zjednodušováním vnitřních procesů apod.

Koncepce se nevyhýbá ani takovým tématům, která nejsou čistě pro-klientsky orientovaná, tedy zefektivňování těch oblastí, kde primární cílovou skupinou není přímo klient, ale např. samotná veřejná správa. I v této oblasti se objevují problémy, jejichž vyřešení může mít na klienta pozitivní dopad, např. díky snížení finanční náročnosti výkonu některých činností veřejné správy apod.

Provazba strategického materiálu s eGovernmentem

Ačkoliv se Koncepce zaměřuje primárně na oblast tzv. Governmentu, tedy obecné veřejné správy, významně reflektuje také oblast eGovernmentu, tedy elektronické veřejné správy, jako jeden z nejdůležitějších nástrojů zefektivnění i zlepšení dostupnosti veřejné správy pro klienta. Koncepce je **integrálně propojena se souborem koncepcí s názvem Digitální Česko, zejména pak s Informační koncepcí⁵**, stanovující cíle ČR v oblasti informačních systémů veřejné správy a obecné principy pořizování, vytváření správy a provozování informačních systémů veřejné správy v ČR na období pěti let.

Obě koncepce sdílí zejména svou orientaci na klienta veřejné správy. Z pohledu eGovernmentu je cílem poskytování efektivních on-line služeb skrze digitální infrastrukturu veřejné správy, a to co

⁴ Především POLÁŠEK, Martin a kolektiv. Vládne si dobře? Vládnutí v kontextu udržitelného rozvoje. [online]. ÚV ČR. Dostupné z: https://www.cr2030.cz/strategie/wp-content/uploads/sites/2/2018/05/ANAL%C3%9DZA_Vl%C3%A1dneme-si-dob%C5%99e.docx.pdf.

⁵ Soubor strategických materiálů Digitální Česko byl schválen usnesením vlády ČR č. 820 dne 3. října 2018. Materiály jsou k dispozici online a jsou dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolocnost.aspx>.

nejjednodušším a nejefektivnějším způsobem, který klientům usnadní jak dosažení jejich práv a nároků, tak splnění jejich povinností a závazků ve vztahu k veřejné správě. Obecná veřejná správa, tedy Government, tento pohled sdílí. Z povahy věci se však neomezuje pouze na on-line služby, nýbrž poskytuje i služby ostatní, a to obecně s ohledem na ty své klienty, kteří nemohou či z nějakého důvodu nechtějí on-line služby využívat. Právě těmto klientům musí Government vždy poskytovat dostupnou a zároveň efektivně fungující síť kontaktních míst veřejné správy. Požadavky na zachování dostupnosti a efektivitu fungování dle principů 3E⁶ přitom mezi sebou poměrně intenzivně soupeří. Je úkolem Governmentu spolu s eGovernmentem nalézt mezi oběma požadavky odpovídající rovnováhu, která bude přínosná jak pro klienta, tak i pro veřejnou správu a tedy i stát samotný. Postupná digitalizace veřejné správy dlouhodobě pohled na pojem dostupnosti mění, což je jedním ze základních východisek předkládané Koncepce.

Government a eGovernment se vzájemně prolínají, a tedy jsou, a i nadále musí být vnímány, jako jeden koherentní systém veřejné správy v ČR. Jakékoliv změny systému se musí proto, aby měly žádoucí efekt, odehrávat vždy koordinovaně a v úzké spolupráci obou oblastí. Právě tuto koordinaci a spolupráci by měla tato Koncepce mimo jiné zajišťovat. Reálná koordinace mezi oběma strategickými materiály bude realizována v rámci MV, které je gestorem obou problematik⁷.

Provozba strategického materiálu s dalšími strategickými dokumenty ČR a mezinárodními strategiemi

Mimo integrální propojení se souborem strategických materiálů Digitální Česko a zejména Informační koncepcí reflektuje koncepcí Klientyky orientovaná veřejná správa 2030 také další zásadní strategické materiály ČR.

Jak bylo zmíněno výše, jedním z důležitých strategických materiálů, ze kterých Koncepce vychází, je **SR ČR 2030**. Témata, která jsou v koncepci Klientyky orientovaná veřejná správa 2030 popsána a dále rozvíjena, jsou také tématy **Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020 (NKR)**, zpracovávané za výrazného přispění gestora MV Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR). NKR slouží jako základ budoucí Dohody o partnerství a tedy i jako báze priorit ČR k financování z kohezní politiky v novém programovém období po roce 2020. Veřejná správa je důležitým faktorem regionálního růstu, který je základem posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Efektivně fungující veřejná správa orientovaná na klienta pozitivně ovlivňuje výsledky regionů v oblastech životního prostředí, inovací a podnikání, ale i v oblasti sociální⁸.

Veřejná správa má také důležitou územní dimenzi a v rámci témat, vztahujících se např. k optimalizaci výkonu veřejné správy v aglomeracích a meziobecní spolupráci, je propojena také se **Strategií regionálního rozvoje 2021+**. Neméně důležitými strategiemi, které jsou s koncepcí úzce provázány zejména v oblastech inovací a automatizace, jsou Inovační strategie ČR 2019–2030 či Národní strategie umělé inteligence v ČR. V budoucnu bude ve vztahu k těmto tématům důležité reflektovat také nově

⁶ Tzn. hospodárnost, efektivnost, účelnost.

⁷ Předpokládá se, že reálná koordinace bude probíhat na platformě Společného řídicího výboru pro eGovernment a služby informační společnosti, ukotveného ve statutu Rady vlády pro veřejnou správu i Rady vlády pro informační společnost.

⁸ Sedmá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské komise [online] Evropská komise. Dostupné z: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion7/7cr_cs.pdf.

připravovanou Národní výzkumnou a inovační strategií pro inteligentní specializaci ČR, tj. Národní RIS3 strategii (blíže viz kapitola Návaznost cílů na relevantní strategické dokumenty).

Koncepce Klienty orientovaná veřejná správa 2030 reaguje také na řadu strategií na unijní úrovni, jako je např. Bílá kniha o budoucnosti Evropy⁹, a to zejména ve vztahu k tématu důvěry občanů v instituce a jejich participace na veřejném dění. V řadě aspektů reaguje také na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030¹⁰, zejména pak v cíli 16 Agendy.

Postup zpracování strategického materiálu

Koncepce Klienty orientovaná veřejná správa 2030 je výsledkem intenzivní spolupráce MV jako gestora se všemi klíčovými zainteresovanými stranami z řad ústředních orgánů státní správy (zejména ministerstva) i územní samosprávy (zejména komunální svazy a Asociace krajů ČR). Jako vhodná platforma pro tuto spolupráci byla ustavena **Pracovní skupina pro tvorbu koncepce rozvoje veřejné správy 2021+** (Pracovní skupina), která vznikla usnesením Rady vlády pro veřejnou správu č. 8/25 z 16. února 2018. Pracovní skupina se za dobu svého působení sešla celkem pětkrát a intenzivně se tak účastnila všech fází přípravy strategického materiálu, od diskuse nad konkrétními tématy gestorů k zařazení do Koncepce, až po diskusi a schválení jednotlivých vypracovaných částí Koncepce. Analytická fáze za účelem přípravy analytické části (příloha č. 1) probíhala zhruba od poloviny dubna do poloviny října 2018, strategická fáze k přípravě strategické části pak zhruba od poloviny října 2018 do března 2019 a konečně příprava implementace, tj. zejména zpracování prvního Akčního plánu, od začátku dubna do konce června 2019¹¹.

Do příprav Koncepce byla mimo v Pracovní skupině zastoupené zainteresované strany přizvána také odborná i laická veřejnost. Zapojena byla zejména ve fázi přípravných prací, kdy byla prostřednictvím dotazníku oslovena s cílem identifikace hlavních problémových oblastí veřejné správy.

Finální znění Koncepce i návazných Akčních plánů bude zveřejněno také v Databázi strategií, tj. celostátním informačním systému strategických a koncepčních dokumentů, a bude tak snadno dohledatelné a dostupné. Koncepce i Akční plány budou taktéž zveřejněny na webových stránkách Ministerstva vnitra.

C) UŽIVATELÉ KONCEPCE

Instituce (tj. jednotlivá ministerstva či komunální a regionální svazy) a **zaměstnanci institucí**, zastoupené ve výše uvedené Pracovní skupině, kteří jsou zároveň gestory konkrétních témat Koncepce, **lze označit za primární uživatele Koncepce** a návazných Akčních plánů. **Tito primární uživatelé budou jako gestoři témat participovat na jejím plnění a tedy realizovat konkrétní návrhy opatření v rozpadu**

⁹ Bílá kniha o budoucnosti Evropy. [online]. Evropská komise. Dostupné na:

https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/bila_kniha_o_budoucnosti_evropy_cs.pdf.

¹⁰ Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030. [online]. OSN. Dostupné z:

<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>.

¹¹ Termíny setkání Pracovní skupiny pro přípravu koncepce rozvoje VS 2021+, stejně jako zápisy z jejích jednání, lze nalézt na webové stránce Ministerstva vnitra: <https://www.mvcr.cz/clanek/koncepce-klientsky-orientovana-verejna-sprava-2030.aspx>.

na jednotlivé aktivity (blíže viz Akční plán), ukotvené v šířeji pojatých strategických a specifických cílech Koncepce.

Sekundárními uživateli by za předpokladu její úspěšné realizace měly být ty subjekty, na které bude Koncepce jakýmkoliv způsobem dopadat (ať již v pozitivním či negativním smyslu), aniž by jednotlivá opatření či aktivity přímo plnily. Sekundárními uživateli tak budou především **zaměstnanci veřejné správy a jejich instituce**, kteří např. budou Koncepci a Akční plány reflektovat při tvorbě vlastních strategických materiálů, legislativy apod., budou cílovou skupinou vzdělávacích kurzů, atd. Neméně významným sekundárním uživatelem bude rovněž **odborná a laická veřejnost**, což odpovídá orientaci Koncepce na klienta veřejné správy, na kterého by měla mít realizace Koncepce obecně pozitivní dopad.

D) MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ A OKOLNÍ PROSTŘEDÍ

Sociální, hospodářský a environmentální rozvoj České republiky (ČR) a jejích regionů, ale i celé Evropské unie (EU), je významně ovlivňován kvalitou veřejné správy a jejích institucí. Kvalitní veřejná správa je **určujícím faktorem pro investice**, zejména pak pro ty přímé zahraniční, je **jedním z předpokladů dlouhodobého a udržitelného zvyšování životní úrovně**, ovlivňuje také **sociální důvěru ve společnost a podílí se na utváření politické legitimacy¹² a naplňování legitimních očekávání. Pozitivní dopady** kvalitní veřejné správy směřují zejména **do oblasti inovací, podnikání, životního prostředí, inkluzivního procesu přípravy politik a účasti na něm.**

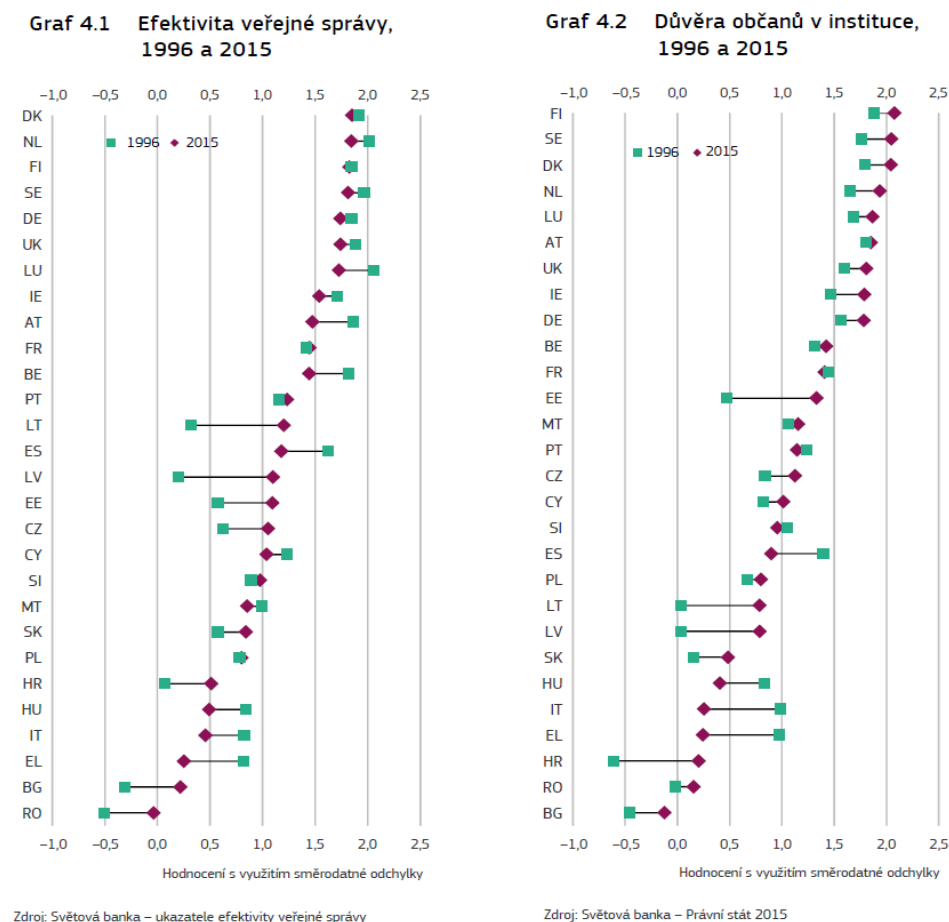
V mezinárodních srovnáních veřejná správa ČR dosahuje výsledků, které jsou sice dlouhodobě relativně vysoko nad úrovní světového průměru, ale pod úrovní průměru Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), příp. EU¹³. To lze pozorovat např. na následujících grafech, vycházejících ze statistiky „Worldwide Governance Indicators“ Světové banky¹⁴. **V obou sledovaných indikátorech „Efektivita veřejné správy“ i „Důvěra občanů v instituce“ nedosahuje veřejná správa ČR hodnot většiny tzv. starých členských států EU, a to i přesto, že z obou grafů je patrný poměrně výrazný pozitivní posun, ke kterému od roku 1996 došlo. Tento vývoj však není kontinuální a v posledních letech významně stagnuje.**

¹² Sedmá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Můj region, má Evropa, naše budoucnost. [online]. Evropská komise. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion7/7cr_cs.pdf.

¹³ POLÁŠEK, Martin a kolektiv. Vládeme si dobře? Vládnutí v kontextu udržitelného rozvoje. [online]. ÚV ČR. Dostupné z: https://www.cr2030.cz/strategie/wp-content/uploads/sites/2/2018/05/ANAL%C3%9DZA_Vl%C3%A1dneme-si-dob%C5%99e.docx.pdf.

¹⁴ Žebříček efektivity fungování veřejné správy reflektuje důvěryhodnost veřejné správy, veřejné politiky, kvalitu poskytovaných veřejných služeb a míru nezávislosti státní služby na politickém tlaku. Indikátor důvěry občanů v instituce je pak reflexí důvěry občanů ve společenská pravidla, instituce a svou vlastní bezpečnost. Sedmá zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti. [online]. Evropská komise. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion7/7cr_cs.pdf.

Graf č. 1 Indikátor „Efektivita veřejné správy“ a **Graf č. 2** Indikátor „Důvěra občanů v instituce“, obě srovnání mezi evropskými zeměmi mezi lety 1996 a 2015¹⁵.

Zdroj: Evropská komise

Na základě dat tzv. Hospodářského přehledu OECD pro ČR nižší efektivita veřejné správy v ČR relativně odpovídá poměrně nízkým výdajům, které jsou na ni alokovány¹⁶. Ačkoliv však objem výdajů na veřejnou správu dosahuje cca ¾ průměru OECD, dle odhadů by se výkonnost při stejném objemu výdajů dala zlepšit zhruba o 1/3¹⁷.

Veřejná správa zemí EU a tedy i ČR v současné době čelí třem hlavním výzvám: 1) **uspokojit potřeby společnosti i businessu**, to vše **při omezených rozpočtech alokovaných do veřejné správy** – tj. „dodat co nejvíce za co nejméně“, 2) vytvářet a naplňovat kvantitativně méně rozsáhlou, avšak kvalitativně **lepší regulaci a zlepšovat služby na podporu růstu, konkurenceschopnosti a kvality života**, a konečně za 3) **přizpůsobovat poskytování svých služeb demografickým, technologickým a společenským změnám**¹⁸. Rozsah a vliv těchto změn v posledních letech narůstá. Samy o sobě nejsou ani špatné, ani

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Jedná se o výdaje na tzv. všeobecné služby, které zahrnují obecné veřejné služby, pořádek a bezpečnost a nezahrnují úrokové platby.

¹⁷ Blíže viz Hospodářské přehledy OECD – Česká republika. [online]. OECD, 2016. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/assets/dokumenty/55694/63847/655792/priloha001.pdf>.

¹⁸ A comparative overview of public administration characteristics and performance in EU28. [online]. European Commission. 2017. Dostupné z:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=88&eventId=1308&furtherEvents=yes> a dále také Government at a Glance 2017 [online]. OECD, 2017. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/gov_glance-2017-

dobré, mohou přinášet hrozby nebo poskytovat příležitosti, a to v závislosti na tom, jak se k nim veřejná správa postaví¹⁹. Přináší však s sebou další individualizaci potřeb veřejnosti a tedy i různorodost poptávky po službách²⁰. Některé ze změn, které tuto Koncepti patrně nejvíce ovlivňují a na které se tato Konceptce snaží reagovat, jsou uvedeny níže.

URBANIZACE A ROSTOUCÍ MOBILITA OBYVATEL

Rozdíly v šíři pracovních příležitostí či výši příjmů, a v poslední době i tzv. kvalitě života, vedou obyvatele EU v převážné míře k tomu, aby se stěhovali. K pohybům dochází jak na úrovni členských států EU, tak i uvnitř jednotlivých států, většinou z venkovských regionů do hlavního či jiných velkých měst. V ČR v důsledku stěhování roste počet obyvatel zejména ve středních Čechách a v hlavním městě Praze, snižuje se v Karlovarském a Moravskoslezském kraji²¹. V roce 2017 dosahovala míra urbanizace ČR 72,98 %, což je také medián zemí EU. Spolu se Slovenskem, Estonskem a Lotyšskem se ČR řadí mezi země EU, které vykazují klesající trend urbanizace. Tento trend je fakticky důsledkem suburbanizace a posléze desurbanizace. V ČR existuje velké množství malých obcí v okolí velkých měst, do kterých se lidé stěhují, kdežto zejména v západní Evropě je důsledkem suburbanizace samotné rozšiřování měst. To znamená, že už samotná suburbanizace v ČR v důsledku zvyšuje podíl venkovského obyvatelstva, ačkoliv se venkov mimo okolí velkých měst vyčisťuje. Navazující proces desurbanizace je pak obecně charakterizován růstem především menších center za hranicí dojezdové vzdálenosti dominantního města.

Na změny v počtu obyvatel některých krajů, resp. metropolí Prahy a Brna, má významný vliv i stěhování ze zahraničí. V obou městech je patrný také trend suburbanizace, tedy rozšiřování obytných satelitních čtvrtí a původní periferie v dosahu centra.

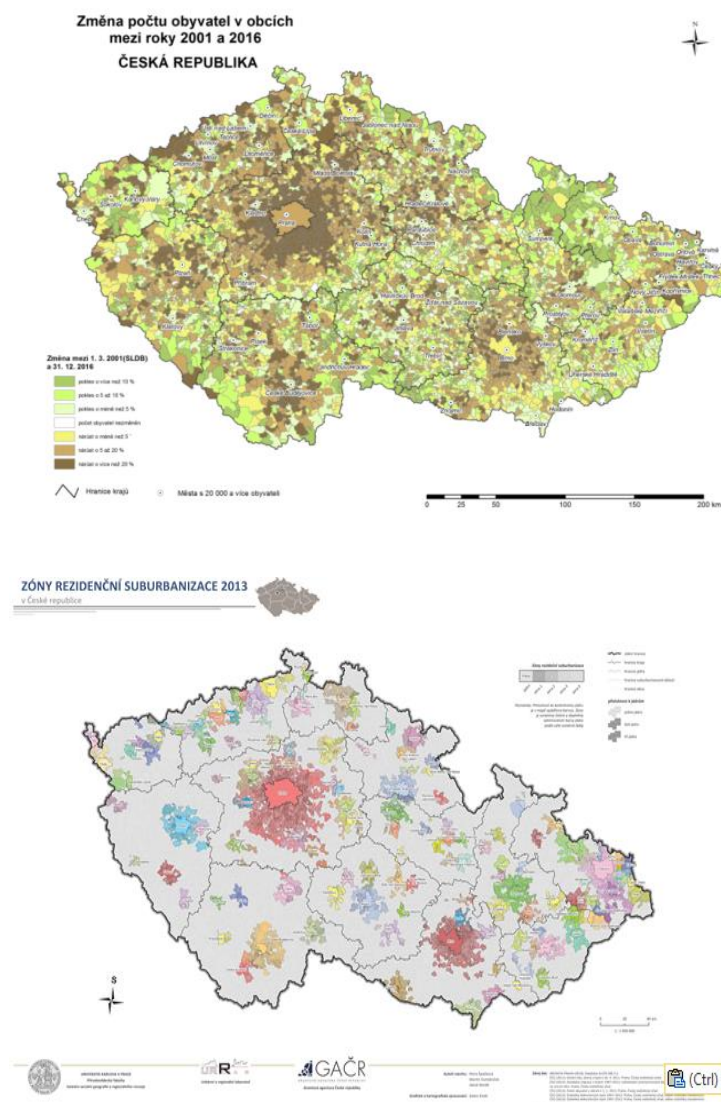
[en.pdf?expires=1541664887&id=id&accname=guest&checksum=57E14D92389F3E3A7DBAE3470E1A2CEB](http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/oecd-regulatory-policy-outlook-2018-9789264303072-en.htm) či Regulatory Policy Outlook 2018 [online]. OECD, 2018. Dostupné z: <http://www.oecd.org/gov/regulatory-policy/oecd-regulatory-policy-outlook-2018-9789264303072-en.htm>.

¹⁹ FIFKA, Mathias. Megatrendy 21.století. Které fenomény současnosti promění tvář byznysu.[online]. Forbes Future. Dostupné z: <http://www.forbes.cz/megatrendy-21-stoleti-ktere-fenomeny-soucasnosti-nejvic-promeni-tvar-byznysu/>.

²⁰ POLÁŠEK, Martin a kolektiv. Vládeme si dobře? Vládnutí v kontextu udržitelného rozvoje. [online]. ÚV ČR. Dostupné z: https://www.cr2030.cz/strategie/wp-content/uploads/sites/2/2018/05/ANAL%C3%9DZA_VI%C3%A1dneme-si-dob%C5%99e.docx.pdf.

²¹ Proces suburbanizace pokračuje ve všech krajích. [online]. ČSÚ. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/proces-suburbanizace-pokracuje-ve-vsech-krajich>.

Obrázek č. 1 Změna počtu obyvatel v obcích 2001–2016²² a **obrázek č. 2** Suburbánní zóny měst s více než 1000 obyvateli²³

Zdroj: Český statistický úřad a Atlas obyvatelstva

Uvedené tendence, spojené s urbanizací, doplňuje také trend **rostoucí mobility obyvatel**, tj. dojížděky za prací a za službami. Dojížděka za prací postupně od 70. let významně narostla, jak je patrné z následující tabulky.

²² Prezentace Kraje očima statistiky. [online]. Český statistický úřad. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/75479961/csu_tk_kraje_prezentace.pdf/00084712-8314-44cd-8280-63a7e702db00?version=1.0.

²³ Pro rozčlenění obcí do jednotlivých zón residenční suburbanizace (první až třetí zóna) byla použita kritéria intenzity přistěhování a objemu bytové výstavby. Území republiky je v mapě rozděleno do tří typů obcí (prostředí) a migrační pohyby obyvatelstva mezi těmito typy definují rozdílné urbanizační procesy. Typologie městských jader, čtyř zón suburbánních obcí a zbývajících (venkovského) osídlení může nadále sloužit jako důležitý analytický nástroj pro hodnocení systému osídlení, který byl v minulosti hodnocen především s využitím velikostních kategorií obcí, pouze občas doplněných hrubou lokalizací různých typů venkovského prostoru. Citováno dle ŠPAČKOVÁ, Petra, OUŘEDNÍČEK, Martin, NOVÁK, Jakub. Zóny residenční suburbanizace 2013 [online]. Dostupné z: http://www.atlasobyvatelstva.cz/sites/default/files/spackova_ourednicek_novak_zony_rezidenzni_suburbanizace_2013.pdf. Graf lze nalézt na webu Atlas obyvatelstva [online]. Urbánní a regionální laboratoř. Dostupné z: <http://www.atlasobyvatelstva.cz/cs/cr-2013>.

Tabulka č. 1 Podíl vyjíždějících za prací dle Sčítání lidí, domů a bytů

Rok	Podíl vyjíždějících za prací (%)				
	Do obce v okrese bydliště	Do obce mimo okres bydliště v rámci kraje	Do jiného kraje	Do zahraničí	Celková dojíždka mimo obec bydliště
1970	23,72	7,49	4,17	0,11	35,50
1980	20,84	6,73	3,81	0,12	36,16
1991	22,90	6,47	3,52	0,26	31,83
2001	25,76	7,59	7,75	0,60	41,04
2011	28,94	12,35	12,06	1,81	55,15

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Pokračuje přitom integrace pracovní dojíždky do menšího počtu center a tendence ke snižování jejich počtu. V ČR existují tři regiony dojíždky s více než půl miliónem obyvatel (Praha integrující 436 obcí s téměř 1,8 mil. obyvatel, dále Brno a Ostrava) a dalších 14 regionů nad 100 tis. obyvatel (krajská města a dále také města Opava, Mladá Boleslav, Teplice, Třinec). Nejvyšší podíly vyjíždějících do centra pak identifikujeme u obcí v blízkém zázemí velmi silných center dojíždky (Prahy, Brna, Českých Budějovic, Jihlavy, Ostravy aj.). Hodnoty podílů zde často přesahují 80 % z celkového počtu vyjíždějících²⁴.

Tento vývoj vytváří tlak na veřejnou infrastrukturu a veřejné služby včetně služeb poskytovaných veřejnou správou, ve smyslu jak potřebného zvětšení, tak i zmenšení jejich rozsahu, vždy s ohledem na znalost těchto pohybů v rámci ČR²⁵.

DIGITÁLNÍ EKONOMIKA

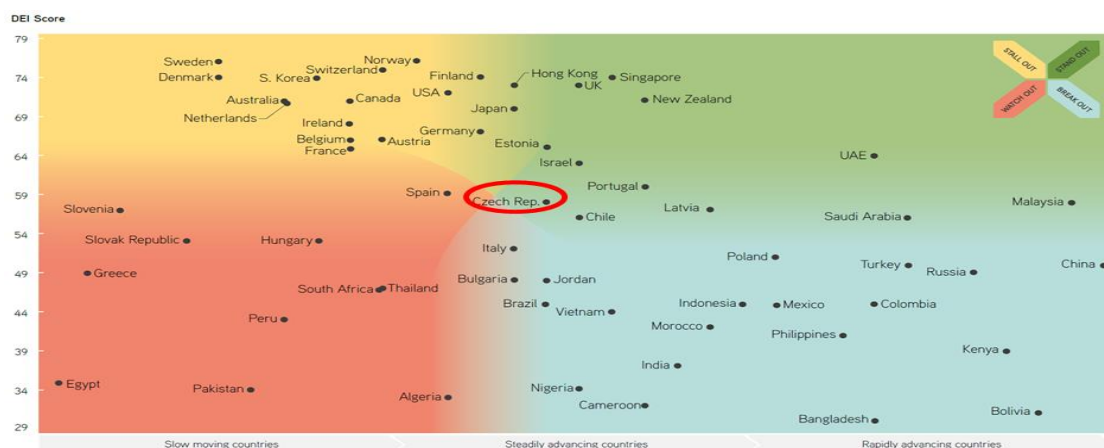
Poskytování služeb veřejné správy musí mimo urbanizaci reflektovat také **rychlost technologických změn** a probíhající **4. Průmyslovou revoluci včetně přechodu k digitální ekonomice**. Veřejná správa musí vytvářet pro tento rozvoj vhodné prostředí, zahrnující poskytování maximálního možného počtu služeb v uživatelsky přívětivé elektronické podobě, při zachování fyzické dostupnosti těchto služeb pro ty, kteří on-line služby využívat nechtějí či nemohou, a vytvářet tak příležitosti. Dle tzv. Digital Evolution Index, který hodnotí digitální rozvoj v celkem 60 zemích světa²⁶, se ČR v roce 2017 zařadila mezi tzv. steadily advancing countries (neustále se rozvíjející země), a je tak na pomezí tzv. stand out (vyčnívajících) a break out (rozmachujících se) zemí, které poměrně rychle postupují směrem k digitální ekonomice, ovšem kde se nadále objevují faktory, které tento přechod zpomalují (např. slabá infrastruktura a instituce). ČR tedy v oblasti digitalizace nezaostává, zároveň však ještě nevyužila některé příležitosti ke změnám, které mohou další vývoj směrem k digitalizaci usnadnit.

²⁴ Blíže viz Regionalizace dojíždky do zaměstnání podle výsledků sčítání lidí, domů a bytů 2011 [online]. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20536290/17023014a.pdf/8680f973-1ac2-495e-a2a5-06dfd646324b?version=1.0>.

²⁵ Tisková zpráva Proces suburbanizace pokračuje ve všech krajích. [online]. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/proces-suburbanizace-pokracuje-ve-vsech-krajich>.

²⁶ Index se skládá z celkem 170 hodnocených indikátorů. Bližší informace lze nalézt v materiálu The Digital Evolution Index 2017.[online]. The Fletcher School/Tufts University in partnership with Mastercard. Dostupné z: https://globalrisk.mastercard.com/wp-content/uploads/2017/07/Mastercard_DigitalTrust_PDFPrint_FINAL_AG.pdf.

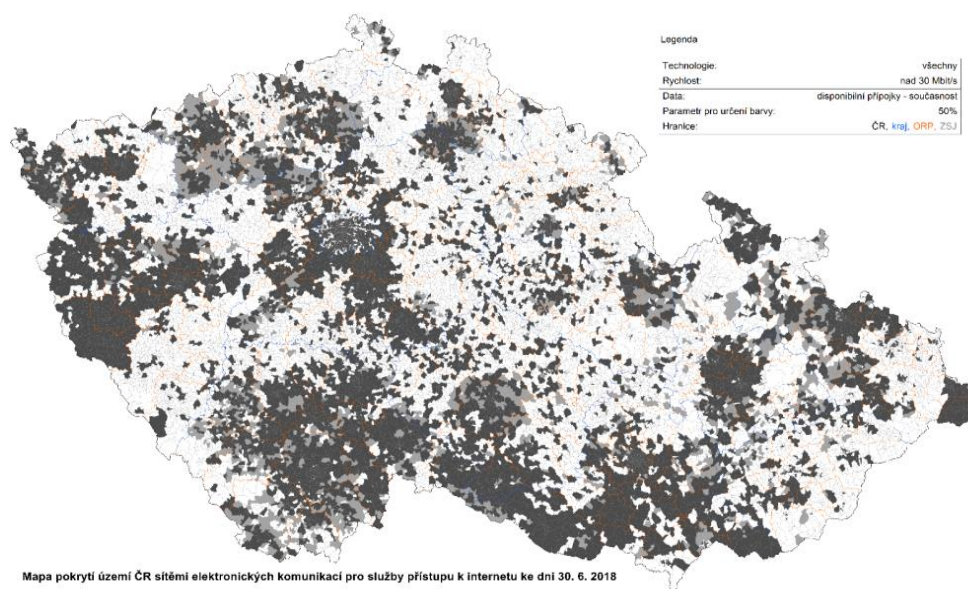
Graf č. 3 Digital Evolution Index

Zdroj: The Fletcher School/Tufts University in partnership with Mastercard

Pro rozvoj digitální ekonomiky i elektronizaci veřejné správy je klíčový kvalitní přístup k internetu. V ČR kontinuálně roste počet domácností vybavených počítačem s připojením k internetu. Dle šetření Českého statistického úřadu (ČSÚ) a posledních údajů z roku 2017 je těchto domácností v ČR celkem 77,2 %²⁷, přičemž vysoká je také penetrace chytrých přenosných zařízení mezi obyvateli. Základní širokopásmové služby jsou dostupné pro všechny domácnosti. Přístupová síť nové generace, která je mnohem rychlejší, je však v ČR i nadále k dispozici omezeně, zejména ve venkovských oblastech. Tento deficit je třeba napravit.

Obrázek č. 3 Přípojky umožňující poskytování služeb přístup k internetu o rychlosti 30 Mbit/s a více. Bílá místa těmito přípojkami nedisponují²⁸.

Zdroj: Český telekomunikační úřad

²⁷ Česká republika v číslech. [online]. Český statistický úřad. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-v-cislech-2017>.

²⁸ Sběr dat 2017. [online]. Český telekomunikační úřad. Dostupné z: <https://www.ctu.cz/nga-sber-dat-2017>.

Elektronizace veřejné správy je jedním ze základních pilířů digitalizace ekonomiky. Ve vztahu k veřejné správě využívalo dle dat ČSÚ v roce 2017 internet více než 40 % produktivního obyvatelstva, především za účelem vyhledávání informací o službách a institucích veřejné správy, ale také ke stahování formulářů, jejich vyplnění a následnému podání žádosti, stejně jako k samotné komunikaci s úřadem prostřednictvím emailu. Rostoucí oblibě mezi veřejností se těšily také datové schránky, jejichž počet ve vztahu k této skupině, pro kterou není zřízení datové schránky povinné, dále narůstal.

Tabulka č. 2: Jednotlivci v ČR využívající internet při jednání s úřady v %

	2013	2015	2017
Celkem 16+	27,7	30,6	37,2
Celkem 16-74	30,0	32,9	40,1
Podle pohlaví			
Muži 16+	28,5	30,8	38,8
Ženy 16+	27,0	30,3	35,7
Podle věkových skupin			
16-24 let	25,1	19,3	28,7
25-34 let	39,3	45,5	50,9
35-44 let	43,7	45,4	53,5
45-54 let	32,4	37,9	46,8
55-64 let	21,1	25,8	33,5
65+	6,0	9,0	12,5
Podle dokončeného vzdělání (25+)			
Základní	4,6	4,9	7,0
Střední bez maturity	15,7	18,6	26,0
Střední s maturitou	38,6	40,9	45,2
Vysokoškolské	52,0	58,5	64,0
Podle specifické skupiny populace			
Ženy na rodičovské dovolené	37,8	46,1	54,1
Studenti 16+	23,4	17,3	27,1
Starobní důchodci	6,4	9,9	12,9
podíl z celkového počtu jednotlivců v dané socio-demografické skupině			

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

S digitalizací úzce souvisí také téma kybernetické bezpečnosti. Na informacích a informačních technologiích je založeno velké množství lidských činností, dnes si bez nich není možné představit žádnou podstatnější aktivitu, ať už jde o obchod, zábavu, koníčky, ale také výkon státní správy respektive veřejné správy jako takové. Závislost společnosti a jejího fungování na informačních technologiích rapidně narůstá, a to ve všech oblastech (nejedná se pouze o služby informační společnosti jako je internetový obchod, ale i o fungování informačních systémů, na jejichž správné funkci je závislá celá řada základních služeb státu jako například řízení dopravy, výroba a přenos energií, zdravotnictví, výkon veřejné moci apod.).

Se vzrůstající závislostí společnosti na informačních technologiích pak ale na straně druhé vzrůstá i riziko zneužívání těchto technologií nebo útoky na tyto technologie, které mají rozsáhlé dopady do činnosti subjektů, které s nimi pracují, a potencionálně mohou vést ke značným škodám. Provoz informačních a komunikačních technologií bez odpovídajícího kybernetického zabezpečení výrazně zvyšuje možná rizika negativních dopadů na činnost nejen veřejné správy, ale i soukromých subjektů.

STÁRNUTÍ OBYVATELSTVA

Na poskytování služeb veřejné správy má velký vliv také **stárnutí obyvatelstva**. Počet obyvatel ČR začne dle informací ČSÚ v blízké budoucnosti klesat a podstatně se změní také věková struktura populace ČR, přičemž největší změny se odehrají v kategorii seniorů. **V průběhu první poloviny 21. století se podle všech variant demografického vývoje zastoupení 65 a víceletých osob zhruba zdvojnásobí z dnešní jedné šestiny na jednu třetinu. Jejich počet by měl kulminovat na konci 50. let 21. století na úrovni 3,2 mil. osob.**

I když bude v dalším období seniorů ubývat, na konci století by jich přesto mělo žít výrazně více než dnes. Věková kategorie seniorů tak bude jedinou částí populace, která početně poroste. Významně ubude osob ve věku 15–64 let i dětí do 15 let. Průměrný věk obyvatel ČR se zvýší ze 41,3 let na 50,0 let. Obdobný vývoj z hlediska stárnutí populace lze očekávat v celé Evropské unii²⁹. Ačkoliv je pravděpodobné, že budoucí senioři budou digitálně gramotnější nežli senioři současní a budou i déle ekonomicky aktivní, tento trend je při dalším rozvoji veřejné správy potřebné zohlednit.

PROMĚNA DEMOKRATICKÉ PARTICIPACE

Demokracie jako nástroj lidské emancipace, jako hodnotový systém a politické uspořádání, v globálním měřítku dlouhodobě roste na významu.³⁰ Kvalita demokracie však má mírně sestupnou tendenci, v nejlepším případě „jen“ stagnuje.³¹ Trend má více příčin, částečně regionálně odlišných, zřetelnou roli mají dlouhodobě socioekonomické faktory a strukturální nerovnosti. Proměna demokracie je nápadná též v rámci skupiny tzv. rozvinutých zemí, ačkoli změny zde neprobíhají naráz.

Nejvýraznější je dlouhodobě klesající zájem o participaci prostřednictvím dvou dominantních nástrojů liberální demokracie – voleb a politických stran, a obecně klesající či stagnující míra důvěry v politické instituce a reprezentanty vůle občanů. Proměňuje se rovněž kontext, ve kterém mají volby sehrávat svou úlohu, např. forma veřejné debaty, role médií apod. ČR není výjimkou z těchto trendů.³² V každém případě, charakter občanství a poměr občanů ke státu se globálně proměnil.³³ Všechny uvedené jevy mají závažný dopad na veřejnou správu. Ovlivňují totiž jak typy problémů, které veřejná správa prostřednictvím veřejných politik řeší, tak míru účinnosti a legitimacy jejích výstupů.

²⁹ Blíže např. The 2018 Ageing Report. [online]. Evropská komise. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip079_en.pdf.

³⁰ WELZEL, C. (2013) *Freedom Rising. Human Empowerment and the Quest for Emancipation*.

³¹ EIU (2018) *Democracy Index 2017*, UNIVERSITY OF GOTHENBURG (2018) *Democracy for All? V-Dem Annual Democracy Report 2018*.

³² Podrobněji k zasazení ČR do globálních trendů POLÁŠEK, M. a kolektiv. (2017) *Vládneme si dobře?*; LINEK, L.; CÍSAŘ, O.; PETRŮŠEK, I.; VRÁBLÍKOVÁ, K. (2017) *Občanství a politická participace v České republice*.

³³ DALTON, R.; WELZEL, C. (ed.) (2014) *The Civic Culture Transformed*.

Vize fungování státu v roce 2030

Česká republika bude v roce 2030 jiná. Bude jiná především v důsledku zásadních společenských, ekonomických, technologických, environmentálních a geopolitických změn, které probíhají v evropském prostoru i na celém světě. Globální přesuny moci, tlak na liberální demokracii, transformace ekonomických modelů a samotné struktury společnosti, nástup 4. Průmyslové revoluce a tedy i nové možnosti využívání ale i zneužívání technologií, digitalizace ekonomiky, rostoucí ekologická stopa, to vše jsou změny, na které musí ČR aktivně reagovat, tj. řešit jejich negativní dopady, odpovídat na nové výzvy a příležitosti, aby se na nové prostředí dobře adaptovala. Je třeba posunout myšlení i fungování státu, který by měl hrát v tomto adaptačním procesu jednu z ústředních rolí a být hybatelem změn, nikoliv pouze jejich pasivním příjemcem.

Stát musí v roce 2030 fungovat efektivně na celostátní, regionální i lokální úrovni. Musí se přestat koncentrovat na administrativní procedury a jejich řádné plnění a přestat chápat službu jako zcela univerzální produkt. Je nezbytné, aby naopak proaktivně zjišťoval potřeby klientů, tj. občanů i podnikatelů, a přetavoval je do funkčních služeb a přístupových kanálů k těmto službám. Veškeré služby musí být k dispozici on-line z jednoho místa, zároveň musí efektivně fungovat pobočková síť pro ty, kteří elektronicky komunikovat nechtějí či nemohou, pro jejichž problém je vhodnější osobní řešení, nebo pro ty ze služeb, které není vhodné elektronizovat. S tím souvisí zejména nutná změna pojetí front-office, který bude v mezech přechodu k plně digitální komunikaci občana s veřejnou správou plnit funkci převážně univerzálního podacího místa, odděleného od back-office, jako místa rozhodovacího. Tomuto rozdělení budou odpovídat také odborné kompetence jednotlivých úředníků. Plně digitální komunikace občana s veřejnou správou je mimo jiné podmíněna rozšiřováním digitálních i technických znalostí a dovedností napříč generacemi, které musí být pevně ukotveny ve vzdělávacím systému.

Stát v roce 2030 musí být pro občany srozumitelný a v maximální možné míře jim umožňovat účast na jeho správě. Musí umět generovat a úspěšně aplikovat inovační řešení, rozhodovat se na základě odpovědně analyzovaných dat a odhadovat především dlouhodobé dopady svých rozhodnutí. Je třeba, aby stát ve svých rozhodnutích volil udržitelná řešení, bral na zřetel jak dopady ekonomické, tak i environmentální a společenské. Stát v roce 2030 musí ve světle bezpečnostních hrozeb lidského i přírodního charakteru zajišťovat svým občanům bezpečnost, která je základním předpokladem kvalitního života. Musí být připraven jednotlivým hrozbám účelně čelit, ale především jim proaktivně předcházet a jednotlivá rizika včas eliminovat.

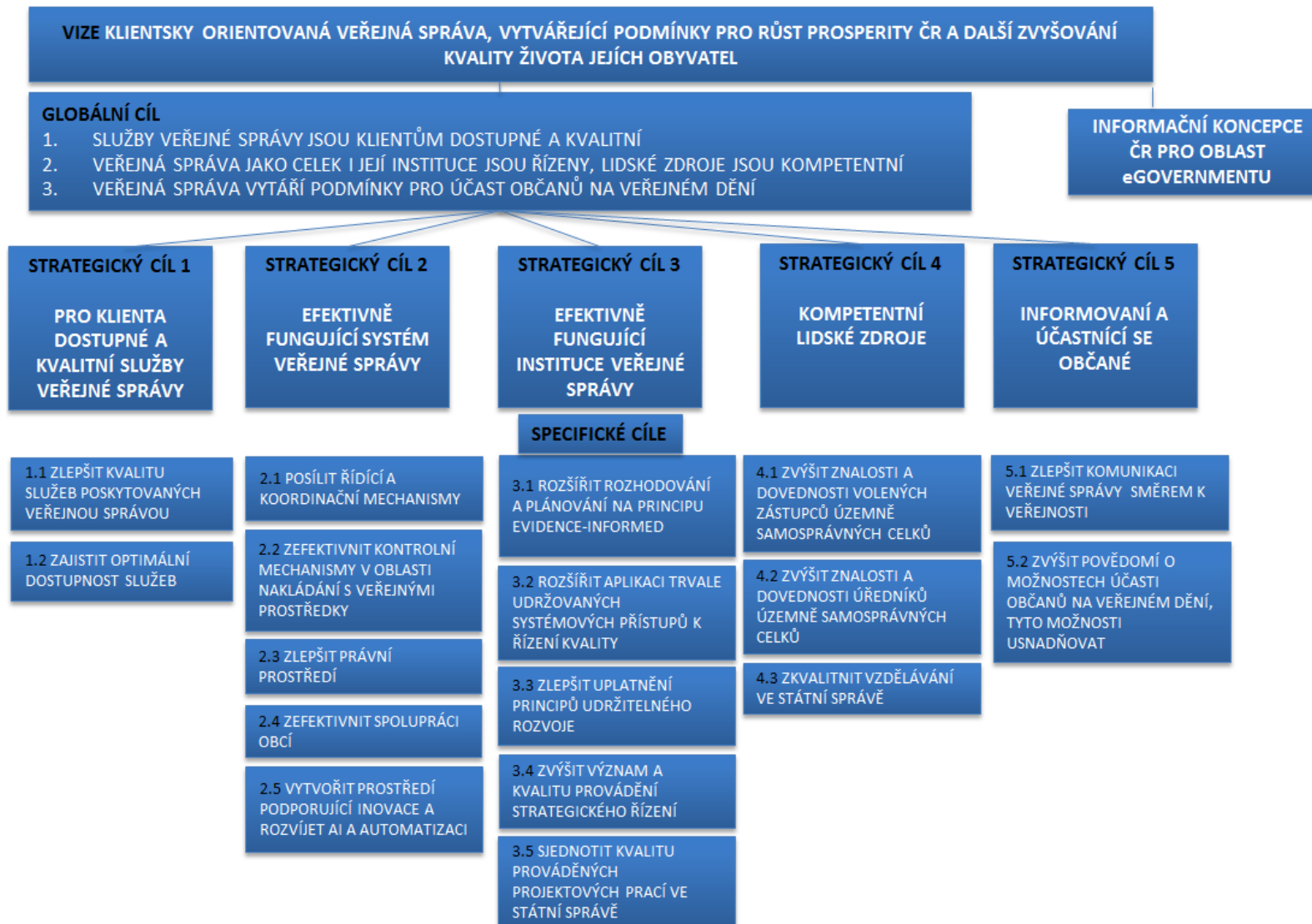
Stát musí v neposlední řadě v roce 2030 být taktéž partnerem pro podnikatele, vytvářet pro rozvoj a inovace v podnikání co nejlepší podmínky, aby podnikatelé v globální konkurenci co nejlépe obstáli a přitom zásadním způsobem nesnižovali kvalitu života budoucích generací. Mimo jiné musí být v roce 2030 také atraktivním a konkurenceschopným zaměstnavatelem, jelikož je to právě lidský kapitál, který je hnacím motorem pokroku. Namísto pracovníků zajišťujících pouze administrativní podporu, kteří budou v budoucnu čím dál více ohroženi rozvíjejícím se trendem rozsáhlé automatizace procesů, musí stát v roce 2030 umět přitáhnout i vychovat elitní odborníky, kteří budou ve spolupráci s politickými představiteli utvářet jednotlivé politiky.

Jsme přesvědčeni, že koncepce Klienty orientovaná veřejná správa 2030 napomůže splnění této představy v jedné z klíčových oblastí fungování státu, kterou je veřejná správa. Více než kde jinde bude pro splnění vize právě ve veřejné správě nutná spolupráce státu, krajů a obcí, které musí při výkonu veřejné správy směřovat za společnými cíli. Koncepce přichází s návrhy konkrétních opatření, prostřednictvím kterých je při adekvátním zajištění zdrojů možné dosáhnout pokroku. V tomto ohledu se nejedná o jejich vyčerpávající výčet na období celých deseti let. Očekává se, že spektrum opatření bude postupně rozšiřováno právě v reakci na okolní vývoj, avšak bude i nadále zářímováno celkovou vizí Koncepce a jejími strategickými cíli. Koncepce bude realizována v úzkém sepětí s tzv. Informační koncepcí, která se věnuje rozvoji eGovernmentu a je součástí balíku strategických materiálů Digitální Česko.

3. STRATEGICKÁ ČÁST KONCEPCE

Strategická část Koncepce, představená na následujících stranách, je úzce navázána na část analytickou, která je součástí přílohy této Koncepce (viz Příloha č. 1 – Analytická část). Všechny strategické i specifické cíle, stejně jako konkrétní návrhy řešení, zhmotněné v jednotlivých opatřeních strategické části, vycházejí z podrobného popisu problémových oblastí, které jsou blíže specifikovány právě v předmětné analýze (popis problému, shrnutí dosavadního vývoje, nulová varianta, klíčové trendy a zahraniční přístupy). Strategická část se tedy samotnému problému nevěnuje, přináší pouze způsob jeho řešení. **Obě části, část analytickou i strategickou, je proto třeba vnímat jako nedělitelné.**

A. HIERARCHIE CÍLŮ

Ty musí být do roku 2030 co nejvíce elektronizované, občanům přístupné z jednoho místa, přičemž musí být zachována možnost off-line přístupu k nim pro ty skupiny osob, které elektronicky komunikovat nechtějí či nemohou. Pobočková síť však musí splňovat požadavky 3E a zbytečně veřejnou správu finančně nezatěžovat, musí být tedy koncentrována do těch míst, kde se občané pohybují nejčastěji a kde nejčastěji vyřízení služby poptávají. Kvalitu poskytovaných služeb musí mít občané možnost hodnotit, aby byly úřady stimulovány ke zlepšení kvality služeb, tj. zejména jejich rychlosti a přívětivosti. Poskytování služeb, které spadají do tzv. přenesené působnosti, je třeba ve všech vhodných případech zcela zbavit místní příslušnosti i jakéhokoliv multiplicitního vykazování. Kvalitní poskytování služeb je nejen výsledkem změn v rámci front-office, ale stejnou měrou i tzv. back-office. Zde je do roku 2030 absolutní nutností maximální možná míra elektronizace vnitřních procesů a tedy i umenšení byrokracie.

³⁴ Vzhledem k tomu, že prosperita není jednoznačně definovaným termínem, tato koncepce bude prosperitou chápat hospodářský, sociální a environmentální rozvoj. Rozvoj uvedených oblastí lze prokázat relevantními indikátory, jako je např. kontextový indikátor Prosperity Index. Jelikož rozvoj jako takový je však třeba vnímat také z pohledu růstu kvality života obyvatel ČR, je integrální součástí vize také předpoklad vytváření podmínek pro zvyšování kvality života.

Ta část vize, která se věnuje elektronizaci veřejné správy, nebude z většiny naplňována tímto koncepčním materiálem, ale materiálem Informační koncepce, který se věnuje většině otázek spojených s rozvojem eGovernmentu v české veřejné správě³⁵ (viz kapitolu Kontext vzniku a existence koncepce).

Informační koncepce si stanovuje celkem pět strategických cílů:

- 1. Uživatelsky přívětivé a efektivní on-line služby pro občany a firmy**
- 2. Digitálně přívětivá legislativa**
- 3. Rozvoj prostředí podporujícího digitální technologie v oblasti eGovernmentu**
- 4. Zvýšení kapacit a kompetencí zaměstnanců ve veřejné správě**
- 5. Efektivní a centrálně koordinované ICT veřejné správy**

Pro naplňování vize koncepce Klientsky orientovaná veřejná správa 2030 je nejdůležitějším cílem Informační koncepce zajištění obsluhy klientů veřejné správy v maximální možné míře samoobslužně a plně digitálně (tedy tzv. z domova) s tím, že pro fyzický kontakt bude existovat asistované podání s pomocí úředníka. Uvedeného cíle bude dosaženo mimo jiné realizací následujících opatření:

- Platforma Czech POINT bude sloužit jako plnohodnotné podací pracoviště, umožňující uskutečňování služeb eGovernmentu asistovanou formou bez místní příslušnosti pro všechny agendy státní správy.
- Datové schránky umožní činit podání i v případech specializovaných procesních nároků jednotlivých agend (např. veřejné zakázky).
- Portál veřejné správy se stane skutečným a jediným rozcestníkem pro všechny on-line služby veřejné správy.
- Zásadně zjednodušeny a elektronizovány budou vnitřní realizační procesy.
- Vznikne centrální informační služba pro veřejnost, tj. bude možné centrálně vyhledávat ve všech webových stránkách úřadů, bude vybudováno call centrum, kde budou klienti moci získat informace ze všech oborů a oblastí působnosti veřejné moci, vytvořen bude systém zpracování podnětů a návrhů veřejnosti na zlepšování služeb.
- Zlepšeno bude fungování národního katalogu otevřených dat.
- Právně zakotvena budou práva občanů a firem na digitální služby.
- A další

Koncepce dále počítá s využitím již existujících nástrojů eGovernmentu, zejména základních registrů, které jsou základními stavebními kameny řady řešení.

³⁵ V Informační koncepci nejsou zahrnuty některé tzv. měkké aktivity, spojené s rozvojem eGovernmentu. Některé z nich jsou součástí této Koncepce (viz např. optimalizace a elektronizace řešení životních událostí apod.).

C. GLOBÁLNÍ CÍL KONCEPCE

Vizi celé koncepce je možné na základě výše uvedených úvah zpřesnit v podobě **globálního cíle**, kterým je:

1. Služby veřejné správy jsou klientům dostupné a kvalitní.
2. Veřejná správa jako celek i její instituce jsou efektivně řízeny, lidské zdroje jsou kompetentní.
3. Veřejná správa vytváří podmínky pro snadnou účast občanů na veřejném dění.

D. STRATEGICKÉ CÍLE, SPECIFICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ KONCEPCE

Globální cíl se následně rozpadá na **cíle strategické** (SC) a **specifické** (SpC), které jsou znázorněny v následující tabulce. Strategické cíle jsou členěny dle subjektu, který má z realizace cíle primární prospěch, a to na klienta, systém, instituci, zaměstnance a občana. Všechny intervence by ve svém důsledku měly prospět občanovi, ať už v jeho roli občanské, či roli klientské. Pod strategické cíle jsou zařazeny konkrétní specifické cíle, které strategický cíl dále rozpracovávají, tj. konkretizují povahu intervencí daného strategického cíle. Specifické cíle se rozpadají do konkrétních návrhů opatření, které jsou rozvedeny níže v textu strategické části.

SC 1	PRO KLIENTA DOSTUPNÉ A KVALITNÍ SLUŽBY VEŘEJNÉ SPRÁVY
1.1	Zlepšit kvalitu služeb poskytovaných veřejnou správou
1.2	Zajistit optimální dostupnost služeb
SC 2	EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY
2.1	Posílit řídicí a koordinační mechanismy
2.2	Zefektivnit kontrolní mechanismy v oblasti nakládání s veřejnými prostředky
2.3	Zlepšit právní prostředí
2.4	Zefektivnit spolupráci obcí
2.5	Vytvořit prostředí podporující inovace a rozvíjet AI a automatizaci
SC 3	EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ INSTITUCE VEŘEJNÉ SPRÁVY
3.1	Rozšířit rozhodování a plánování na principu evidence-informed
3.2	Rozšířit aplikaci trvale udržovaných a systémových přístupů k řízení kvality
3.3	Zlepšit uplatnění principů udržitelného rozvoje
3.4	Zvýšit význam a kvalitu provádění strategického řízení
3.5	Sjednotit kvalitu prováděných projektových prací ve státní správě
SC 4	KOMPETENTNÍ LIDSKÉ ZDROJE
4.1	Zvýšit znalosti a dovednosti volených zástupců územních samosprávných celků
4.2	Zvýšit znalosti a dovednosti úředníků územních samosprávných celků
4.3	Zkvalitnit vzdělávání ve státní správě
SC 5	INFORMOVANÍ A ÚČASTNÍCI SE OBČANÉ
5.1	Zlepšit komunikaci veřejné správy směrem k veřejnosti
5.2	Zvýšit povědomí o možnostech účasti občanů na veřejném dění, tyto možnosti usnadňovat

Problémové oblasti **3.4 FINANČNÍ NEPŘIPRAVENOST ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ NA MOŽNÉ ZMĚNY V JEJICH PŮSOBNOSTI**, která je definována v Příloze č. 1 - Analytická část, není ve strategické části věnováno konkrétní opatření či cíl. **Problémová oblast bude řešena pouze v případě, kdy bude mít realizace relevantního specifického cíle 1.2 a opatření 1.2.1, 1.2.3 a 1.2.4 na tuto problémovou oblast přímý dopad.**

STRATEGICKÝ CÍL 1 PRO KLIENTA DOSTUPNÉ A KVALITNÍ SLUŽBY VEŘEJNÉ SPRÁVY

SPECIFICKÝ CÍL 1.1 ZLEPŠIT KVALITU SLUŽEB POSKYTOVANÝCH VEŘEJNOU SPRÁVOU

ŘEŠENÍ

Digitalizace je nesporně všeobecně uznávanou prioritou, významně napomáhající zlepšení kvality služeb, jelikož může vést ke zjednodušení jejich poskytování, ať už optikou klienta, tak samotného úředníka. U většiny služeb, poskytovaných veřejnou správou, však není vhodné pouze „překlápět“ současný stav do elektronické formy. **Digitalizaci musí předcházet analýzy procesů, aktérů, zdrojů či technických možností.** Na základě těch je možné dospět i k názoru, že (plná) elektronizace v některých případech není vhodná. Právě uvedené analýzy, z nichž některé byly vytvořeny již před rokem 2020, proto budou jedním ze základních stavebních kamenů řešení, napomáhajícího ke zlepšení kvality poskytovaných služeb. Při realizaci těchto analýz bude reflektován zejména pohled klientů veřejné správy, analýzy budou nadresortní a budou se **zaměřovat na tzv. životní události**, bez ohledu na oddělenou působnost jednotlivých ministerstev. **Na základě uvedených analýz budou postupně tvořeny návrhy konkrétních optimalizačních opatření, ať už elektronizačních či těch neelektronizačních, které budou taktéž respektovat primárně optiku klienta.** Současné i nově vznikající e-sloužby veřejné správy budou integrovány na transakční části gov.cz, známé jako Portál občana.

Významný potenciál přispět ke kvalitě služeb má i inovace informační části portálu gov.cz. V současné době veřejná správa neumí v řadě případů s klientem správně komunikovat, neumí mu jasně a srozumitelně podat informace o tom, co by měl dělat, co může dělat a jak, a v neposlední řadě neexistuje jednotné místo, kde by byly přehledně a srozumitelně popsány všechny služby, které veřejná správa poskytuje. Základem řešení je takovéto místo vytvořit. **Na informační části portálu gov.cz budou zveřejněny garantované informace o službách veřejné správy, které budou moci být dále sdíleny na webových stránkách dalších orgánů veřejné moci včetně jednotlivých měst a obcí. Návody na čerpání jednotlivých služeb veřejné správy budou na webu gov.cz seskupovány do tzv. průvodců životními událostmi, které klientovi jasně řeknou, co musí a může dělat, když se mu např. narodí dítě, bude chtít postavit nebo koupit dům, ztratí doklady či přijde o práci. V neposlední řadě bude informační část portálu podávat informace také o tom, kterou ze služeb si lze vyřídit elektronicky.**

Klienti však v dohledné době s veřejnou správou nebudou komunikovat pouze elektronicky, ač v budoucnu to lze považovat za žádoucí stav. Vzhledem k aktuálnímu věkovému rozložení obyvatelstva i dalším faktorům, jako je dostupnost vysokorychlostního internetu apod., se bude s největší pravděpodobností ještě řadu let objevovat poptávka po tom, aby služby veřejné správy byly pro ty, kteří elektronicky komunikovat nechtějí či nemohou, i nadále poskytovány také fyzicky. Kvalitu služeb poskytovaných úřady, stejně jako jejich orientaci na klienta, je proto třeba i nadále zlepšovat, stejně jako komunikační dovednosti úředníků, kteří s občany každodenně komunikují v rámci tzv. front-office. Ukazuje se totiž, že zejména v komunikaci, její srozumitelnosti a přívětivosti vůči klientovi, i nadále přetrvávají velké rezervy. **Řešením je vytvoření nových či další zdokonalování existujících nástrojů hodnocení kvality poskytovaných služeb a vytvoření nového vzdělávacího programu, určeného ke zlepšení uplatňování pro-klientského přístupu na úřadech státní správy i územní samosprávy.**

Ke zvýšení kvality poskytovaných služeb, a to zejména v oblasti matriční agendy, významně přispěje vybudování centrálního informačního systému elektronické matriky, díky kterému bude veřejná správa občanům vycházet vstříc např. rušením místní příslušnosti u řady matričních

úkonů. Další podněty ke zvyšování kvality služeb veřejná správa získá také z tzv. Public Governance Review, zpracované ve vzájemné spolupráci ČR a OECD.

SEZNAM NÁVRHŮ OPATŘENÍ

1.1.1 OPTIMALIZACE ŘEŠENÍ ŽIVOTNÍCH UDÁLOSTÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Jednotlivé služby veřejné správy jsou dnes mnohdy poskytovány neefektivně a občany i úředníky zatěžují. Příčin je několik, ať už se jedná o absenci sdílení údajů mezi jednotlivými úřady veřejné správy napříč agendami, které by umožnilo lepší sdílení údajů napříč agendami, přes zastaralou legislativu, jež nereflektuje vývoj společnosti a potřeb, až po nevhodnou práci s lidskými zdroji a mnoho dalších.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Průběžně budou za spolupráce gestorů analyzována a optimalizována řešení důležitých životních událostí, aby se jednak občanům co nejvíce usnadnil a zpříjemnil styk s veřejnou správou a zefektivnění procesů zároveň napomohlo i úředníkům při jejich práci. Ideální samozřejmě bude, když se zároveň podaří navrhnout optimalizační opatření, která ať už krátkodobě, ale ideálně dlouhodobě, zároveň ušetří finanční prostředky z veřejných rozpočtů. MV bude tuto činnost iniciovat, provádět analýzy a navrhnout optimalizační opatření a konkrétní elektronická řešení (ideálně ve spolupráci s věcnými gestory). Bude také působit jako mediátor spolupráce mezi jednotlivými aktéry.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor eGovernmentu MV

Spolupráce

gestoři vybraných agend veřejné správy
poskytovatelé daných služeb veřejné správy (pro potřeby poznání reálného výkonu)

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa
územní samosprávné celky
klienti veřejné správy (občané a podnikatelé)

1.1.2 TVORBA ANALYTICKÝCH PODKLADŮ PRO DIGITALIZACI VYBRANÝCH ČÁSTÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Digitalizace je prioritou a trendem nejen současné politické reprezentace ČR napříč celým politickým spektrem, ale i EU a jejích orgánů.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

V rámci tohoto opatření by mělo dojít k elektronizaci vybraných procesů ve veřejné správě. Každé digitalizaci bude předcházet nejen důkladná procesní analýza, ale případně i výše uvedená optimalizace vybraných procesů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor eGovernmentu MV

Spolupráce

gestoři vybraných částí veřejné správy

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa
územní samosprávné celky
klienti veřejné správy (občané a podnikatelé)

1.1.3 TVORBA NÁVRHŮ A ANALÝZ PRO IMPLEMENTACI E-SLUŽEB VEŘEJNÉ SPRÁVY NA TRANSAKČNÍ ČÁST PORTÁLU GOV.CZ (PORTÁL OBČANA)

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Klient veřejné správy by měl mít možnost si všechny e-služby veřejné správy vyřídit na jednom místě a s jednou elektronickou identitou.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Všechny současné i nové e-služby veřejné správy budou postupně integrovány do Portálu občana, minimálně tak, že bude možné pomocí Národní identitní autority přenést z Portálu občana identitu na jiný portál, kde bude učiněno samotné elektronické podání. Za tímto účelem je třeba zpracovat potřebné analýzy a návrhy.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor eGovernmentu MV

Spolupráce

gestoři vybraných částí veřejné správy

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa
územní samosprávné celky
klienti veřejné správy (občané a podnikatelé)

1.1.4 ZLEPŠENÍ INFORMOVANOSTI OBČANŮ O MOŽNOSTECH ČERPÁNÍ SLUŽEB VEŘEJNÉ SPRÁVY

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Jelikož neznalost zákona neomlouvá, klienti veřejné správy by měli mít odpovídající přehled o tom, jaké záležitosti je třeba s veřejnou správou řešit, co je k vyřízení potřeba, jaký úřad kontaktovat, v jaké lhůtě lze jejich podání vyřídit a s jakými poplatky či jaké záležitosti lze např. vyřídit on-line. Jelikož ne každý klient má však čas a chuť právní řád detailněji pročítat, **měla by veřejná správa udělat maximum pro to, aby klientovi vyšla vstříc, tj. aby měl možnost na jednom místě potřebné informace přívětivým způsobem získat.** K tomu by měla sloužit informační část gov.cz.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Informační část gov.cz bude sloužit jako centrální místo, kde občan najde všechny potřebné informace o jednotlivých službách veřejné správy. Zároveň pokud bude možné službu vyřídit elektronicky, bude postupně umožňováno přesměrování rovnou do transakční části, kde bude moci učinit podání. Rozvíjena bude také mobilní aplikace „Co dělat, když...“, která podobně jako portál gov.cz občanovi poskytne všechny potřebné informace, a další platformy včetně webů a aplikací jednotlivých orgánů veřejné moci či soukromoprávních subjektů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor eGovernmentu MV

Spolupráce

věcní gestoři jednotlivých služeb veřejné správy dle kompetenčního zákona, kteří dodají informace o svých službách veřejné správy

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa

územní samosprávné celky

klienti veřejné správy (občané a podnikatelé)

1.1.5 VYTVOŘENÍ A NÁSLEDNÁ REALIZACE VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU KE ZLEPŠENÍ PRO-KLIENSKÉHO PŘÍSTUPU ÚŘADŮ VEŘEJNÉ SPRÁVY

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Pro-klientský přístup je na úřadech státní správy i územní samosprávy uplatňován rozdílnou měrou. Veřejnost o míře orientace úřadu na klienta usuzuje nejen na základě např. rozšířených otevíracích hodin úřadu, Wi-Fi připojení v čekárně apod. (opatření 1.1.6), ale také z přívětivosti vzájemné komunikace s úředníkem územní veřejné správy či státní správy v rámci tzv. front-office. Ačkoliv se během posledních let komunikace v rámci front-office významně kvalitativně posunula, mimo jiné z provedeného dotazníkového šetření ke Konceptu vyplynulo, že **veřejnost tuto oblast nadále vnímá jako problematickou.**

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Bude vytvořen a následně zrealizován prezenční vzdělávací program pro úředníky územních samosprávných celků (obecní či městské úřady, krajské úřady) i úředníky státní správy (např. Česká správa sociálního zabezpečení, Finanční úřad, apod.), kteří přicházejí do styku s klienty veřejné správy. Vzdělávací program bude zaměřen na zlepšení pro-klientského přístupu úřadů, resp. úředníků, kteří pracují na front-office. Nebude se přitom jednat o obecný vzdělávací program zaměřený na tzv. měkké dovednosti (soft skills), který by mohli využít všichni úředníci veřejné správy, nýbrž o specifický vzdělávací program, který cílí na ty úředníky, vykonávající takové správní činnosti, resp. obory služby, kde skutečně dochází k vzájemné interakci úředníka a klienta veřejné správy.

Program se bude skládat ze dvou oddělených modulů, z nichž první bude věnován představeným a vedoucím úředníkům, odpovídajícím za poskytování front-officových služeb. Druhý modul se pak bude zaměřovat na samotné úředníky, u kterých je komunikace v rámci front-office svázána s vykonávanou služební, resp. správní činností.

První modul, určený představeným a vedoucím úředníkům, bude cílit zejména na zdůraznění důležitosti reálné aplikace pro-klientského přístupu při poskytování služeb na úřadech státní správy i územní samosprávy. Pro-klientský přístup, tj. poskytnutí služby v souladu s potřebami a zájmy individuálního klienta, bude zdůrazněno jako jedna z nejdůležitějších zásad front-officových pracovišť. Vzdělávací modul se bude skládat jak z teoretické části, která by měla postihnout význam i smysl pro-klientské orientace veřejné správy, tak i z části praktické, kde budou rozebrány zejména příklady úspěšné aplikace pro-klientského přístupu v rámci front-office, motivace podřízených k pro-klientské orientaci apod.

Druhý modul, určený úředníkům státní správy i územní samosprávy, u kterých je komunikace v rámci front-office spojena s výkonem jejich správní resp. služební činnosti, bude taktéž tvořen teoretickou a praktickou částí. V teoretické části druhého modulu bude stejně jako u prvního modulu, věnovaného představeným a vedoucím úředníkům, postihnout význam a smysl pro-klientské orientace. Praktická část druhého modulu se pak více než u představených a vedoucích úředníků zaměří na samotnou komunikaci, tj. nácvik konkrétních situací, které mohou nastat v rámci správní, resp. služební činnosti. Bude se jednat zejména o zvládání složitých situací v komunikaci s klientem,

strukturu a srozumitelnost projevu či aktivní naslouchání, s důrazem na uplatňování pro-klientského přístupu veřejné správy.

Toto opatření bude vhodně doplňovat soubor opatření k optimalizaci životních událostí, jelikož nespokojenost klientů s kvalitou veřejné správy není v řadě případů způsobena pouze komunikací úředníka s nimi, ale také administrativně složitými postupy veřejné správy (mimo např. prostředí úřadu apod.).

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

sekce pro státní službu MV

úřady státní správy

územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

úředníci státní správy i územní samosprávy, kteří přicházejí do kontaktu s klienty veřejné správy

1.1.6 VYTVOŘENÍ NOVÝCH ČI ZDOKONALENÍ STÁVAJÍCÍCH NÁSTROJŮ HODNOCENÍ KVALITY POSKYTOVANÝCH SLUŽEB

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Ačkoliv ve veřejné správě došlo z hlediska kvality poskytovaných služeb v posledních letech k velkému pokroku, i nadále se objevuje řada případů, kdy klienti při odchodu z úřadu nejsou s kvalitou poskytnuté služby zcela spokojeni. To může být samozřejmě způsobeno řadou faktorů, přičemž ne všechny z nich mohou být veřejnou správou ovlivněny. Je třeba zajistit, aby ze strany veřejné správy byla ve všech aspektech služba poskytnuta kvalitně, tj. aby byla dobře komunikována, obsah služby co nejvíce odrážel potřebu občana, služba byla poskytována vyškoleným a přívětivým personálem a systém i procesy umožňovaly službu co nejlépe poskytovat.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo vnitra dosud zlepšování kvality poskytovaných služeb stimulovalo prostřednictvím soutěže Přívětivý úřad, která hodnotí některé vybrané aspekty poskytování služeb. Jelikož toto hodnocení, založené na dobrovolné účasti obcí, naráží na své limity, je třeba zvážit modifikaci této soutěže či vytvoření nových nástrojů, které by ke zvyšování kvality poskytovaných služeb mohly přispívat.

Ke kvalitě poskytnuté služby by neměli mít možnost se vyjádřit pouze ti aktéři, kteří služby poskytují, ale také občané, kterým je služba poskytována. Ministerstvo vnitra proto vytvoří nový elektronický nástroj, prostřednictvím kterého budou moci občané hodnotit kvalitu poskytnuté služby.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

orgány územní samosprávy, poskytující služby občanům
veřejnost

1.1.7 ELEKTRONIZACE MATRIČNÍ AGENDY

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Zápisy matričních skutečností/matričních událostí se aktuálně provádějí rukopisně do předem svázaných knih, od 1. 1. 2006 se pak na základě zákona matriční zápisy vedou souběžně i pomocí výpočetní techniky do systému, kterým daný matriční úřad disponuje. Matriční úřady v ČR využívají cca 20 různých softwarových řešení od různých dodavatelů, tyto systémy nejsou centrálně propojeny. Údaje zapisované do matričních knih jsou základními datovými vstupy pro centrální informační systémy, zejména pro AISEO (agendový informační systém evidence obyvatel), se kterým komunikují prostřednictvím formulářů Czech POINT. Na straně klienta je omezující především místní příslušnost matričních úřadů, kdy např. o druhopisy matričních dokladů je nutno žádat u matričního úřadu, v jehož správním obvodu k matriční události došlo, a dále nutnost předkládat některé doklady. Pro matriční úřady je pak zatěžující opakované zaznamenávání totožných údajů do různých systémů a neautomatizované plnění oznamovací povinnosti vůči řadě orgánů veřejné správy. Některé orgány veřejné správy pak musí údaje oznámené matričními úřady přepisovat do svých systémů. Tím vrůstá riziko chybovosti.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Bude vytvořen centrální informační systém elektronické matriky, který bude provázán na základní registry, evidenci obyvatel a další již existující relevantní informační systémy, aby se zamezilo duplicitám. Vytvořením systému dojde k prolomení místní příslušnosti u vybraných úkonů na úseku matrik a tedy i zvýšení pro-klientské orientace veřejné správy. Dojde také ke zjednodušení procesů, zejména v oblasti oznamovací povinnosti matričních úřadů, snížení počtu předkládaných dokladů, snížení počtu osobních návštěv matričních úřadů či odbourání papírové komunikace mezi klienty a matričním úřadem. Od počátku tvorby systému bude pamatováno na kybernetickou bezpečnost a budoucí povinnost zavádět bezpečnostní opatření.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor všeobecné správy MV

SPOLUGESTOR

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor legislativy a koordinace předpisů

odbor eGovernmentu MV

odbor hlavního architekta MV

územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

matriční úřady a jejich pracovníci

klienti veřejné správy

1.1.8 HODNOCENÍ VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČR A DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ KVALITY SLUŽEB Z POHLEDU OECD

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Pro ČR dosud nebyla zpracována analýza, která by na českou veřejnou správu nahlížela nezávislým, externím a zároveň strategickým pohledem. OECD jako mezinárodní organizace s širokou databází statistických dat a sítí expertů z různých zemí má jedinečné know-how pro porovnání české veřejné

správy se zahraniční praxí a je schopná ČR poskytnout objektivní doporučení pro další rozvoj, zejména v oblasti kvality poskytovaných služeb.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

V rámci tohoto opatření bude realizován projekt, jehož hlavním výstupem bude tzv. Public Governance Review (PGR), tedy Přehled o veřejné správě v ČR, který bude zpracován mezinárodní organizací OECD. Přehled bude zaměřený na téma veřejných služeb a bude obsahovat doporučení ze strany OECD pro zlepšení kvality služeb poskytovaných veřejnou správou s ohledem na jejich dostupnost, efektivitu řízení a personální zajištění. Tato doporučení budou v budoucnu využita pro další rozvoj veřejné správy.

Projekt je rozdělen do dvou fází. V rámci první fáze vznikne samotná publikace PGR, v tištěné i elektronické verzi. Druhá fáze projektu bude zaměřená na podporu implementace doporučení OECD, tj. prostřednictvím odborných workshopů a seminářů budou specifikována konkrétní opatření, která pomohou naplnit doporučení OECD.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

OECD
ministerstva

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední orgány státní správy

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

408,7 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, pronájem místností, catering, vybudování informačního systému, výdaje na zahraniční cesty, projekt PGR

SPECIFICKÝ CÍL 1.2 ZAJISTIT OPTIMÁLNÍ DOSTUPNOST SLUŽEB

ŘEŠENÍ

Z analytické části koncepce (blíže viz kapitoly 3.1 a 3.2) vyplynulo, že **stávající dostupnost veřejné správy v území není z řady důvodů optimálně rozvrstvena**, a měla by proto být podrobena revizi. Zmíněná revize se nedotkne obcí třetího typu, které by jako základní administrativně-správní jednotky státu měly do budoucna poskytovat přenesenou působnost v celé své šíři. Revize se týká zejména nově koncipovaných pověřených obecních úřadů (obcí druhého typu), které budou přenesenou působnost vykonávat ve vyšším rozsahu než dosud, avšak v nižším rozsahu než obce třetího typu.

Veřejná správa v ČR zatím nedostatečně využívá tzv. **submikroregionální úroveň³⁶, tj. úroveň nižší než správní obvod obce s rozšířenou působností**. Avšak právě tato úroveň by měla kompetenčně

³⁶ Za submikroregionální považuje tato Koncepce **podle vlastní pracovní definice** „taková střediska osídlení v ČR, která jsou v porovnání s mikroregiony nižšího řádu, na rozdíl od nich nejsou tolik vztahově uzavřená a jejich vnitřní vazby nemusí mít nodální charakter, tj. nemají jednoznačně stanovená centra, do kterých by jejich okolí spádovalo. Submikroregionální centra jsou však vždy dostatečně významná sídla, která poskytují určité základní spektrum veřejných, resp. soukromých služeb

i místně vhodně **doplňovat základní mikroregionální strukturu, kterou představují obce třetího typu a jejich správní obvody**. Nevyužívání submikroregionální struktury se ve stávající veřejné správě projevuje například v tom, že různé kompetence, které by v ideálním případě měly být vykonávány na jedné úrovni, jsou v určité části přenesené působnosti (*matriční agenda, resp. vidimace a legalizace*) v současnosti vykonávány de facto nahodile různými obcemi bez společného „sjednocujícího“ jmenovatele.

Působnost vykonávaná na obcích prvního typu není s ohledem na svou nabídku pro klienty veřejné správy tak zajímavá. Výjimku tvoří například kácení stromů, resp. agenda silničních správních úřadů, které občané-klienti využívají. V přenesené působnosti proto klienti veřejné správy využívají nabídku obcí prvního typu jen částečně a k vyřízení nejdůležitějších agend cestují do obcí třetího typu. **Současný stav z pohledu MV relativizuje smysl rozdělení obcí do tří typů podle rozsahu přenesené působnosti z pro-klientského hlediska a nebere v potaz zátěž, kterou výkon přenesené působnosti představuje především pro malé obce.**

Ve stávajícím pojetí přenesené působnosti taktéž **nejsou zohledněny specifické vlivy, jejichž rozvoj nastal až v průběhu uplynulých 15 let** (elektronizace veřejné správy, zvyšování počtu služeb poskytovaných prostřednictvím Czech POINT, rušení místní příslušnosti, či adresnější způsob financování některých agend), **ani obecný trend zvyšování mobility obyvatel**. Zatímco rušení místní příslušnosti koncentruje výkon veřejné správy do přirozených center, kam směřují každodenní dojížděkové proudy obyvatel, relativizuje elektronizace veřejné správy nutnost „fyzického“ kontaktu s veřejnou správou jako takovou. Zvyšování mobility pak relativizuje vzdálenost k institucím veřejné správy, neboť se zvyšuje ochota obyvatel k cestování, zejména za službami.

Nadále **nedostatečně je odděleno místo, kde klient může učinit podání vůči konkrétní instituci veřejné správy, od místa, kde je agenda skutečně vyřizována**. Zatímco možnost podání by měla být de facto nízkoprahová, komplexní výkon agend přenesené působnosti by měly poskytovat obce třetího typu. O zmíněnou nízkoprahovost by měla do budoucna svými nástroji postarat právě elektronizace veřejné správy, např. prostřednictvím již zmíněného Czech POINT.

Obsahem revize dostupnosti veřejné správy je navrhované **nové pojetí výkonu přenesené působnosti**. Využitím jednotně definované submikroregionální úrovně, na které budou vykonávány klientsky zajímavé služby veřejné správy, **dojde v konečném důsledku (v relaci k současnému stavu) ke zvýšení kvality výkonu veřejné správy**.

Uvedené aktivity se navíc ve snaze o přiblížení veřejné správy občanovi budou odehrávat **v kontextu jednak pokračujícího rušení místní příslušnosti** ve všech agendách, kde to bude možné (1.2.2), stejně jako pokračujícího cíleného snižování byrokratické zátěže.

Specifické problémy spojené s dostupností veřejné správy lze nalézt v **aglomeracích**, které se od ostatních obcí v České republice odlišují především svou velikostí a složitější správou s ohledem na spletné vertikální i horizontální vztahy v nich (1.2.3). Důležité opatření v rámci tohoto specifického cíle je věnováno **analýze a vyhodnocení zákonných úkolů v oblasti samosprávy**, vykonávaných v samostatné působnosti (1.2.4).

Obsahem koncepce v širším slova smyslu je rovněž pokračování v aktivitách mapujících a řešících obecnou dostupnost služeb veřejné správy na území ČR a možnosti její úpravy. Sem spadají mezi jinými i rozbor rozložení úřadů v území a každodenních pohybů produktivního obyvatelstva např. za pomoci plošných dat od mobilních operátorů, coby součásti opatření zabývajících se **službami**

(občanskou vybavenost). Zatímco mikroregiony poskytují komplexní spektrum veškerých služeb, poskytují submikroregiony služby ve vyšším než základním rozsahu.“.

v území za pomoci inovativních nástrojů (1.2.5). Co do svých cílů je toto opatření zcela v souladu se smyslem ostatních opatření specifického cíle 1.2, a bude vykonáváno paralelně.

Dostupnost služeb veřejné správy je třeba řešit také v kontextu služeb, které jsou poskytovány občanům mimo území ČR. Aktuální stav v této oblasti bude proto podroben analýze, na kterou následně navážou konkrétní zacílené kroky, které budou realizovány ve spolupráci s jednotlivými gestory agend (1.2.6).

Oblast dostupnosti služeb by v nadcházejících letech mohla být významně ovlivněna také migrací či dalšími fenomény (např. přírodní katastrofy, hospodářské výkyvy apod.), překračujícími hranice jednotlivých států. Pokud v budoucnu migrační či jiné tendence posílí, bude s největší pravděpodobností nutné, aby na ně Koncepce zejména – avšak nikoliv výlučně – ve vztahu k dostupnosti služeb, taktéž reagovala zacílenými opatřeními.

SEZNAM NÁVRHŮ OPATŘENÍ

1.2.1 VYTVOŘENÍ NOVÉ STRUKTURY VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Na základě analýz z let 2004 až 2018 bylo prokázáno, že **výkon přenesené působnosti je pro malé obce odborně, personálně i ekonomicky velmi zatěžující, o čemž svědčí rovněž velmi vysoký počet uzavřených veřejnoprávních smluv na výkon přenesené působnosti.** Ač přenesenou působnost mají na základě zákona vykonávat tři typy obcí, reálný rozdíl v obsahu jednotlivých působností existuje de facto jen mezi působností obcí prvního a třetího typu, zatímco obce druhého typu vykonávají oproti obcím prvního typu z klientsky zajímavých agend navíc jen sociální práci v oblasti pomoci v hmotné nouzi a agendu rybářských lístků. **Z klientského pohledu jsou nejdůležitější agendy vykonávané na obcích s rozšířenou působností. Některé agendy jsou navíc vykonávány pouze vybranými obcemi (např. matriční obce), což přispívá k několikrát zmíněné roztržitosti veřejné správy.**

Tento stav není optimální z důvodu přílišné zátěže obcí prvního typu výkonem přenesené působnosti. Proto je navrhován přesun výkonu přenesené působnosti z obcí prvního typu **na nově vymezené obce druhého typu (pověřené obecní úřady).** Na rozdíl od stávajícího pojetí pověřených obecních úřadů by se nově vymezené obce druhého typu měly přibližovat submikroregionálním centrům. Svými důsledky a rozsahem navržených změn půjde o vytvoření nové struktury výkonu přenesené působnosti.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření je relokace výkonu přenesené působnosti z obcí prvního typu na nově vymezené obce druhého typu. Vzhledem k čl. 105 Ústavy ČR, podle kterého lze výkon státní správy svěřit orgánům jen tehdy, stanoví-li tak zákon, se tato změna musí uskutečnit formou zákona. Základní rozsah přenesené působnosti, který dnes vykonávají obce prvního typu, budou vykonávat nově vymezené obce druhého typu. Obce prvního typu budou v přenesené působnosti vykonávat oproti současnosti výrazně omezenou agendu. Není rovněž vyloučeno, že některé agendy, které jsou dnes vykonávány na úrovni obcí prvního typu v přenesené působnosti, mohou být přesunuty do působnosti samostatné.

K přesunu kompetencí je z důvodu souladu s čl. 105 Ústavy rovněž nezbytná forma zákona. Zmíněný přesun vhodně zohlední rovněž ty z agend, které dnes nevykonávají obce určitého typu plošně (a které jsou zmíněny výše). Přesuny kompetencí ovlivní rovněž vzdělávání úředníků ÚSC, resp. budou klást ještě větší důraz na nově vzniklé pro-klientské vzdělávání úředníků, které koncepce výše zmiňuje. Při zohlednění, zdali má být daná kompetence vykonávána na úrovni obce třetího typu

(mikroregionální úrovni) či na obci druhého typu (submikroregionální úrovni), je nutné vzít v potaz odbornou a personální náročnost předmětné agendy a její četnost.

Pozitivním důsledkem uvedených kroků bude, že obce prvního typu se budou moci plně koncentrovat na výkon samostatné působnosti. V následujícím období se MV zaměří mimo jiné na zodpovězení otázky, jak obce prvního typu vykonávají v samostatné působnosti úkoly, které vyplývají z jednotlivých právních předpisů, tedy tzv. zákonné úkoly v oblasti samosprávy (opatření 1.2.5).

Z důvodu zajištění co nejširší dostupnosti veřejné správy bude MV podporovat **všechny flexibilní nástroje k jejímu výkonu**, např. pobočky úřadů v obchodních centrech, mobilní úřadovny a jiné. Ačkoliv se 80 % obyvatel správního obvodu ORP nejméně jednou týdně objeví přímo v obci s rozšířenou působností, což vyplynulo z dotazníku v rámci *Analýzy vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejích služeb*³⁷, musí být veřejná správa určitým způsobem dostupná pro všechny obyvatele ČR bez rozdílu. V tomto ohledu zdůrazňuje tato koncepce především rozvoj informačního systému Czech POINT, **prostřednictvím kterého bude do budoucna možno komunikovat s veřejnou správou šířeji, což předjímá i Informační koncepce**.

Obsah navrhovaných změn

- 1) vytvoření nového seznamu pověřených obecních úřadů, které se přibližují submikroregionálním centrům (*přípravná fáze*)
- 2) stanovení kompetencí, které budou nově koncipované pověřené obecní úřady vykonávat nad rámec stávajícího základního rozsahu přenesené působnosti (*přípravná fáze*)
- 3) odebrání určitého rozsahu přenesené působnosti obcím prvního typu + přenos této působnosti na pověřené obecní úřady + přenos dalších kompetencí vzešlých z analýzy v bodu 2 (*realizační fáze*)

Všechny změny navržené v bodě 3 je nutné uskutečňovat ve formě zákona.

Nové pojetí výkonu přenesené působnosti umožní kvalitnější instanční kontrolu věcně a místně příslušnými orgány již proto, že se podstatně sníží počet subjektů, které přenesenou působnost vykonávají, tedy výrazně ubude kontrolovaných subjektů³⁸. S ohledem na zjednodušení celého systému výkonu veřejné správy dojde k časové úspoře na straně kontrolních subjektů, kterou budou moci využít ke zkvalitnění své kontrolní činnosti. Snížení počtu orgánů vykonávajících přenesenou působnost pozitivně ovlivní rovněž kontrolu dodržování závazných směrnic a metodik, které územním samosprávným celkům poskytují jednotlivá ministerstva pro výkon dotčených správních agend.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

³⁷ Analýza vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejích služeb. MV ČR, 2018, dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vystupy-strategickeho-ramce-rozvoje-verejne-spravy.aspx>.

³⁸ V oblasti kontroly přenesené působnosti stát dlouhodobě naráží na skutečnost, že základní rozsah přenesené působnosti je vykonáván všemi územními samosprávnými celky, což způsobuje, že instanční kontrola může být provedena v souladu s výše citovaným usnesením vlády č. 689 z 11. září 2013 o Plánování, vyhodnocování a koordinaci kontrol výkonu přenesené a samostatné působnosti územních samosprávných celků prováděných ústředními správními úřady, krajskými úřady, Magistrátem hlavního města Prahy a magistráty územně členěných statutárních měst nejméně jednou ve třech letech, což není optimální časový harmonogram.

odbor legislativy a koordinace předpisů MV
ostatní ministerstva

CÍLOVÁ SKUPINA

klienti veřejné správy
územní samosprávné celky
ministerstva

1.2.2 ZRUŠENÍ MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOSTI VE VŠECH PŘÍPADECH, KDE JE TO VHODNÉ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Jak je uvedeno v analytické části této koncepce, místní příslušnost byla dosud zrušena v agendách občanských průkazů a cestovních pasů, v některých úkonech registru vozidel, agendě řidičských průkazů, živnostenského úřadu a zdravotních pojišťoven.

Absence místní příslušnosti u konkrétní agendy výrazně zvyšuje komfort občana při vyřizování jeho životních událostí. Občan tak nemusí za vyřízením agendy cestovat do místa svého trvalého bydliště, ale může si k vyřízení své životní události vybrat úřad v místě, kde se pohybuje nejčastěji, což může výrazně ulehčovat situaci také osobám se zdravotním postižením. Pozitivní dopady má absence místní příslušnosti také na efektivnost a hospodárnost výkonu konkrétní agendy. Je proto třeba, aby bylo od místní příslušnosti osvobozeno co nejvíce agend vykonávaných v přenesené působnosti (viz opatření 1.1.7, věnující se elektronizaci matrik, které bude mít na místní příslušnost taktéž dopad), to vše při zohlednění možných negativních důsledků, jako je nárůst objemu agendy na obecních úřadech, resp. magistrátech aglomerací, a s tím související hrozba prodloužení doby vyřízení žádostí.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo vnitra bude ve spolupráci se všemi relevantními partnery koordinovaně usilovat o rušení místní příslušnosti ve všech agendách, kde to bude možné. Jako relevantní agendy pro rušení místní příslušnosti přicházejí v budoucnu v úvahu vydání voličského průkazu, vybrané matriční úkony a vydání rybářského či loveckého lístku, resp. část agendy České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ).

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor eGovernmentu MV
orgány státní správy
územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

klienti veřejné správy
orgány státní správy
územní samosprávné celky

1.2.3 ZAJIŠTĚNÍ FLEXIBILNĚJŠÍHO VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY V AGLOMERACÍCH

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Aglomerace je vzájemně funkčně propojený celek, který je geograficky rozsáhlejší než mikroregion, čemuž odpovídají rovněž složitější horizontální a vertikální vazby, které jsou pro aglomerace typické. V aglomeracích se více než kde jinde v ČR **projevuje vliv každodenní dojíždky obyvatel do práce a škol**, který v těchto entitách relativizuje stávající rozčlenění na různé typy obcí. S ohledem

na nárůst agend, ve kterých již nebude potřeba místní příslušnost, bude v rámci aglomerace docházet více než v ostatních částech ČR k nerovnoměrnému zatížení obecních úřadů v centru aglomerace oproti obecním úřadům v jejich zázemí. S přihlédnutím k navýšení počtu agend, které mají být v budoucnu financovány adresněji, lze navíc předpokládat poměrně vysokou ekonomickou náročnost výkonu nabízených služeb v rámci zmíněných obecních úřadů v zázemí aglomerace nutných na jejich udržování, což podstatně snižuje smysluplnost a efektivitu stávajícího rozčlenění.

Tyto skutečnosti tvoří základní odůvodnění navržených změn. Podobně jako ve výše uvedeném opatření 1.2.1, **vůči kterému je toto opatření ve vztahu speciality**, je při jeho realizaci rovněž nutné zohlednit zájmy těch občanů, kteří v rámci aglomerace nemigrují a zůstávají po celý den v zázemí aglomerace, a kterým by rovněž měla být zaručena co nejjednodušší dostupnost služeb veřejné správy. **I zde svou úlohu sehrává rozvoj Czech POINT, který se má postupně stát nízkoprahovým podacím místem veřejné správy.**

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Základem navržených legislativních opatření ve vztahu k tématu bude **legální vymezení geografických pojmů „aglomerace“, resp. „metropole“ pro potřeby veřejné správy**. V rámci tohoto vymezení nepůjde o legální vymezení konkrétního spádového území aglomerace, resp. metropole, nýbrž o jejich vnitřní uspořádání, které bude možné zobecnit pro účely veřejné správy. Legální vymezení této oblasti bude využito pro případné změny v rámci výkonu přenesené působnosti, viz níže, resp. změny týkající se meziobecní spolupráce (2.4.2).

Důvody případných změn přenesené působnosti v aglomeracích

I přes skutečnost, že v době svého vzniku byly ORP stanoveny na základě odborných analýz, je s ohledem na rozvoj aglomerací v uplynulých 15 letech nutné zjistit, **zda skutečně všechna ORP v konkrétní aglomeraci mají i nadále svůj mikroregionální charakter**. Pokud určité centrum (ORP) v průběhu uplynulého období s ohledem na celkový rozvoj aglomerace tento charakter ztratilo (nebo jej v ojedinělých případech nikdy nemělo), musí být tato skutečnost zohledněna rovněž při zefektivňování výkonu veřejné správy. V těchto případech počítá koncepce s přiřazením některých obvodů ORP v zázemí k obvodu centrální ORP aglomerace, resp. k jednomu z center v případě konurbace. **Na území ČR se bude jednat o ojedinělé případy, jejichž společným jmenovatelem je posílení výkonu veřejné správy v místech nejsilnějších dojížděkových proudů v rámci aglomerace, tj. přiblížení klientovi**. Pokud bude (na základě analýzy) navrženo zrušení vybraných stávajících, resp. vznik nových ORP, je v těchto případech nutná obligatorní forma zákona.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV
Ministerstvo pro místní rozvoj

CÍLOVÁ SKUPINA

aglomerace
metropole
obce třetího typu
občané aglomerací/metropolí
klienti veřejné správy v aglomeracích/metropolích

1.2.4 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ ZÁKONNÝCH ÚKOLŮ V OBLASTI SAMOSPRÁVY

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Jak je uvedeno v příloze č. 1 – Analytická část, nevykonávají základní ÚSC svou působnost jen na základě dobrovolnosti, nýbrž rovněž na základě zákona. V tomto ohledu jde o tzv. zákonné úkoly územní samosprávy coby párovou kategorií k dobrovolným úkolům samosprávy. Tento typ specifické působnosti územních samosprávních celků nebyl dosud na rozdíl od dílčích kompetencí (např. v oblasti školství, odpadového hospodářství či sociální oblasti) jako celek předmětem zájmu veřejné správy.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem návrhu opatření je analýza zákonných úkolů samosprávy v českém právním řádu. Na základě kompetenční analýzy v jednotlivých zákonech bude zkoumána faktická náročnost těchto zákonem ukotvených úkolů samosprávy v jednotlivých typech obcí a jejich způsob financování. Je pravděpodobné, že z předmětné analýzy vzejdou následně legislativní náměty, které však v době kompletnosti strategické části koncepce nelze specifikovat.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

CÍLOVÁ SKUPINA

Ministerstvo vnitra

obce

1.2.5 HODNOCENÍ DOSTUPNOSTI SLUŽEB V ÚZEMÍ ZA POMOCI INOVATIVNÍCH NÁSTROJŮ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Moderní společnost prochází významnými socioekonomickými proměnami, v důsledku kterých se postupně mění koncentrace i pohyb obyvatel v území. Na tyto změny je třeba reagovat a občanům/klientům poskytovat služby optimálně tam, kde se soustředí jejich přirozená aktivita a těmto prostorovým vzorcům přizpůsobit výkon veřejné správy v území. Inovativní přístupy lze využívat rovněž k hodnocení dostupnosti služeb v území, tj. nejen v rámci jednotlivých orgánů veřejné správy (úřadů). Big data (velká data) mobilních operátorů, která mohou vhodně doplnit tradiční metody sběru informací, představují jednu z možností, jak zpřesnit prostorové informace o pohybu obyvatelstva v reálném čase, optimalizovat výkon veřejné správy či rozvoj veřejných služeb v území.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Opatření je založeno na podpoře budování znalostní báze a rozvoje technik sběru, zpracování a interpretace dat, získaných zejména inovativními metodami, jako jsou např. plošná data od mobilních operátorů. Před začátkem platnosti koncepce by měl být vypracován metodický materiál práce s daty mobilních operátorů, který definuje požadavky na big data a postupy pro jejich využívání. V období platnosti koncepce pak na metodiku bude moci navázat Analýza dat, která by měla poskytnout nejen komplexnější informaci o strukturálních a časových charakteristikách využívání území, ale i o celkové dynamice pohybu obyvatel.

Realizací opatření dojde k významnému zvýšení schopnosti veřejné správy formulovat konkrétní návrhy prostorové optimalizace struktur veřejné správy či veřejných služeb.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ**odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV****Spolupráce**

Ministerstvo pro místní rozvoj

CÍLOVÁ SKUPINA

orgány státní správy

územní samosprávné celky

odborná veřejnost

klienti veřejné správy

1.2.6 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB VEŘEJNÉ SPRÁVY OBČANŮM POBÝVAJÍCÍM V ZAHRANIČNÍ A NÁSLEDNÉ KROKY**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Důvodem zařazení opatření, zaměřeného na analytické zhodnocení poskytování služeb veřejné správy občanům, pobývajícím v zahraničí, je zejména neustále rostoucí mobilita občanů ČR, stejně jako nárůst počtu občanů, kteří dlouhodobě i krátkodobě pobývají mimo území ČR. Tyto tendence vyvolávají tlak na zajištění dostupnosti dostatečného spektra služeb veřejné správy i mimo území ČR, a to buď další elektronizací služeb anebo jejich poskytováním v rámci sítě zastupitelských úřadů ČR.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem navrhovaného opatření bude analytické zhodnocení aktuálního stavu, tj. zhodnocení toho, jaké služby jsou aktuálně občanům mimo území ČR poskytovány, jaké služby naopak poskytovány nejsou a kde lze tedy spatřovat rezervy. Ve svém závěru bude analýza specifikovat konkrétní doporučení pro zlepšení aktuálního stavu tak, aby se občanům mimo území ČR dostalo maximálního možného spektra služeb. Na základě uvedených doporučení budou ve spolupráci s konkrétními gestory agend realizovány konkrétní kroky, které však aktuálně není možné předjímat.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo zahraničních věcí

Spolupráce

věcně příslušná ministerstva

CÍLOVÁ SKUPINA

občané pobývající mimo území ČR

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE**15,8 mil. Kč** + blíže nespecifikované náklady na straně obcí**TYP NÁKLADŮ:** lidské zdroje

STRATEGICKÝ CÍL 2 EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY

SPECIFICKÝ CÍL 2.1 POSÍLIT ŘÍDÍCÍ A KOORDINAČNÍ MECHANISMY

ŘEŠENÍ

Veřejná správa není na centrální úrovni odpovídajícím způsobem řízena. Tento základní nedostatek napomáhá růstu resortismu na straně jedné a zapříčiňuje rovněž nedostatečné řízení přenesené působnosti na straně druhé. To snižuje efektivitu veřejné správy jako celku a výrazně přispívá k rozšiřování neefektivní regulace, které veřejná správa není zatím s to čelit. **Nedostatky řízení veřejné správy v ČR mají mnoho příčin, z nichž některé souvisí rovněž s politickou kulturou a celkovým charakterem společnosti.** Jde o komplexní jev, který ke svému řešení vyžaduje zkoumání domácích i zahraničních zdrojů.

Další dimenzí problému nedostatečného řízení veřejné správy v ČR je **nikoliv zcela funkční vzájemný vztah centrální úrovně (státu) a územních samosprávných celků**, a to redukce tohoto vztahu na řešení aktuálních (většinou politických) otázek. Územní samosprávné celky by však měly být zapojeny do řešení koncepčních otázek vzájemného vztahu mezi státem a těmito celky, včetně **mnohem širšího zapojení do přípravy legislativních návrhů či do dalších důležitých oblastí.** To platí bezvýhradně **o krajské samosprávě**, resp. o městech a obcích s dostatečně rozvinutým odborným aparátem, který by bylo možné využít i za tímto účelem.

Vzhledem ke komplexnosti celého tématu usilují níže uvedená opatření spíše než o eliminaci, která pravděpodobně není zcela možná, o podstatnou redukci obou detekovaných nedostatků. **Důsledky resortismu by měl zmírnit nový kompetenční zákon (2.1.3), kterému však musí předcházet rozsáhlá analýza zahraničních vzorů (2.1.1) a možných kompetenčních překryvů působností ústředních orgánů státní správy a činností, které ústřední orgány státní správy vykonávají bez výslovného zákonného zmocnění na základě podzákonných právních norem či usnesení vlády (2.1.2). Samostatné opatření je věnováno popisu problémů řízení přenesené působnosti (2.1.4).**

Díličními problémy, vztahujícími se k systému veřejné správy, jsou:

- absence vhodného nástroje, který by reagoval na situaci, kdy základní územní samosprávné celky neplní z vážného a nikoliv jen přechodného důvodu svou základní úlohu, kterou je být územním společenstvím občanů (2.1.5),
- posílení adresného financování (2.1.6) a
- podmínění vzniku statutárního města (2.1.7).

Možným způsobem posílení řízení veřejné správy je také využití centrálního architektonického nástroje pro řízení architektury úřadů. Tento, jakmile bude vytvořen, by mohl veřejné správě umožnit tzv. architektonické řízení dle principů komplexního systémového myšlení a plánování. Uvedené úsilí je obsaženo v cíli 5.3 Informační koncepce. Veřejné správě by centrální architektonický nástroj mohl umožnit identifikovat jednotlivé procesy a na ty navazovat např. kritéria kvality.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

2.1.1 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ ŘÍZENÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY V ZAHRANIČÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

S ohledem na poměrně krátké období (od roku 1989) demokratického pojetí veřejné správy je pravděpodobné, že stávající právní, institucionální, resp. zvyklostní úprava jejího řízení stále není v porovnání se západními demokratiemi optimální a vykazuje i nadále známky určité zatímní,

resp. přechodové fáze. Ta postrádá potřebnou dlouhodobost, kterou disponují právě země s delší tradicí demokratických institucí. Proto je při řešení otázky řízení veřejné správy na místě zkoumat rovněž využitelnost zahraničních vzorů.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Vhodné inspirační vzory, které by se týkaly řízení veřejné správy, by měly vycházet z těch států, které mají podobný právní a kulturní rámec, tj. ze států západní Evropy s kontinentálním právním řádem³⁹. Ani země tzv. „Visegrádské čtyřky“, tj. vedle ČR rovněž Slovensko, Maďarsko a Polsko, by neměly být při zkoumání zcela opomenuty⁴⁰. **Obsahem komparativních výzkumů by měl být vedle otázky řízení veřejné správy rovněž resortismus a nedostatečné řízení přenesené působnosti.**

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

CÍLOVÁ SKUPINA

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

2.1.2 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ KOMPETENCÍ A JEJICH UKOTVENÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Kompetenční zákon, který nabyl účinnost v roce 1969, již neodpovídá svým obsahem potřebám 21. století. Před jeho nahrazením modernější právní úpravou je však nutné vyřešit dlouhodobě nezodpovězené otázky týkající se kompetencí na centrální úrovni veřejné správy, vznesené příkladně v Analýze aktuálního stavu veřejné správy z roku 2011⁴¹. Těmito problémovými oblastmi jsou zejména **možné kompetenční duplicity či dokonce multiplicity** výkonu agend některými ústředními orgány státní správy, resp. **právní základ některých agend**, kterými není vždy zákon.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Základním obsahem navrženého opatření je tvorba rozsáhlé analýzy možných kompetenčních překryvů na úrovni ústředních orgánů státní správy. Analýza rovněž odpoví na otázku, které činnosti vykonávají ústřední orgány státní správy na základě jiného než zákonného zmocnění (zejména usnesení vlády), a zdali i v této působnosti dochází k duplicitám, resp. multiplicitám při jejím výkonu. Možné kompetenční překryvy ústředních orgánů státní správy vychází mimo jiné z celkové nepřehlednosti jejich působnosti, neboť jednotlivé kompetence jsou dnes stanoveny vedle kompetenčního zákona v různých zvláštních zákonech.

Nejméně 20 % činností, které jsou ústředními orgány státní správy vykonávány, nespočívá na zákonném zmocnění, nýbrž na zmocnění nižší právní síly (usnesení vlády, resp. nařízení vlády)⁴². Tato skutečnost má rovněž finanční dopad na předmětnou kapitolu státního rozpočtu. Při tvorbě nového kompetenčního zákona by tato skutečnost měla být s ohledem na právní jistotu účastníků právních vztahů zohledněna v tom smyslu, že by vybrané povinnosti ministerstev, stanovené v některých usneseních vlády, resp. v právních předpisech nižší právní síly, byly vloženy přímo

³⁹ S ohledem na dlouhodobost formálních i neformálních vztahů při řízení veřejné správy, které jsou v porovnání s ČR na kvalitativně vyšší úrovni ve „starých“ členských zemích Evropské unie, přichází ze sousedních zemí ČR v úvahu zejména SRN a Rakousko. Avšak vzhledem k přílišné odlišnosti kancléřského systému SRN v porovnání s ČR coby parlamentní demokracií se jako **nejvhodnější inspirační vzor jeví právě Rakousko**. Ostatní „staré“ země západní Evropy však rovněž nejsou vyloučeny z možného zkoumání, např. Itálie.

⁴⁰ Ač jde podobně jako ČR o země, které k demokracii přešly rovněž na počátku 90. let minulého století, nelze na ně nahlížet jako na jeden celek, který by nebylo možno aspoň částečně chápat jako inspirační vzor. Podpůrně tak budou vedle „starých“ zemí EU typu Rakouska využity rovněž relevantní zkušenosti při řízení veřejné správy právě ze zmíněných sousedních států.

⁴¹ Analýza aktuálního stavu veřejné správy. MVČR, 2011. Dostupné na: <https://www.mvcr.cz/clanek/analiza-aktualniho-stavu-verejne-spravy.aspx>.

⁴² Tamtéž.

do nového kompetenčního zákona. S ohledem na celkový počet platných usnesení vlády však **půjde o ojedinělé případy**, kdy by obsah vládních usnesení mohl být vtělen do zákona.

V obou částech analýzy je nezbytná aktivní spolupráce jednotlivých ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy s gestorem analýzy.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

sekce pro státní službu MV
ministerstva

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední orgány státní správy

2.1.3 PŘÍPRAVA NOVÉHO KOMPETENČNÍHO ZÁKONA

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Na řádné analytické zhodnocení aktuálního stavu naváže tvorba nového kompetenčního zákona, neboť zákon z roku 1969 již neodpovídá potřebám praxe. I přes podstatné novelizace po roce 1989 je koncepce kompetenčního zákona poplatná době jeho vzniku, což se projevuje například v části třetí (zásady činnosti ústředních orgánů státní správy). Stávající kompetenční zákon (2/1969 Sb.) navíc opomíjí tak důležité oblasti, jako například výkon přenesené působnosti.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Bez ohledu na skutečnost, jaká legislativní technika bude v případě nového kompetenčního zákona zvolena, tedy zda půjde o kodexový typ, či o zobecnění působnosti jednotlivých ministerstev jako v současném znění, měl by tento zákon věnovat mnohem větší prostor **způsobům vzájemné spolupráce a komunikace ústředních orgánů státní správy, včetně vzájemného poskytování informací, vyplývajících z jejich působnosti**. Oproti stávající právní úpravě by se mělo jednat o moderní zákon, který bude odpovídat potřebám praxe 21. století. Při jeho přípravě lze zohlednit rovněž **zahraniční vzory států s podobným právním systémem**.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor legislativy a koordinace předpisů MV
sekce pro státní službu MV
ministerstva

CÍLOVÁ SKUPINA

veřejná správa jako celek
občané ČR

2.1.4 POSÍLENÍ ŘÍZENÍ PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Druhým základním nedostatkem vyplývajícím z nedostatečného řízení veřejné správy jako celku je nízká kvalita řízení přenesené působnosti směrem do území, tedy činnosti, kterou územní samosprávné celky vykonávají ve svých správních obvodech jménem státu. Důsledky jsou viditelné

zejména v nejednotnosti výkonu některých správních činností v různých částech ČR, což není v souladu s principem předvídatelnosti veřejné správy a obecně může snižovat právní jistotu občanů ČR v právním státě. V oblasti řízení přenesené působnosti stát dostatečně nerealizuje své kontrolní a metodické pravomoci na straně jedné a rovněž nedostatečně využívá potenciál krajských samospráv, které jsou středním článkem výkonu přenesené působnosti na straně druhé.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Popisované opatření **velmi úzce souvisí s institucionálními a kompetenčními změnami výkonu přenesené působnosti** (které jsou zmíněny výše v opatření 1.2.1). Zde uvedené návrhy sníží některé negativní důsledky současného stavu, zejména přílišný počet kontrolovaných subjektů, kterému čelí nejen věcně příslušné orgány při instanční kontrole, nýbrž rovněž ústřední orgány státní správy při kontrole dodržování závazných směrnic, resp. při přípravě a kontrole dodržování metodik pro ÚSC. Podstatnou redukcí kontrolovaných subjektů dojde ke snížení časové prodlevy mezi jednotlivými instančními kontrolami všech správních úseků ORP, která v současnosti trvá až 3 roky.

Mnoho problémů spojených s řízením přenesené působnosti však popsány změnami přenesené působnosti kryto není, je proto nutné je řešit paralelně. Na systém přenesené působnosti negativně dopadá nedostatek agregovaných informací o jejím výkonu, který limituje přípravu koncepčních změn. Nedostatek relevantních informací dále přímo způsobuje, že stát dlouhodobě nedisponuje detailními informacemi o ceně jednotky určité správní činnosti v rámci přenesené působnosti, na kterou v souladu s obecním zřízením každoročně přispívá příspěvkem podle § 62 zákona o obcích, neboť nemá přístup k potřebným informacím od jednotlivých ÚSC. K řešení důsledků nedostatečného řízení přenesené působnosti je vhodné vybudovat datový fond (3.1.5).

Ačkoliv jsou některé problémy spojené s nedostatečným řízením přenesené působnosti obecně známé, **neexistuje zatím souhrnná analýza**, která by popisovala tento problém v celé šíři. Jejím obsahem by se mělo stát mimo jiné téma **vzájemné komunikace mezi nadřízenými a podřízenými subjekty při výkonu přenesené působnosti**, např. ve vztahu jednotlivých ministerstev a orgánů územních samosprávních celků, kterému dosud nebyla věnována zásadnější pozornost. Částečně se analýza dotkne rovněž **problémů, které mají svůj původ především v existenci spojeného modelu výkonu veřejné správy**, ve kterém stát nedisponuje organizačními a personálními pravomocemi jako v případě státních institucí. Rozebráno bude **sjednocení kvalitativních parametrů při poskytování služeb klientům** (např. pracovní doba úřadu, jeho vybavení ve vztahu ke klientům atd.), které je zmíněno výše (1.1.6). O těchto kvalitativních parametrech rozhodují jednotlivé ÚSC samy, zatímco stát může jen doporučovat. Analýza se bude rovněž **týkat financování přenesené působnosti**.

Předmětná analýza rovněž odpoví na otázku, zda lze zkvalitnění řízení přenesené působnosti dosáhnout změnou stávající legislativy, zejména novelizací zákona o obcích, či zda je zapotřebí zcela nový zákon, který by oblast řízení přenesené působnosti upravil komplexně. Z analýzy by měly jednoznačně vyplynout výhody spojené s konkrétní legislativní technikou, která bude následně realizována.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

ministerstva a další ústřední správní orgány

CÍLOVÁ SKUPINA

ministerstva /další ústřední správní orgány
územní samosprávné celky
tajemníci obecních úřadů
ředitelé krajských úřadů

2.1.5 POSÍLENÍ STÁVAJÍCÍCH NÁSTROJŮ STÁTU V PŘÍPADĚ DLOUHODOBÉHO NEZÁJMU OBČANŮ OBCE O JEJÍ SPRÁVU

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

S ohledem na enormní počet obcí v České republice se ne vždy a všude podaří pro volby do obecního zastupitelstva sestavit aspoň jednu kandidátní listinu, což je nezbytným předpokladem pro realizaci voleb do obecních zastupitelstev. Pokud zmíněný případ nastane, v těchto obcích (v souladu s § 23 odst. 8 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů), volby vůbec neproběhnou. Tato skutečnost je následně podle ustanovení § 98 odst. 1 obecního zřízení důvodem ke jmenování správce obce, který zabezpečuje určité zákonem stanovené úkoly v samostatné působnosti obce a je rovněž oprávněn stanovit pravidla tzv. rozpočtového provizoria. V dotčené obci se následně podle ustanovení § 54 odst. 3 zákona č. 491/2001 Sb. vyhlásí do 30 dnů po uveřejnění výsledků Státní volební komisí⁴³ dodatečné volby.

Na základě platného obecního zřízení stát nedisponuje žádným účinnějším nástrojem pro případy nezájmu občanů obce o její správu, **ani pro řešení případů, kdy je činnost zastupitelstva dlouhodobě paralyzována**. Obec, byť spravována správcem, i nadále existuje, aniž by však byla splněna základní podmínka pro její existenci. V těchto případech lze jen těžko hovořit o fungujícím „územním společenství občanů“, nemají-li občané dlouhodobě ani minimální zájem o správu obce, který by byl prokázán tím, že by zde byla sestavena kandidátní listina.

Spíše než represivně chápe tato koncepce předmětný návrh na posílení nástrojů státu ve výše uvedených případech jako prevenci popsané situace. Jde o řešení jednoho z dílčích dosud zákonem neřešených problémů vztahu mezi státem a územními samosprávnými celky, které jsou šířeji popsány v analytické části koncepce. Součástí uvedené kapitoly je například i dosud nevyřešená otázka předlužení obce. Z těchto důvodů je v případě realizace návrhu opatření předpokládána rovněž spolupráce s ministerstvem financí (viz níže).

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem návrhu opatření je vytvoření důraznějšího nástroje státu, než je institut správce obce podle obecního zřízení, pro případy, kdy dlouhodobě přetrvává nezájem občanů o správu obce, vyjádřený nekonáním komunálních voleb. Tímto nástrojem je zákonná možnost státu sloučit v těchto případech předmětnou obec s vhodnou sousední obcí podle předem vymezených zákonných kritérií. S ohledem na vyváženost tohoto mimořádně závažného zásahu státu vůči ÚSC, který pro dotčenou obec znamená její faktický zánik v právním slova smyslu, by tato obec měla mít možnost rozhodnutí státu „zvrátit“ za využití místního referenda, což lze interpretovat i tak, že v dané obci občané přeci jen zájem o její správu mají. S ohledem na charakter předmětného nástroje státu musí být tento vytvořen ve formě zákona; obsahem návrhu opatření je tak především dílčí novelizace obecního zřízení. **Paralelně s popisovaným opatřením budou analyzovány možnosti řešení různých případů dlouhodobé nefunkčnosti zastupitelstev.**

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

⁴³ Dodatečné volby proběhly na základě vyhlášení ze dne 23. října 2018 (Sdělení MV č. 243/2018) ve dnech 26. ledna 2019.

SPOLUGESTOR

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

Ministerstvo financí

Spolupráce

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

územní samosprávné celky

2.1.6 POSÍLENÍ ADRESNÉHO FINANCOVÁNÍ VÝKONU PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Na základě SRR VS započalo Ministerstvo vnitřní v předchozích letech s postupnou přeměnou současné podoby financování výkonu agend v přenesené působnosti, vykonávané na úrovni obcí, na tzv. financování „adresné“, např. v agendě veřejného opatrovnictví, občanských průkazů či jednotného kontaktního místa a dalších.

Adresné financování výkonu agend v přenesené působnosti na úrovni obcí výrazně napomáhá celkové transparentnosti příspěvku na výkon státní správy, který tak není udělován plošně, ale především na základě reálného výkonu v konkrétní agendě, což více než důležité zejména ve světle pokračujících snah o rušení místní příslušnosti (viz opatření 1.2.2).

Před započítáním platnosti koncepce bude MV navrhovat parametrické změny v oblasti financování výkonu přenesené působnosti také v případě krajů.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Předmětem návrhu opatření bude změna financování dalších agend vykonávaných v přenesené působnosti (bezprostředně je uvažováno o technickém zajištění voleb, další agendy budou postupně identifikovány) obcí. Obce, vykonávající přenesenou působnost, tak v důsledku budou za výkon konkrétních agend přenesené působnosti dostávat odpovídající finanční prostředky, tj. dojde ke spravedlivější, adresnější distribuci finančních prostředků, kdy bude zohledněn reálný výkon agend a počet úkonů. Nepřímo dojde také ke stimulaci úřadů ke zlepšování kvality jimi poskytovaných služeb. Do budoucna lze očekávat i další změny ve financování přenesené působnosti vztahované zejména k úpravám, které případně vyvolá realizace jiných relevantních opatření této Koncepce, ale také možné změny v paušální částce příspěvku.

Ve vztahu k přenesené působnosti krajů budou průběžně monitorovány a hodnoceny dopady změn, zavedených před platností koncepce, na základě zhodnocení budou případně zaváděny další potřebné změny.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

CÍLOVÁ SKUPINA

územní samosprávné celky, vykonávající přenesenou působnost

2.1.7 PODMÍNĚNÍ VZNIKU STATUTÁRNÍHO MĚSTA**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

V současném znění zákona o obcích je územně členěným statutárním městům věnována vedle obecného ustanovení § 4 rovněž celá hlava VIII, tj. ustanovení § 130 a násl. zákona. Územně členěná statutární města mají své vnitřní poměry ve věci správy města upravit statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce. **Z celkového počtu 26 statutárních měst je jich v současnosti územně členěno pouze 8, zatímco 18 zbývajících měst nikoliv. Většina statutárních měst v ČR tak územně členěna není.**

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Základním obsahem navrženého opatření je **stanovení jednotných podmínek vzniku a fungování statutárních měst**. S realizací opatření je spojena legislativní změna zákona o obcích, k nalezení optimálního řešení lze podpůrně využít *Analýzu rozsahu výkonu veřejné správy v jednotlivých statutárních městech, městských částech a městských obvodech*, kterou MV zveřejnilo na počátku roku 2019.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor legislativy a koordinace předpisů MV
odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV
statutární města

CÍLOVÁ SKUPINA

statutární města
základní územní samosprávné celky

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

30 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje

SPECIFICKÝ CÍL 2.2 ZEFEKTIVNIT KONTROLNÍ MECHANISMY V OBLASTI NAKLÁDÁNÍ S VEŘEJNÝMI PROSTŘEDKY
ŘEŠENÍ

Základními předpoklady pro zefektivnění kontrolních mechanismů v oblasti nakládání s veřejnými prostředky jsou:

- nezávislé vyhodnocení stávajícího systému řízení a kontroly veřejných financí včetně identifikace fungujících prvků a slabých míst,
- změna stávajícího systému řízení a kontroly veřejných financí na úrovni legislativy a metodiky,
- zvýšení kvality stávajících kontrolních výstupů a práce s nimi, včetně vytvoření prostoru pro jejich efektivní sdílení,
- průběžné vyhodnocování efektivnosti nastaveného systému s cílem identifikovat prostor pro zlepšení.

Zajištění nezávislého vyhodnocení stávajícího nastavení vyžaduje nejen zapojení odborníků z řad veřejné správy ČR, ale i požadavek na uplatnění mezinárodních zkušeností (např. OECD a zkušenosti

ze Slovenska, Polska, Rakouska, Německa). Srovnání se zahraničními právními úpravami bude následně stěžejní i pro návrh konkrétních úprav legislativního rámce nebo zaměření metodické podpory. Podmínkou pro úspěšnou realizaci a relevantní závěry z vyhodnocení je otevřená diskuze nad identifikovanými nedostatky i návrhy řešení.

Nosičem legislativní změny v oblasti řízení a kontroly veřejných financí musí být návrh na úpravu stávajících právních předpisů nebo návrh na vytvoření nových předpisů, kterému musí nutně předcházet zpracování věcného záměru. Otevřená diskuze nad věcným záměrem umožní podchytit detailní požadavky na úpravu, navrhnout a následně zhodnotit možné varianty řešení a zejména vytvořit nezbytný konsenzuální základ. Stěžejní cíl, který si musí věcný záměr klást, je i sladění požadavků regulátora (MF) a kontrolních orgánů, ale i rozdílného postavení státní správy a samosprávy. Aby se do budoucna předešlo situaci, která nastala nyní, kdy chybí základní informace pro budoucí směřování a úpravy systému řízení a kontroly veřejných financí, je nezbytné vytvořit mechanismy průběžného vyhodnocování systému a prostor pro realizaci případných změn.

Požadavek na zvýšení kvality kontrolních výstupů a snížení zátěže kontrolovaných subjektů prostřednictvím jejich sdílení, je legitimní a s realizací opatření, které budou k jeho naplnění směřovat, není nezbytně nutné čekat na změnu nastavení řízení a kontroly veřejných financí. Základní podmínkou pro úspěšnou realizaci je spolupráce kontrolních orgánů, která je možná i za stávající právní úpravy. I v tomto případě je však nezbytná identifikace slabých míst a vytvoření prostoru pro otevřenou diskuzi.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

2.2.1 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ SLABÝCH STRÁNEK SOUČASNÉHO SYSTÉMU KONTROL VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Ve veřejné správě dlouhodobě rezonuje požadavek na vyšší míru sdílení výsledků kontrol mezi orgány, které mají odpovědnost za kontrolu veřejných prostředků. Cílem má být nejen postupné omezování duplicity kontrol, ale také snížení zátěže kontrolovaných subjektů na jedné straně a zvýšení efektivity – účinnosti realizovaných kontrol, na straně druhé. Ve své podstatě jde o snižování nákladů na výkon kontrolní činnosti jak na straně kontrolovaných subjektů (v podobě poskytování součinnosti), tak na straně kontrolních orgánů (vyšší míra ujištění, že s veřejnými prostředky je nakládáno v souladu s principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti). Základním předpokladem pro reálné sdílení výsledků kontrolních orgánů je odpovídající kvalita kontrolních výstupů. V případě, že kontrolní výstup neobsahuje potřebné informace nebo lze mít pochybnost o dostatečném prokázání uvedených zjištění a jejich doložení relevantními doklady, nemůže být kontrolní výstup dostatečným podkladem pro jiný kontrolní orgán. Řešením je analýza vznikajících rozdílů v kontrolních závěrech a přechod na jednotné posuzování a vyhodnocování kontrolních výstupů podle přijatých dohodnutých a jasných metodických postupů a klasifikačních kritérií používaných kontrolními orgány (tzv. řízení duplicit na vstupu).

Zaměření odborné veřejnosti na analýzu vzniku duplicit v oblasti kontrol a návrhů na jejich odstraňování způsobuje, že doposud nebyla věnována dostatečná pozornost rozdílnému zaměření kontrol veřejných prostředků a zejména způsobům, které by umožnily dosáhnout žádoucího synergického efektu. Jedině spolupráce kontrolních orgánů umožní zaměřit kontroly jednotlivých kontrolních orgánů v rámci jejich působnosti tak, aby bylo možné ověřit nakládání s veřejnými prostředky. Na veřejné prostředky je nutné nahlížet jako na jeden celek, který je však v důsledku různého přístupu k jejich redistribuci, rozdělen na několik úrovní veřejné správy. V některých případech jde o poskytování přímo z úrovně státní správy, v některých případech je nejen poskytování, ale i samotná kontrola nakládání s veřejnými prostředky svěřena samosprávným

orgánům (územní a zájmová samospráva). To vede i k rozdílnému nastavení kompetencí a odpovědnosti v oblasti kontroly. Právě existence několika kontrolních orgánů, s různou mírou oprávnění a pravomocí způsobuje jednak částečné překrývání kontrolní činnosti a tedy vznik nežádoucích duplicit, a znemožňuje i automatické ověření nakládání s veřejnými prostředky v souladu se stanoveným cílem, který má být jejich prostřednictvím naplněn, až po následnou kontrolu a zhodnocení účinnosti jejich použití. Stávající systém neposkytuje jednoznačnou odpověď na základní otázku – tedy nejen, zda vynaložené veřejné prostředky umožnily dosáhnout stanoveného cíle (např. poskytnutí veřejného statku nebo veřejné služby), ale také zda současně došlo k maximálnímu využití veřejných prostředků, respektive zda byl jejich prostřednictvím dosažen maximální užitek. zodpovězení této otázky lze považovat za základní smysl a účel kontroly nakládání s veřejnými prostředky.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

1. Vytvoření pracovní skupiny

Předmětem pracovní skupiny bude zejména:

- analýza vzniku konkrétních duplicit včetně návrhů na jejich řešení
- analýza vzniku rozdíků v kontrolních výstupech a návrhů na jejich řešení
- analýza oblastí nakládání s veřejnými prostředky, k jejichž komplexnímu ověření je nezbytná spolupráce více kontrolních orgánů
- analýza možností spolupráce kontrolních orgánů

2. Informování vlády i veřejnosti o výsledcích analýz prováděných v rámci činnosti pracovní skupiny

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor Centrální harmonizační jednotka MF

SPOLUGESTOR

Ministerstvo průmyslu a obchodu

CÍLOVÁ SKUPINA

ministerstva a další ústřední orgány státní správy
organizační složky státu
státní příspěvkové organizace a jiné státní organizace
obce a jejich zřizované organizace
dobrovolné svazky obcí
kraje a jejich zřizované organizace
zdravotní pojišťovny
veřejné vysoké školy
žadatelé a příjemci veřejné finanční podpory

2.2.2 KOMPLETNÍ REVIZE PLATNÉHO ZÁKONA O FINANČNÍ KONTROLE

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Změna stávajícího systému řízení a kontroly veřejných financí dosud nebyla přijata. Některé z příčin tohoto stavu jsou konstantní a bude se s nimi nutné vypořádat při každé další snaze o legislativní změnu. Jedná se zejména o skutečnost, že zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole dopadá na 14 různých typů organizací (od malých mateřských škol až po velká ministerstva) a skutečnost, že na rozdíl od většiny právních předpisů zákon o finanční kontrole upravuje mimo jiné také procesy, které probíhají uvnitř organizace, s čímž se česká právní teorie a legislativní pravidla dosud nevypořádala.

Na základě předchozích neúspěchů lze identifikovat příčiny, které se dají odstranit dostatečně důkladnou přípravou na legislativní proces. Při přípravě změn nebyla v minulosti vedena důsledná diskuze se subjekty, na které zákon dopadá, odbornou veřejností a dalšími zainteresovanými stranami. Neustále se objevují otázky, které vznikají na základě odlišných názorů na hodnocení stávajícího stavu řízení a kontroly veřejných financí. Z tohoto důvodu je nezbytné provést zejména nezávislé hodnocení stávajícího stavu (za přispění mezinárodní organizace OECD a předních odborníků na finanční právo).

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

1. **Nezávislé posouzení stávajícího systému řízení a kontroly veřejných financí v následujících oblastech:**
 - vnitřní kontrolní systém včetně interního auditu
 - kontrola hospodaření s veřejnými prostředky
 - kontrola žadatelů a příjemců veřejné finanční podpory
 - řízení o porušení rozpočtové kázně
 - ústavní limity regulace řízení a kontroly veřejných financí územní samosprávy
2. **Analýza zajištění řízení a kontroly veřejných financí ve vybraných evropských zemích**
3. **Veřejné konzultace a odborné diskuze**
4. **Příprava věcného záměru včetně návrhu mechanismu průběžného vyhodnocování systému řízení a kontroly veřejných financí**

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor Centrální harmonizační jednotka MF

CÍLOVÁ SKUPINA

ministerstva a další ústřední orgány státní správy
 organizační složky státu
 státní příspěvkové organizace a jiné státní organizace
 obce a jejich zřizované organizace
 dobrovolné svazky obcí
 kraje a jejich zřizované organizace
 zdravotní pojišťovny
 veřejné vysoké školy

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

25 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, pracovní cesty, pronájem místností apod.

SPECIFICKÝ CÍL 2.3 ZLEPŠIT PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ

ŘEŠENÍ

V analytické části koncepce byly definovány dvě přetrvávající problémové oblasti, vztahující se ke kvalitě právního prostředí v ČR, a to konkrétně disproporční rozdíly ve využívání zpětného přezkumu hodnocení dopadů regulace (ex post RIA) a omezená schopnost laické i odborné veřejnosti orientovat se v právním řádu.

V případě hodnocení dopadů regulace je základním a platným východiskem, že RIA by se mělo provádět vždy. Nejen v Závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (Zpráva), která je celistvým analytickým výstupem a součástí celého materiálu, ale také v rámci důvodové zprávy /odůvodnění

(v případě, že Zprávu není třeba zpracovávat), což se ovšem v řadě případů neděje. **Řešením je problematický stav zpracovávání RIA podpořit metodickým vedením a vzdělávacími semináři ze strany gestora problematiky ve spolupráci s dalšími ústředními správními úřady a pracovní komisí Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace (Komise RIA).**

Základem zajištění širšího povědomí veřejnosti o judikatuře, právních předpisech a právním řádu jako celku (tedy v druhém problémovém okruhu) je **projekt e-Sbírka a e-Legislativa⁴⁴**. Předpokládané datum dokončení projektu je 31. prosince 2020.

Po dokončení základní fáze projektu bude e-Sbírka připravena pro další rozvoj, tj. **propojení textů právních předpisů obsažených v e-Sbírci s judikaturou, za využití existujících či v budoucnu vyvinutých prostředků⁴⁵**. Na úrovni soudní soustavy pak probíhají dlouhodobě práce na rozšiřování okruhu zveřejňované judikatury a na jejím opatřování jednoznačnými identifikátory judikatury (ECLI). ČR se podílí na iniciativě Comparative Multilingual Legal Vocabulary (VJM) Soudního dvora EU, jehož cílem je vytvoření výkladového komparačního slovníku práva zemí EU.

Dalším identifikovaným směrem žádoucího rozvoje e-Sbírký je její rozšíření o publikaci právních předpisů územních samosprávných celků a právních předpisů správních úřadů, které nejsou vyhlášovány ve Sbírce zákonů, s cílem usnadnit přístup právně závaznému znění těchto právních předpisů (eventuálně i k aktuálnímu úplnému znění těchto předpisů). Přístup k právním předpisům s celostátní i územně omezenou platností by tak mohl být poskytován na jednom místě a tyto právní předpisy by byly provázány s právními předpisy zmocňujícími k jejich vydání.

Dne 30. července 2019 vláda ČR schválila návrh zákona o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů. Na jeho základě bude vytvořena Sbírka právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, která ještě před spuštěním e-Sbírký shromáždí předpisy vydané územními samosprávnými celky a relevantními správními úřady na jednom místě, připraví je pro budoucí integraci do e-Sbírký a vytvoří digitální publikační platformu pro přechodné období.

Předpokládá se také budoucí užívání nástroje e-Legislativa pro snazší a transparentnější tvorbu předpisů územních samosprávných celků a relevantních správních úřadů a pro jejich jednoduchou publikaci v e-Sbírci včetně možnosti (polo)automatické tvorby úplných znění, vazeb na související právní předpisy, zařazení obsahu předpisů územních samosprávných celků do slovníku CzechVoc usnadňujícího jejich výklad atd. Zástupci územních samosprávných celků projevují o řešení tohoto problému za využití e-Sbírký a e-Legislativy dlouhodobě intenzivní zájem.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

2.3.1 DŮSLEDNÉ ZPRACOVÁNÍ A KONTROLA RIA

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Přestože je RIA integrovanou součástí legislativního procesu od roku 2011, stále se vyskytuje formalistické zpracování, případně neefektivní rozložení práce/kapacit na zpracování RIA. Základním principem při zpracování RIA je proporcionalita – racionální uvážení zpracovatele o hloubce a náročnosti zpracování RIA, které by mělo reflektovat význam, rozsah problému a dopadů řešení

⁴⁴ MV připravilo projektovou dokumentaci projektu e-Sbírka a e-Legislativa a jeho kofinancování z Integrovaného regionálního operačního programu. Byly vypsané veřejné zakázky na dodavatele systému e-Sbírka a e-Legislativa, uzavřeny smlouvy s vybranými dodavateli a 15. října 2018 byla zahájena dodávka samotného systému e-Sbírka a e-Legislativa.

⁴⁵ Důležitost budoucího propojení e-Sbírký s judikaturou byla v červnu 2018 akcentována členy podvýboru ústavně právního výboru pro digitalizaci justice a e-Sbírký Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

regulace. Kapacity zpracovatelů jsou při nerespektování tohoto principu roztržštěné, což může mít za následek jak nadbytečné zpracování podrobných RIA u regulace s malými dopady, tak naopak nekvalitní případně žádné zpracování RIA u regulace s rozsáhlými dopady. Zpracované RIA je nutné podrobovat kontinuální kontrole ze strany gestora problematiky a rovněž k tomu určeného orgánu – Komise RIA.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem návrhu opatření je důsledné provádění a kontrola hodnocení dopadů regulace (RIA) legislativních i nelegislativních návrhů, u kterých lze očekávat nové a rozsáhlé dopady či vícero věcných řešení (legislativních i nelegislativních). Neméně důležitou součástí je také komplexní evaluace procesu RIA v ČR.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Úřad vlády ČR

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední správní úřady
oddělení RIA Úřadu vlády ČR
analytičtí pracovníci veřejné správy
Legislativní rada vlády – Komise RIA

2.3.2 UKOTVENÍ EX POST RIA

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Přes dílčí ukotvení ex post RIA v kompetenčním zákoně a Obecných zásadách pro hodnocení dopadů regulace (RIA) chybí jasné vymezení způsobu provádění ex post RIA, zejména po procesní a metodické stránce. Vyhodnocení účinnosti regulace je nepostradatelnou součástí procesu RIA a tedy i legislativního procesu. Ex post zhodnocení je de facto výchozím bodem pro zpracování ex ante RIA, což vyžaduje jasné a úzké propojení obou částí.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem návrhu opatření je procesní a strukturní nastavení, ukotvení a metodické vedení ex post RIA.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Úřad vlády ČR

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední správní úřady
oddělení RIA Úřadu vlády ČR
Legislativní rada vlády – Komise RIA

2.3.3 METODICKÁ PODPORA ZPRACOVÁNÍ RIA

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Provádění ex ante i ex post RIA vyžaduje vzájemnou užší spolupráci zpracovatelů s hodnotiteli a gestory RIA. Má-li být RIA zpracována kvalitně, je nezbytné více využívat možnosti konzultací s gestorem problematiky i Komise RIA. Zároveň je ze strany gestora nutné pravidelné metodické vedení a průběžné vzdělávání pro zpracovatele RIA.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Realizována bude metodická podpora a vedení zpracovávání ex post i ex ante RIA (v podobě konzultací ze strany ÚV ČR, Komise RIA), organizováno bude průběžné i tematické vzdělávání v oblasti RIA, a to i ve spolupráci s dalšími ústředními správními úřady (např. při sběru a zpracování dat). Žádoucí je taktéž větší spolupráce s analytickými útvary, zpracovávajícími podklady pro Závěrečnou zprávu RIA. Stranou zájmu nezůstane ani mapování kvality zpracování RIA na jednotlivých ústředních správních úřadech.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Úřad vlády ČR

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední správní úřady
oddělení RIA Úřadu vlády ČR
analytičtí pracovníci veřejné správy
Legislativní rada vlády – Komise RIA

2.3.4 PROPOJENÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ V E-SBÍRCE S JUDIKATUROU

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Různé soudní instituce publikují judikaturu na různých místech, v různých formách a bez provázání s texty příslušných právních předpisů (i z důvodu neexistence elektronické Sbírky zákonů, která je aktuálně realizována). Pro laickou (ale často i odbornou) veřejnost je velmi obtížné se orientovat v právním řádu pouze na základě prostého vyhlášeného textu právního předpisu. Stejně tak je náročné vyhledávat relevantní rozhodovací praxi a metodiku zveřejňovanou v řadě různých informačních systémů a internetových stránek. Žádoucí je proto nejenom modernizovat nástroje a postupy tvorby a vyhlášení práva (aktuálně realizovaný projekt e-Sbírka a e-Legislativa), ale i následně provázat zejména judikaturu vyšších soudních instancí a výkladové a metodické dokumenty ústřední státní správy s texty celostátně závazných právních předpisů, obsažených v systému e-Sbírka.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Budou vyvinuty nástroje, které umožní (polo)automatizovanou tvorbu odkazů mezi judikaturou, metodickými a výkladovými dokumenty a e-Sbírkou pro snížení objemu ruční práce při tvorbě těchto odkazů. Následně dojde k vytvoření vazeb mezi judikaturou a metodickými a výkladovými dokumenty směrem k e-Sbírce. Každou navrženou vazbu bude třeba zkontrolovat a potvrdit, případně bude možné další nenavržené vazby doplnit ručně. Vyvinuté nástroje by nicméně měly snížit pracnost vytváření vazeb na nezbytné minimum. Předpokladem je využití odborných kapacit pracovníků soudů a ústředních správních úřadů a vyvinutých nástrojů. V případě, že tento postup nebude z kapacitních důvodů možný, bude třeba jej řešit alespoň částečně dodavatelskou formou.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

Spolupráce

Ministerstvo spravedlnosti
orgány justice

CÍLOVÁ SKUPINA

odborná a laická veřejnost

2.3.5 ROZŠÍŘENÍ E-SBÍRKY O PUBLIKACI PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ ÚSC

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

K naplnění principu právního státu je nezbytné, aby adresáti právní normy, kteří mají znát svá práva a povinnosti stanovené právním řádem, měli možnost seznámit se snadno, moderní formou a na jednom místě s plným rozsahem formálních pramenů práva, tedy i s obecně závaznými vyhláškami a nařízeními obcí a krajů a právními předpisy správních úřadů, které nejsou vyhlášovány ve Sbírce zákonů. I když mají územní samosprávné celky a relevantní správní úřady již nyní zákonnou povinnost zveřejnit (způsobem umožňujícím dálkový přístup) všechny své vydané právní předpisy, je vzhledem k roztržité publikaci zajišťované jednotlivými územními samosprávnými celky a relevantními úřady a tedy i absenci jejich ucelené moderní databáze, pro občana či podnikatele obtížné tyto právní předpisy vyhledat a porozumět jejich obsahu, zejména pokud jde o vazby na právní řád jako celek.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Všechny platné právní předpisy územních samosprávných celků a právní předpisy správních úřadů, které nejsou vyhlášovány ve Sbírce zákonů, budou převedeny do digitální a strukturované podoby do datové báze e-Sbírký. V první fázi se počítá s využitím plánované „Sbírký právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů“, která ještě před rozvojem e-Sbírký zajistí shromáždění (tj. vytvoření databáze) všech platných právních předpisů územních samosprávných celků i právních předpisů správních úřadů, které nejsou vyhlášovány ve Sbírce zákonů. Před migrací do e-Sbírký bude třeba ověřit, zda jsou data strojově čitelná a v podobě, neumožňující pozměnění. Následně budou tato data přestrukturována podle datového modelu systému e-Sbírký, aby mohla být propojena s daty e-Sbírký a současně aby mohla sloužit jako podklad pro pozdější využití v nástrojích tvorby právních předpisů územních samosprávných celků.

Bude muset dojít také k přizpůsobení systému e-Sbírký pro publikaci těchto typů předpisů, která bude odlišná od procesu, který bude z povahy věci odlišný než stav při jejím spuštění pro publikaci právních předpisů podle zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv.

Podle požadavků územních samosprávných celků a relevantních správních úřadů budou vyvinuty nástroje pro podporu elektronické tvorby právních předpisů územních samosprávných celků a relevantních správních úřadů. Tyto nástroje vzniknou úpravou a odvozením od nástrojů vyvíjených v současnosti pro e-Legislativu (eŠablona+, eŠablona-). Jejich budoucí uživatelé budou před uvedením nástrojů do ostrého provozu proškoleni v jejich používání.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

SPOLUGESTOR

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

Spolupráce

územní samosprávné celky

ústřední správní úřady

správní úřady s omezenou územní působností, vydávající právní předpisy

CÍLOVÁ SKUPINA

všichni občané ČR

územní samosprávné celky

ministerstva

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

150 mil.

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, školení, pronájem místností, rozšíření informačního systému

SPECIFICKÝ CÍL 2.4 ZEFEKTIVNIT SPOLUPRÁCI OBCÍ**ŘEŠENÍ**

Od roku 2013 byly na podporu meziobecní spolupráce průběžně vyčleněny nemalé finanční prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů, které napomohly obecnému povědomí o možnostech meziobecní spolupráce v komunálním prostředí. I přes uvedenou finanční podporu je **meziobecní spolupráce při výkonu veřejné správy** stále v zásadě nahodilá a nezohledňuje při své realizaci stávající správní obvody obcí s rozšířenou působností.

Ačkoliv dnes správní obvod obce třetího typu slouží výhradně k výkonu přenesené působnosti, byla většina obcí třetího typu (jak uvedeno již výše) původně definována ve vztahu k mikroregionálním centřům, resp. mikroregionům, kterým se ORP jako celek přibližují. Mikroregiony, resp. jejich přirozená centra, jsou využitelné pro meziobecní spolupráci, **neexistuje proto žádný věcný důvod, aby pro výkon meziobecní spolupráce v oblasti výkonu veřejné správy neměl být využit správní obvod obce třetího typu, který se s mikroregionem takřka shoduje.** Cílem je proto usměrnění meziobecní spolupráce v rámci této entity.

Podpůrně by pro výkon meziobecní spolupráce mohla být využita rovněž i nově vymezená submikroregionální úroveň, která má ve vztahu k mikroregionům subsidiární charakter. Dílčím aspektem obecného zvýšení efektivity meziobecní spolupráce je pak **vytvoření specifických nástrojů meziobecní spolupráce v aglomeračních celcích.**

Uvedeným řešením nezamýšlí stát v žádném případě podvazovat spontánní charakter meziobecní spolupráce, který je její podstatou, či zakazovat nebo dokonce nařizovat určité nástroje této spolupráce.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ**2.4.1 PODPORA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE VE SPRÁVNÍCH OBVODECH OBCÍ S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ COBY PŘIROZENÝCH MIKROREGIONÁLNÍCH CENTRECH****DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Zmíněné podobnosti mezi správním obvodem obce třetího typu a mikroregionální úrovní lze využít zejména **při výkonu určité poměrně úzce vymezené části veřejné správy, která se týká tzv. vrchnostenského výkonu, tj. té části veřejné správy, při kterém se rozhoduje o právech a povinnostech občanů.** Vrchnostenský výkon veřejné správy není jen doménou přenesené působnosti, nýbrž jej lze nalézt rovněž v rámci působnosti samostatné. Příkladem vrchnostenského výkonu veřejné správy v samostatné působnosti je například oblast odpadového hospodářství, školství či některé oblasti spadající do sociální sféry. **Obě působnosti jsou si v tomto aspektu kvalitativně velmi podobné, a proto by měly být vykonávány na stejné úrovni,** kterou je právě správní obvod obce s rozšířenou působností. **Dále je vhodné využít meziobecní spolupráci v obvodu ORP při realizaci zákonných úkolů samosprávy (1.2.4), a to i v případě specifických potřeb osob se zdravotním postižením.** Tato úroveň je rovněž využitelná pro **zvýšení koordinační role obce třetího typu při řešení problémů územního rozvoje.**

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem předmětného návrhu je především finanční a metodická podpora obcím s obecným cílem posílit výkon meziobecní spolupráce, vykonávané v rámci správního obvodu ORP, zvláště pak meziobecní spolupráci s již zmíněným vrchnostenským charakterem na straně jedné, resp. společnou správu zákonných úkolů v oblasti samosprávy a koordinační roli ORP v oblasti územního rozvoje na straně druhé. **Tento druh spolupráce by měl ve správním obvodu ORP probíhat za zapojení co nejširšího počtu obcí, ideálně všech obcí správního obvodu, či aspoň jejich podstatné většiny.** Tím dojde k lepšímu využití možností, které při výkonu veřejné správy nabízí spojený model. Koncepce počítá i nadále s tím, že základní formou meziobecní spolupráce zůstanou především dobrovolné svazky obcí, zřízené v souladu s ustanovením § 49 a násl. obecního zřízení.

Pokud se v průběhu realizace koncepce v praxi projeví (na straně státu či územních samosprávných celků) potřeba reformulace stávajícího pojetí dobrovolné meziobecní spolupráce v obecním zřízení, budou potřebné změny v zákoně upraveny. Možné legislativní změny nejsou v době trvání koncepce vyloučeny ani v jiných oblastech, které mohou vyplynout například z analýzy kompetencí ÚSC, které vykonávají v samostatné působnosti na základě zvláštních zákonů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

komunální svazy

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo financí

CÍLOVÁ SKUPINA

územní samosprávné celky

2.4.2 ZŘÍZENÍ SPECIFICKÉHO INSTITUTU MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE V RÁMCI AGLOMERACÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Aglomerace jsou natolik specifické funkční celky, že v nich stávající instituty obecního zřízení mohou být využity jen částečně. Jedním z těchto institutů je **obecná právní úprava dobrovolného svazku obcí**, který by měl být v případě aglomerací výrazně modifikován. Tato nová entita je zatím pracovně nazývána „Metropolitní svazek“. Jak uvedeno výše (1.2.3), aglomerace musí být pro účely výkonu veřejné správy nejprve legálně definovány; speciální právní úprava meziobecní spolupráce v aglomeracích bude připravována paralelně s legální definicí aglomerací pro účely veřejné správy, resp. novým pojetím výkonu přenesené působnosti v této entitě. **Obě opatření tvoří obsahově jeden funkční celek, navržené aktivity by proto měly být realizovány paralelně.**

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem návrhu opatření jsou legislativní změny, které upraví způsob **meziobecní spolupráce v aglomeracích**. Předstupněm legislativních změn se stane **detailní komparace právní úpravy aglomerací ve vybraných zemích**, která naváže na obecně koncipované výstupy *Analýzy statutárních měst* z roku 2019. Ta stručně nastínila právní úpravu vybraných aglomerací v SRN, Rakousku, Slovensku, Francii a Polsku. Následná analýza musí být **nejen zevrubnější, nýbrž také více zacílená, přičemž jedna právní úprava vybrané země by měla vytvořit základní inspirační vzor budoucí právní úpravy, který může být doplněn vhodnými právními instituty ostatních popisovaných zemí, Nizozemska, Belgie, resp. specificky národní právní úpravou**. Na analýzu budou navazovat nutné legislativní změny.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

aglomerace

Ministerstvo pro místní rozvoj

CÍLOVÁ SKUPINA

aglomerace

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE**3 mil. Kč + 1 mld. Kč** (dotační mechanismus k podpoře meziobecní spolupráce)**TYP NÁKLADŮ:** lidské zdroje, dotační mechanismus**SPECIFICKÝ CÍL 2.5 VYTVOŘIT PROSTŘEDÍ PODPORUJÍCÍ INOVACE A ROZVÍJET AUTOMATIZACI, PŘÍPADNĚ AI****ŘEŠENÍ**

Řešením nedostatečné podpory inovací ve veřejné správě ČR je **vytvoření takového systému inovací, který bude stimulovat jejich cílenou tvorbu ve veřejné správě. Inovace tak budou moci vznikat pravidelně a vědomě a veřejná správa bude lépe naplňovat potřeby občanů.** Prvním krokem v tomto úsilí bude **analytické zmapování vzniku a realizace inovací ve specifickém prostředí české veřejné správy.** Nelze nezmínit, že již aktuálně některé vybrané útvary institucí státní správy, např. Ministerstva vnitra nebo Ministerstva pro místní rozvoj, usilují o inovativní řešení vybraných problémů veřejné správy a testování těchto řešení. Tyto snahy se budou rozvíjet na základě této koncepce i mimo ni, a lze je chápat jako vzájemně komplementární, jelikož jejich výsledky budou moci být v analýze využity. Analýza se stane základním předpokladem realizace jakýchkoliv širších návazných kroků v oblasti inovací. Z provedené analýzy **následně vzejdou konkrétní doporučení,** která budou na základě prvního Akčního plánu i plánů návazných v optimálním případě implementována do praxe tak, aby byl systémový přístup k tvorbě inovací v české veřejné správě ukotven. Mimo uvedené bude dále **stimulováno také vzájemné sdílení zkušeností v oblasti inovací, za účasti veřejného i soukromého sektoru.**

Specifický cíl se zaměří také na vytvoření analytického zázemí pro automatizaci, robotizaci resp. využití umělé inteligence (AI) v konkrétních činnostech v rámci agend veřejné správy.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ**2.5.1 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ SYSTÉMU INOVACÍ VEŘEJNÝCH POLITIK A SDÍLENÍ ZKUŠENOSTÍ V OBLASTI INOVACÍ****DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

V českém prostředí dlouhodobě chybí komplexní analýza současných forem, možností a překážek realizace inovací ve veřejné správě. O tom, jak inovace v české veřejné správě reálně vznikají, proto nevíme mnoho. Neexistuje také vzájemné sdílení zkušeností a dobré praxe mezi inovátory, kterým se podařilo inovační řešení jakéhokoliv druhu ve veřejné správě přetvořit v realitu. Absentuje taktéž samotná diskuse nad teoretickým ukotvením inovací, zejména pak definicí inovací a nad možnostmi

jejich systémového zavedení, stejně jako šíření osvěty o inovacích ve veřejné správě, nejen mezi řadovými pracovníky veřejné správy, ale především i jejich nadřízenými a představenými.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem navrhovaného opatření bude především vytvoření analýzy, která:

- zmapuje představy veřejné správy o inovacích, mimo jiné ve snaze o definici pojmu inovace v prostředí české veřejné správy,
- určí, na jakých konkrétních úrovních hierarchie veřejné správy obecně vzniká potřeba inovovat,
- identifikuje, za použití jakých mechanismů se náměty na inovace dostávají k těm, kteří je mohou přetvořit v řešení,
- zmapuje, zda jsou inovace nějakým způsobem testovány, popř. jak jsou testovány,
- otestuje řešení vybraného problému veřejné správy za použití vhodného nástroje,
- předloží konkrétní doporučení k vytvoření takového prostředí v české veřejné správě, v němž budou inovace probíhat systematicky a jejich provádění nebudou bránit žádné významnější překážky.

Ke zpracování analýzy budou využity všechny relevantní zdroje informací (mimo jiné projekty či související aktivity Technologické agentury ČR). Doporučení analýzy budou využita v následujícím opatření, v rámci kterého budou postupně uváděna v život.

V rámci vytvořené pracovní skupiny pro inovace ve veřejné správě budou sdíleny inovační best practice nejen v oblasti veřejné správy, ale i vhodné inspirační vzory ze sféry soukromé, které je možné ve veřejné správě využít. I nadále bude také rozvíjena spolupráce s Observatoří pro inovace ve veřejném sektoru (OPSI), která byla započata v listopadu roku 2018.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

Pracovní skupina pro inovace ve veřejné správě
ministerstva
územní samosprávné celky
odborná veřejnost
OPSI

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa
územní samosprávné celky

2.5.2 IMPLEMENTACE DOPORUČENÍ ANALÝZY

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Vypracování výše uvedené analýzy systému inovací veřejných politik by mělo být pouze začátkem rozsáhlejších snah o systémové uchopení inovací ve veřejné správě.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Na základě doporučení, která vzejdou z analýzy systému inovací veřejných politik, budou ve spolupráci se všemi relevantními partnery realizovány konkrétní změny a řešení ve prospěch nastavení inovační kultury, např. v oblasti znalostí a dovedností, procesů, struktury institucí či alokovaných zdrojů. Jelikož však jejich rozsah a obsah aktuálně nelze předjímat, budou tyto specifikovány až na základě zpracované analýzy. Motivace k realizaci inovací ve veřejné správě bude

stimulována propojením systémového uchopení inovací s existujícími Cenami MV za inovaci, které budou za tímto účelem dle potřeby modifikovány.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

Pracovní skupina pro inovace ve veřejné správě

ministerstva

územní samosprávné celky

Odborná sekce Kvalita ve veřejné správě při Radě kvality ČR

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa

územní samosprávné celky

2.5.3 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ POTENCIÁLU VYUŽITÍ AUTOMATIZACE A PŘÍPADNĚ UMĚLÉ INTELIGENCE V AGENDÁCH VEŘEJNÉ SPRÁVY A NÁSLEDNÁ REALIZACE DOPORUČENÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Veřejná správa disponuje poměrně významným potenciálem automatizace lidské práce, případně její robotizace, zejména v těch oblastech, které vyžadují provádění rutinních a opakovatelných činností, jako je např. počítání, účtování, sběr a zpracování dat, korektura textu a dat apod. Ty jsou navázány zejména na ty profese, které jsou spojené s operativním fungováním úřadu, jako je např. archivnictví, administrace, účetnictví, či personální agenda, ale i s konkrétními sektorovými agendami, např. agendou sociální, agendou podnikání či agendou daňovou. Nemalý potenciál k rozvoji automatizace, případně robotizace či umělé inteligence (AI), mají také jakékoliv klientské služby, zejména pak informační služby apod.

Důsledkem vysokého potenciálu využití automatizace, případně robotizace a AI ve veřejné správě může být v budoucnu uvolnění lidských zdrojů z těchto pracovních pozic, optimálně pro kreativnější činnost v případě, že jednotliví pracovníci budou dostatečně flexibilní, tj. budou ochotni učit se novému (posilování některých kreativních činností je patrné již v této Konceptci – např. analytické a vzdělávací činnosti apod.), v menší míře pak také pro samotnou obsluhu vytvořených automatizovaných řešení a AI. Ačkoliv je zřejmé, že na vývoj související s automatizací, robotizací a využíváním AI je třeba se připravit a příležitostí s nimi spojených využít, veřejná správa k této oblasti dosud nepřistoupila příliš proaktivně.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Předmětem návrhu opatření je především prostřednictvím analytického zhodnocení definovat, jaká kritéria musí agenda veřejné správy či její část splňovat, aby mohla být automatizována a tedy určit potenciál, který využití automatizace ve veřejné správě má. V závěru analýzy bude představena také best practice automatizačních řešení, která byla dosud ve veřejné správě implementována. Do budoucna bude vhodné analyzovat také ty agendy a jejich části, kde je možné využít prvky robotizace, případně AI. Důležitým dopadem automatizace, robotizace a využití AI v jednotlivých agendách veřejné správy by mělo být především zefektivnění vnitřního fungování veřejné správy (časová a nákladová úspora, zlepšení produktivity, přesnosti, větší transparentnost) a následně také zvýšení klientské spokojenosti. Současně s realizací tohoto opatření a následnou implementací konkrétních kroků bude nutné klást důraz také na posílení datové báze veřejné správy, která je základem jakýchkoliv automatizačních řešení (3.1.5). Tyto kroky by se měly odehrávat v souladu s rozvojem eGovernmentu.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

státní správa

územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

15 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, domácí i zahraniční pracovní cesty

STRATEGICKÝ CÍL 3 EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ INSTITUTE VEŘEJNÉ SPRÁVY

SPECIFICKÝ CÍL 3.1 ROZŠÍŘIT ROZHODOVÁNÍ A PLÁNOVÁNÍ NA PRINCIPU EVIDENCE-INFORMED

ŘEŠENÍ

Evidence-informed rozhodování není v české veřejné správě systematicky uplatňováno, což je způsobeno zejména neexistencí odpovídajících podmínek pro jeho rozvoj. Analytické kapacity veřejné správy jsou dlouhodobě limitovány jak z kvantitativního, tak i kvalitativního hlediska, soustředěny primárně do jednotlivých věcných útvarů, spolupráce veřejné správy s akademickou sférou je omezená, stejně jako systematický výzkum ve prospěch rozvoje veřejné správy. Ve veřejné správě přetrvává malý přehled o datech, která jsou jednotlivými orgány sbírána, jelikož tato data nejsou v dostatečné míře sdílena, a to ani uvnitř instituce samotné ani mezi institucemi veřejné správy vzájemně. Tato skutečnost významně komplikuje analytickou práci a vytváří často administrativní zátěž pro ty, od nichž jsou data poptávána, stejně jako pro veřejnou správu samotnou. Stejně tak komplikuje i činnosti na analytickou práci navazující, jako je např. strategické řízení, řízení kvality apod. V některých případech data k dispozici jsou, ale v důsledku nedostatečné expertní úrovně či chybějících kapacit nemusejí být odpovídajícím způsobem vyhodnocována a analýzy pak nemusejí dosahovat odpovídající kvality. Kromě toho existují významné bariéry, které veřejné správě brání v přístupu k některým datům.

Aktuální neuspokojivý stav je vhodné řešit několika vzájemně synergicky působícími opatřeními, která ve výsledku přispějí ke zkvalitnění analytické práce, a následně i ke snížení administrativní zátěže, lepšímu řízení veřejné správy a v konečném důsledku i odpovědnějšímu strategickému plánování v rámci veřejné správy. Konkrétně se bude jednat mimo jiné o podporu vzniku analytických týmů v orgánech státní správy, zvýšení odborných kompetencí analytiků na obou úrovních veřejné správy, vytvoření platformy pro sdílení analytických dat či potenciální vybudování systému pro sběr dat ve veřejné správě.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

3.1.1 ROZVOJ KOMPETENCÍ ANALYTICKÝCH PRACOVNÍKŮ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Řada pracovníků veřejné správy, kteří spravují a analyzují data, vytvářejí analytické dokumenty apod., v současné době disponuje pouze v omezené míře znalostmi a dovednostmi v oblasti analytické práce a predikce, které jsou povětšinou determinovány oborem jejich vysokoškolského studia. V rámci výkonu pracovní činnosti sice mohou jednotliví pracovníci na obou úrovních veřejné správy své znalosti a dovednosti v oblasti analytické práce i predikce zdokonalovat, toto vzdělávání však není uchopeno systémově, pracovníci často nemají přehled o tom, jaké kurzy by mohli absolvovat, znalost jakých metod a nástrojů by jim mohla v jejich práci pomoci, nemusí mít vždy k dispozici relevantní zahraniční zdroje a databáze apod., což se může negativně projevit na kvalitě zpracovaných analytických materiálů. Problematická může být také finanční náročnost některých školení v oblasti analytické práce, která ne vždy odpovídá rozpočtu instituce, který je na vzdělávání vyhrazen.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem návrhu opatření je zajistit školení pro analytické pracovníky, zejména v jednotlivých analytických a predikčních metodách, v práci s daty a databázemi, softwarovými programy pro správu dat apod. Školení budou zpočátku realizována neformálně pro zájemce z řad analytiků, a to

přímo analytiky a odborníky, napojeními na Pracovní skupinu pro spolupráci analytických útvarů, kteří budou na základě dobrovolnosti sdílet své znalosti, zkušenosti a best practice v oblasti analytické práce i predikce. Cílem bude postupně tato neformální školení institucionalizovat a umožnit tak relevantním pracovníkům rozvíjet své analytické a predikční znalosti a dovednosti. V dlouhodobém výhledu je žádoucí vzdělávání v oblasti analytické práce akreditovat v podobě tematického studijního programu, ve spolupráci s relevantními univerzitami. Klíčové bude také poskytnout analytikům přístup k zahraničním databázím a objektivním cizojazyčným zdrojům.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů

SPOLUGESTOR

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

Ministerstvo pro místní rozvoj

sekce pro státní službu MV

státní správa

územní samosprávné celky

další relevantní zainteresované strany

CÍLOVÁ SKUPINA

pracovníci veřejné správy vykonávající analytickou práci

3.1.2 ZVÝŠENÍ POVĚDOMÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY O VÝZNAMU ANALYTICKÉ PRÁCE A EVIDENCE-INFORMED ROZHODOVÁNÍ**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

V české veřejné správě není v dostatečné míře uplatňováno evidence-informed rozhodování, založené na relevantních datech a jejich analytickém vyhodnocení. Poměrně často se lze naopak setkat s rozhodováním založeným na názorech inspirovaných ideologickými stanovisky, intuicí, domněnkami apod. Data a tedy i na jejich základě vytvořené analýzy jsou přizpůsobovány poptávané politice, definované z politické úrovně. Ač tento hodnotový, resp. politický rozměr rozhodování o věcech veřejných může být do jisté míry nevyhnutelný, rozhodování bez ohledu na evidenci z dlouhodobého hlediska postrádá pro veřejnou správu nezbytnou kontinuitu a negativně dopadá na odpovědné řízení veřejné správy. Je proto třeba rozšiřovat povědomí o tom, že kvalitní datová informační politika, a na jejím základě vypracované kvalitní analytické materiály, jsou základem odpovědného rozhodování ve státní správě a řízení veřejné správy, ať už v oblasti strategické, projektové i řadě dalších.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření je šíření povědomí o důležitosti analytické práce a kvalitních analytických výstupů pro efektivní fungování a řízení veřejné správy nejen mezi řadovými pracovníky, ale především mezi vedoucími pracovníky a politickými představiteli institucí, kteří mají největší vliv na rozhodování. Šíření povědomí se bude uskutečňovat vhodnými moderními nástroji, jako je např. šíření videí, realizace workshopů, tvorba srozumitelných materiálů, prezentujících s využitím infografiky výstupy analytické práce, apod. Osvětová činnost bude probíhat na základě úzké spolupráce s výše uvedenou Pracovní skupinou pro spolupráci analytických útvarů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů

SPOLUGESTOR

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

Ministerstvo pro místní rozvoj
státní správa
územní samospráva
relevantní zainteresované strany

CÍLOVÁ SKUPINA

vedoucí představitelé institucí veřejné správy
řadoví pracovníci veřejné správy

3.1.3 VYTVOŘENÍ PLATFORMY SDÍLENÍ DAT PRO ANALYTICKOU PRÁCI

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Jak je uvedeno v analytické části koncepce, data ani na jejich základě vypracované analytické materiály nejsou ve veřejné správě dostatečně sdíleny. Řada institucí na obou úrovních veřejné správy zveřejňuje vypracované analytické materiály na svých webových stránkách, avšak bez znalosti toho co konkrétně hledat a kde to hledat (zda např. v sekci open data, či ve věcně zaměřené sekci webových stránek apod.), je řada takto zveřejněných dat a analýz prakticky nedostupná.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření je vytvoření takové webové platformy pro sdílení analytických dat, která bude umožňovat sdílení dat a analýz, využitelných v analytické práci veřejné správy. Webová platforma bude vytvořena na základě zmapování dostupnosti relevantních dat, které před začátkem platnosti této koncepce provede Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů. Data a analýzy, které budou v rámci platformy sdíleny, budou přístupné nejen analytickým pracovníkům ve veřejné správě, ale také odborné veřejnosti, na jednom místě.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů

SPOLUGESTOR

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

Ministerstvo pro místní rozvoj
státní správa
územní samospráva

CÍLOVÁ SKUPINA

analytičtí pracovníci veřejné správy
odborná veřejnost

3.1.4 PODPORA VZNIKU ANALYTICKÝCH TÝMŮ VE STÁTNÍ SPRÁVĚ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Analytická práce je v současné době vykonávána s několika málo výjimkami útvary ministerstev, které jsou věcně příslušné danému analyzovanému tématu. Tyto útvary v sobě koncentrují znalost analyzované problematiky, často i v podobě relevantních dat. Co však těmto útvarům chybí, jsou dovednosti a kapacity pro hlubší analytickou práci, povědomí o využitelných metodách, nástrojích

apod., stejně jako přehled o ostatních věcně souvisejících datech, sbíraných buď v rámci působnosti ministerstva jinými věcnými útvary, či jinými ministerstvy a institucemi. Na věcné útvary často dopadají také požadavky, spojené s tvorbou mezioborových či nadresortních analýz, které z povahy svého často věcného zaměření nejsou s to v celé šíři plnit.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření je podpora vytváření analytických týmů v orgánech státní správy⁴⁶. Cílem je, aby na orgánech státní správy existovaly takové analytické týmy, které by soustředily data sbíraná tímto orgánem státní správy, a navíc měly detailní přehled o datech sbíraných jinými institucemi. Byly by obsazeny odborníky v oblasti analytické práce a na tomto základě poskytovaly věcně příslušným útvarům metodické vedení ve vztahu k analytickým metodám a nástrojům, což by významně napomohlo k dalšímu zkvalitňování produkovaných analýz. Takovéto týmy by také ve spolupráci se všemi relevantními věcně příslušnými útvary prováděly ty z analýz, které by se týkaly celoresortních témat a spolu s analytickými útvary, ustavenými na dalších ústředních orgánech státní správy, se podílely na zpracování nadresortních analýz.

To, zda budou analytické týmy v orgánech státní správy zřízeny či posíleny, či zda budou propojeny s jinými útvary, např. se strategickými pracovišti (3.4.3.), bude záviset na vůli dané instituce.

Opatření bude realizováno na základě analýzy aktuálního postavení analytiků ve státní správě, jejich pracovní náplně apod., provedené ještě před začátkem platnosti této koncepce ve spolupráci s Pracovní skupinou pro spolupráci analytických útvarů. Z uvedené analýzy vyplynou konkrétní doporučení k podobě systémového ukotvení analytických týmů, a to zejména ve vztahu k jejich roli vůči věcným útvarům, jejich fungování v rámci struktury různých orgánů státní správy apod.

V budoucnu bude zvaženo taktéž vytvoření metodického centra pro podporu analytické práce ve veřejné správě.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů

SPOLUGESTOR

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

sekce pro státní službu MV

Ministerstvo pro místní rozvoj

orgány státní správy

CÍLOVÁ SKUPINA

orgány státní správy

3.1.5 VYTVOŘENÍ SYSTÉMU SBĚRU DAT O VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Veřejná správa aktuálně nedisponuje takovým řešením, které by jí umožnilo získávat data o jejím výkonu, a to na obou jejích úrovních. Tento stav nejenže posiluje výskyt duplicitních sběrů a zvyšuje tak administrativní zátěž, a to především dopadající na obce a kraje, ale vede také k tomu, že

⁴⁶ Orgány státní správy jsou myšleny resorty, jiné ústřední orgány státní správy a jejich organizační složky v případech, kdy vykonávají analytickou činnost (např. Státní veterinární správa, Generální ředitelství hasičského záchranného sboru apod.).

některými daty veřejná správa vůbec nedisponuje, což se negativně odráží zejména na schopnosti veřejné správy plánovat a řídit.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Bude zváženo několik možností, jak data, která jsou pro další rozvoj veřejné správy esenciální, získat. První možností je využití otevřených dat tak, jak je definuje zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Vzhledem k tomu, že však správce systému MV nemůže garantovat správnost ani úplnost zveřejněných údajů a nelze kontrolovat, zda konkrétní subjekt skutečně poskytl ke zveřejnění úplné a autentické údaje, využití dat je těmito skutečnostmi do jisté míry omezené. Možností mohou být data zveřejněná dle pravidel tzv. Veřejného datového fondu, kde by data ve formátu otevřených dat byla garantována a udržována jejich poskytovatelem. Veřejný datový fond definuje Národní architektonický plán včetně povinně zveřejňovaných údajů v něm.

Druhou možností je úprava rodiny systémů Registru práv a povinností v podobě rozšíření relevantních údajů pro získávání dat o výkonu veřejné správy (referenčních i nereferenčních).

Třetí možností je pak vytvoření informačního systému, který by spravovalo MV, a jehož prostřednictvím by bylo možné nahlížet do relevantních stávajících centrálních agendových informačních systémů, které by byly na tento systém napojeny za účelem získání informací o správních činnostech jednotlivých územních samosprávných celků. Obecně by se jednalo o data statistického charakteru, která by sloužila pro další zpracování a vyhodnocení, mimo jiné i ve formě zavedené Výroční zprávy o stavu veřejné správy v ČR.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor eGovernmentu MV

odbor hlavního architekta MV

CÍLOVÁ SKUPINA

ministerstva

kraje

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

30 mil. Kč + 50 mil. Kč (případné vybudování informačního systému)

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, pronájem místností, catering, propagační materiály, informační systém, webová platforma včetně úložiště

SPECIFICKÝ CÍL 3.2 ROZŠÍŘIT APLIKACI TRVALE UDRŽOVANÝCH SYSTÉMOVÝCH PŘÍSTUPŮ K ŘÍZENÍ KVALITY

ŘEŠENÍ

VE VZTAHU KE SLUŽEBNÍM ÚŘADŮM

Usnesením vlády ČR ze dne 4. dubna 2018 č. 214 k Metodickému pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech⁴⁷ byl služebním úřadům uložen úkol zavést do 30. června 2021 systém řízení kvality v jimi zvoleném rozsahu. Zavádění řízení kvality by však nemělo skončit dnem ověření míry zavedení požadavků zvoleného přístupu. Mohlo by totiž hrozit ustrnutí a následný návrat k neefektivnímu řízení služebních úřadů. Zavedená úroveň řízení kvality by měla být vstupním měřítkem do etapy dlouhodobého koncepčního rozvoje služebních úřadů a jejich trvalého zlepšování, měla by se stát přirozenou součástí běžného řízení úřadů a jejich kultury.

Úspěšnost a efektivnost aktivit v procesu neustálého zlepšování se výrazně zvyšují díky použití vhodných nástrojů a metod v jednotlivých krocích řešení. Každá z metod a každý z nástrojů umožňuje jiný pohled na danou problematiku a poskytuje jiné spektrum informací. Jejich vhodnou kombinací lze tedy získat ucelenější pohled na daný problém a dosáhnout optimálního řešení. Je však třeba zajistit, aby tyto metody a nástroje byly použity správným způsobem.

Nutným vstupem pro zahájení procesu trvalého zlepšování služebních úřadů je vyhodnocení míry a úspěšnosti zavedení řízení kvality ve služebních úřadech. Vyhodnocení míry zavedení řízení kvality externě provede sekce pro státní službu MV prostřednictvím tzv. šetření na místě. Cílem tohoto vyhodnocení je poskytnutí zpětné vazby služebním úřadům a doporučení dalšího postupu včetně konzultací v případě chybného nebo nedostatečného zavedení.

VE VZTAHU K ÚZEMNÍM SAMOSPRÁVNÝM CELKŮM

Způsob fungování ÚSC a jeho úřadu primárně vyplývá z legislativních předpisů, musí respektovat požadavky gestorů agend vyjádřené např. formou metodických materiálů, nebo dané softwarovou aplikací k řešení dané agendy. Ve skutečnosti ale služby poskytované územní veřejnou správou neplní jen povinně definované znaky – ÚSC se snaží v rámci přenesené i samostatné působnosti reflektovat i požadavky svých zainteresovaných stran, mezi které patří typicky klienti úřadu, místní občané a podnikatelé, zaměstnanci úřadu, zastupitelé a mnoho dalších. ÚSC realizují řadu rozvojových aktivit ke zvýšení spokojenosti klientů úřadů i ke zlepšení kvality života pro občany na svém území. Jedná se např. o rozsah nabídky úředních hodin, možnost on-line přihlášení pro vyřízení požadavku u konkrétní agendy, ale také o přístup úředníka ke klientovi, který přišel řešit konkrétní životní situaci.

Každá organizace má vlastní postupy, prostřednictvím kterých její vedení organizaci řídí – plánuje, organizuje, komunikuje nebo kontroluje realizované aktivity. Pro zajištění efektivního a účinného řízení organizace je vhodné jednotlivé aktivity **propojit do funkčního systému řízení**. Využití takového systému podpoří správné fungování organizace a je předpokladem k zajištění kvalitní, efektivní a transparentní veřejné správy. Stav a míra uplatňování systémových přístupů jsou v organizacích veřejné správy rozdílné. **Ke zlepšení situace je vhodné vymezit základní znaky systému řízení územního samosprávného celku, doplnit je o dobrou praxi a návazně podporovat její šíření napříč veřejnou správou.**

⁴⁷ V návaznosti na usnesení vlády ze dne 10. dubna 2017 č. 275 o Metodice zavádění řízení kvality ve služebních úřadech a usnesení vlády ze dne 27. srpna č. 680 ke Strategickému rámci rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020 a o zřízení Rady vlády pro veřejnou správu.

Systém řízení územního samosprávného celku zahrnuje všechny činnosti města i úřadu. Jeho základem je zmapování pravidel pro poskytování služeb veřejné správy jak v přenesené, tak v samostatné působnosti, vycházejících z požadavků legislativních předpisů a metodických materiálů. Tyto položky doplněné o další požadavky zainteresovaných stran a vytváří hlavní vstupy pro nastavení všech aktivit, které organizace realizuje, nebo plánuje realizovat. Zastupitelé prostřednictvím strategií naplní své představy o rozvoji města, úředníci dle nastavených postupů poskytnou služby zohledňující požadavky klientů. Zavedené systémové řízení zajistí propojení jednotlivých činností a umožní jejich průběžné hodnocení a zlepšování. Zastupitelé získají průběžnou kontrolu nad fungováním města, úřad bude mít jasné nastaveny kompetence zaměstnanců, celá organizace bude připravena pružněji reagovat na další změny. Z pohledu klienta budou dostupné informace o službách, které úřad poskytuje. Občan bude mít k dispozici údaje o dlouhodobých cílech rozvoje města i možnosti aktivně je ovlivňovat.

Řada organizací územní veřejné správy využívá k nastavení svého systému řízení některý z přístupů k řízení kvality (konkrétní metodu kvality, resp. nástroj řízení). Vzhledem k dobrovolnosti využití zaměřují ÚSC své aktivity prioritně buď na klienta úřadu, resp. na občana žijícího v dané lokalitě. V prvním případě aplikují systém řízení kvality dle požadavků normy ISO 9001, zpracovávají sebehodnocení dle metodiky CAF, resp. využívají koncepce a kritéria Modelu excelence EFQM. Ve druhém případě se zaměřují na kvalitu života občana v návaznosti na kritéria místní Agendy 21, nebo aplikují pravidla podporující společenskou odpovědnost organizace. Některé municipality se podrobněji zabývají vybranými tématy a implementují odpovídající systémy řízení, např. řízení kybernetické bezpečnosti (ISO/IEC 27001), systém energetického managementu (ISO 50001). Řada organizací veřejné správy systematicky porovnává své aktivity s dalšími organizacemi a využívá benchmarking / benchlearning k dalšímu rozvoji vlastní organizace.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

VE VZTAHU KE SLUŽEBNÍM ÚŘADŮM

3.2.1 PODPORA ROZVOJE ZAVEDENÉHO SYSTÉMU ŘÍZENÍ KVALITY VE SLUŽEBNÍCH ÚŘADECH

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Služební úřady, v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 4. dubna 2018 č. 214 k Metodickému pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech, rozhodly o rozsahu zavádění systému řízení kvality do svého úřadu. Proces trvalého zlepšování předpokládá úspěšné udržování a především rozvoj systémů řízení kvality – ať už zvolené minimální míry kvality, nebo optimální míry kvality, tzn. metod řízení kvality.

Základním předpokladem pro rozvoj zavedeného systému řízení kvality ve služebních úřadech je udržování zavedených minimálních kritérií zlepšování, případně jejich další rozvoj. Pro rozvoj kritérií zlepšování je proto třeba připravit možnosti, vycházející z bohaté praxe nejen veřejné správy a navazující na zjištěné dobré praxe ve služebních úřadech.

Možným nástrojem rozvoje zavedeného systému řízení kvality ve služebních úřadech je také implementace mezinárodního standardu ISO 9001. V současné době však neexistuje metodika nebo jiný souhrnný dokument napomáhající služebním úřadům pochopit požadavky ISO 9001 a zejména s přihlédnutím ke specifickým podmínkám jejich činností je i úspěšně aplikovat. Jako žádoucí se tak jeví využití aktuálně připravovaného mezinárodního standardu pro podporu zavádění ISO 9001 do veřejné správy, v rámci mezinárodní normotvorby projednávaného jako ISO 18091. Tj. jeho zpracování a zavedení do české normotvorby dle příslušných mezinárodních pravidel normotvorby a tedy získání přístupu ke zkušenostem s aplikací ISO 9001 ve veřejné správě.

Další systémovou metodou řízení kvality, pro služební úřady doporučenou Metodickým pokynem, je model CAF. V roce 2020 EIPA vydá aktualizovanou příručku modelu CAF. V rámci této aktivity bude model CAF zpracován pro prostředí služebních úřadů jako aplikační příručka.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření bude metodická podpora pro rozvoj zvoleného systému řízení kvality na jednotlivých služebních úřadech, např. zpracování a realizace plánů zlepšování, konzultace, prezentace, zpracování podkladových materiálů atd. Budou zpracovány návrhy na rozvoj zavedených kritérií zlepšování a zpracována příručka pro rozvoj systému řízení kvality ve služebních úřadech, která bude navazovat na nově vznikající mezinárodní standard ISO 18091. Tato bude věnovat pozornost především komentování implementace požadavků ISO 9001 do praxe služebních úřadů. Dále bude zpracována Aplikační příručka modelu CAF pro služební úřady.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

CÍLOVÁ SKUPINA

služební úřady⁴⁸

3.2.2 REALIZACE ŠKOLENÍ**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

V souvislosti se zaváděním systému řízení kvality a nastavením systému trvalého zlepšování bude nezbytné průběžně rozšiřovat znalosti a vědomosti dotčených zaměstnanců služebních úřadů.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Realizace vzdělávacích aktivit v oblastech:

- školení zaměstnanců, kterých se dotkly nově zavedené nebo změněné přístupy a postupy v souvislosti se zaváděním řízení kvality ve služebním úřadu dle Metodického pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech,
- principy cyklu PDCA⁴⁹,
- rozvoj kritérií zlepšování ve služebních úřadech,
- systém řízení kvality podle normy ISO 9001 – aplikace Příručky pro rozvoj systému řízení kvality ve služebních úřadech,
- model CAF – Jednotný hodnotící rámec,
- benchmarking,
- oblast benchmarkingu a benchlearningu ve státní službě,
- užití dobrých praxí.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

CÍLOVÁ SKUPINA

služební úřady

⁴⁸ Definované zákonem č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, vyjma Úřadu pro ochranu osobních údajů a Českého telekomunikačního úřadu. Tyto úřady na základě vlastního požadavku nepodléhají usnesení vlády č. 275 ze dne 10. dubna 2017, kterým vláda schválila Metodiku zavádění řízení ve služebních úřadech. Je-li dále v rámci tohoto specifického cíle hovořeno o služebních úřadech, pak vždy dle uvedeného vymezení.

⁴⁹ Cyklus PDCA (zkratka složená z názvů na sebe navazujících kroků „Plan“ (plánovat) – „Do“ (realizovat) – „Check“ (přezkoumat) – „Action“ (reagovat)) představuje proces trvalého zlepšování kvality a je základním stavebním kamenem řízení kvality.

3.2.3 REALIZACE SYSTÉMU OCEŇOVÁNÍ SLUŽEBNÍCH ÚŘADŮ ZA ÚSPĚCHY V OBLASTI ŘÍZENÍ KVALITY**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Dosavadní praxe při zavádění řízení kvality v územní veřejné správě ukázala, že veřejné vyhlášení úspěšnosti daného úřadu je důležité pro zaměstnance realizující tuto činnost z hlediska podpory vedení úřadu. Rovněž sekce pro státní službu spatřuje ve vhodném nastavení systému oceňování služebních úřadů významný motivační prvek.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Na základě zpracované analýzy existujících systémů oceňování za úspěšnost řízení kvality ve veřejné správě budou zpracována doporučení pro úpravu těchto systémů. Zejména se jedná o Národní cenu kvality ČR a Cenu Ministerstva vnitra za kvalitu ve veřejné správě. Předpokládá se spolupráce s Radou kvality ČR při Ministerstvu průmyslu a obchodu jakožto garantem Národní ceny kvality ČR a s odborem Ministerstva vnitra, který nese gesci za organizaci Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu ve veřejné správě. Na základě dohody s uvedenými guaranty těchto systémů ocenění mohou být daná doporučení vhodně zapracována do statutů uvedených cen, případně může být navržen nový systém oceňování ve státní službě.

Součástí této aktivity bude proškolení hodnotitelů těchto systémů oceňování za kvalitu v rozsahu 2 běhů minimálně jednodenního školení (8 hodin).

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

CÍLOVÁ SKUPINA

služební úřady

3.2.4 BENCHMARKING VE STÁTNÍ SLUŽBĚ**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Benchmarking je technika trvalé optimalizace. Pravidelně a systematicky porovnává souměřitelné ukazatele zásadních nebo vybraných činností služebního úřadu s úřady stejného či podobného typu, které mají vliv na efektivitu nebo kvalitu vykonávaných činností. Následná implementace těchto vyzkoušených metod do praxe úřadů, opětovné porovnání efektivitu a kvality procesů s dalšími zapojenými úřady za účelem ověření přínosu má dlouhodobě pozitivní dopad do řízení služebních úřadů.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Zefektivnit spolupráci mezi služebními úřady, vytvořit funkční platformu benchmarkingu a benchlearningu mezi služebními úřady, vytvořit analytický nástroj pro podporu realizace, spravovat ji, dále rozšiřovat, nasbíraná data analyzovat, organizovat pravidelná setkávání zástupců služebních úřadů (několikrát ročně), učit služební úřady přístupům k benchmarkingu a benchlearningu.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

CÍLOVÁ SKUPINA

služební úřady

3.2.5 SDÍLENÍ DOBRÉ PRAXE**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Sdílení dobrých praxí mezi služebními úřady v návaznosti na funkční benchmarking a benchlearning je metodou, která umožňuje sběr příkladů dobré praxe, technik, metod, postupů, procesů a aktivit, které vedou efektivně a účinně ke splnění daných cílů. Jedná se o řešení opakovaných procesů se širokým spektrem využití napříč služebními úřady.

Proces trvalého zlepšování je základním parametrem úspěšného udržování a rozvoje systémů řízení kvality veřejné správy.

K podpoře specifického cíle byla vybrána metoda sdílení dobrých praxí mezi služebními úřady. Příklady dobré praxe mají sloužit především jako inspirace pro další služební úřady a přispět k postupnému zavádění těchto mechanismů ve služebních úřadech.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Zajistit spuštění funkční platformy dobrých praxí ve služebních úřadech (ucelené projekty, zajímavě vyřešené interní procesy, dobré zkušenosti, aktivity nebo akce připravené a realizované na různých úrovních služebních úřadů), spravovat ji, aktualizovat, rozšiřovat ji a sdílet ji napříč služebními úřady. Databáze bude průběžně aktualizována a doplňována o nové příklady. Vyhodnocovat příklady dobrých praxí a motivovat služební úřady k zapojení se do této aktivity. Metodicky usměrňovat implementaci dobrých praxí do interních procesů služebních úřadů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

CÍLOVÁ SKUPINA

služební úřady

VE VZTAHU K ÚZEMNÍM SAMOSPRÁVNÝM CELKŮM**3.2.6 METODICKÉ VEDENÍ NASTAVENÍ A UDRŽOVÁNÍ SYSTÉMU ŘÍZENÍ ORGANIZACE****DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Volba systémového přístupu k řízení organizace územní veřejné správy závisí na vedoucích představitelích konkrétní organizace. Nicméně je vhodné a přínosné zmapovat aplikované systémové přístupy, nastavit modelové řešení prostředí organizace veřejné správy, doplnit je o dobrou praxi a snažit se o šíření takto vzniklého komplexního řešení napříč územní veřejnou správou.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

MV zpracuje metodický materiál k systému řízení organizace veřejné správy. Takovéto opatření může napomoci plnění i dalších opatření této Koncepce, zejména v oblasti řízení přenesené působnosti.

K vymezení systému řízení organizace, který musí mít mj. schopnost zabezpečit poskytování kvalitních, efektivních a transparentních služeb veřejné správy je nezbytné:

- definovat kontext organizace, stanovit vazby mezi činnostmi organizace a zohlednit požadavky zainteresovaných stran;
- navrhnout optimální strukturu organizace;
- aplikovat PDCA cyklus, směřující ke zlepšování realizovaných činností

Modelové řešení systému řízení organizace bude doplněno o příklady dobré praxe a podněty ke zlepšování řízení organizace.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

CÍLOVÁ SKUPINA

územní samosprávné celky a jejich úřady

3.2.7 METODICKÁ PODPORA SYSTÉMU ŘÍZENÍ ORGANIZACE

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

MV zajišťuje pro územní samosprávné celky metodickou podporu v oblasti řízení kvality a současně podporuje dlouhodobé využívání přístupů k řízení kvality zaměřených na zainteresované strany a využití dosažených výsledků v této oblasti pro další zlepšování organizace. Aplikace řízení kvality představuje dobrovolnou aktivitu ÚSC realizovanou nad rámec legislativních povinností.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

MV v oblasti podpory řízení kvality v ÚSC naváže na předchozí období, kdy Ministerstvo vnitra realizovalo následující aktivity, a tyto bude dále rozvíjet:

- pořádání národních konferencí kvality ve veřejné správě;
- organizování motivačních soutěží v oblasti řízení kvality (Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu a inovaci ve veřejné správě);
- příprava vzdělávacích aktivit k řízení kvality (semináře / workshopy k řízení kvality), poskytování vzdělávacích aktivit v oblasti řízení a organizace ÚSC;
- sběr a prezentace příkladů dobré praxe – webové stránky www.kvalitavs.cz;
- spolupráce s gestory přístupů k řízení kvality (MPO, MŽP, MMR);
- zajištění metodické podpory při zkvalitňování řízení organizací územní veřejné správy;

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

CÍLOVÁ SKUPINA

územní samosprávné celky

zprostředkovaně jejich zainteresované strany (typicky příjemci služeb poskytovaných veřejnou správou, zaměstnanci a zastupitelé ÚSC, občané žijící v dané lokalitě)

3.2.8 ZPŘÍSTUPNĚNÍ METODIKY CAF 2020 ÚŘADŮM ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

MV je národním gestorem modelu CAF – nástroje definujícího rámec pro sebehodnocení organizace, který mohou organizace využít pro zhodnocení silných a slabých stránek úřadu, resp. pro benchmarking s dalšími úřady v ČR i v Evropě. MV zajišťuje metodickou podporu modelu CAF. Evropský institut pro veřejnou správu (EIPA) připravuje novou verzi metodiky CAF, která má upřesnit vazby mezi dílčími kritérii a současně zlepšit přívětivost a použitelnost sebehodnocení pro uživatele modelu. Revidovaný model CAF 2020 zdůrazní vývojové trendy managementu a zahrne principy jako udržitelnost, inovace, digitalizace nebo agilita.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

MV z pozice gestora modelu CAF zajistí zpracování české verze modelu CAF 2020, které doplní dalšími metodickými materiály.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

CÍLOVÁ SKUPINA

 uživatelé sebehodnocení dle metodiky CAF
 územní samosprávné celky

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE
55 mil. Kč
TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, pronájem místností, catering, školení, podpora ÚSC

SPECIFICKÝ CÍL 3.3 ZLEPŠIT UPLATNĚNÍ PRINCIPŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE
ŘEŠENÍ

Společným jmenovatelem všech problémů, které jsou hlouběji rozebrány v analytické části, je nesprávné pochopení či úplná absence povědomí jak o tématu udržitelného rozvoje jako celku, tak i jeho jednotlivých částech, jako je environmentálně a společensky odpovědné (souhrnně udržitelné či strategické) zadávání či jednání. Z nedostatečného povědomí o všech těchto tématech následně vyplývá často chybný, či nedostatečný přístup v praxi, který limituje též snahy o komplexní řešení, jakými jsou Strategický rámec ČR 2030 a jeho implementační plán

Předmětem řešení je zajistit vybudování a dlouhodobé fungování příslušné složky v systému vzdělávání veřejné správy, která umožní zvýšit povědomí o udržitelném rozvoji v celé jeho šíři, jeho relevanci pro veřejnou správu a především rozšíří jeho správného pochopení. Důraz bude položen na skutečnost, že udržitelný rozvoj nezahrnuje jen otázky environmentální, ale také sociální a ekonomické, že vyžaduje systémové myšlení / holistický přístup a že jeho principy jsou stejně aplikovatelné v oblasti front-office, jako back office, či v oblasti tvorby a implementace politik, stejně jako v oblasti hospodaření veřejné správy.

Důležitou částí řešení budou také vzdělávací, osvětové a metodické aktivity v oblasti udržitelného přístupu v užším slova smyslu, konkrétně v oblasti odpovědného a obecně strategického zadávání veřejných zakázek (environmentálně odpovědné, sociálně odpovědné).

Nezbytné bude taktéž vytvoření, otestování a dle získaných zkušeností vhodné využití metodických nástrojů, které rozšíří aplikaci uvedených principů a přístupů ve veřejné správě.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ
3.3.1 ZASAZENÍ PERSPEKTIVY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE DO SYSTÉMU VZDĚLÁVÁNÍ PRO VEŘEJNOU SPRÁVU
DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Důvodem zařazení návrhu opatření je, že perspektiva udržitelného rozvoje v širším slova smyslu se do vzdělávání ve veřejné správě nepromítá systémově. Chybí rovněž obsahová koordinace tohoto tématu, vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje je kvalitativně nevyvážené a jeho skutečné dopady na různé cílové skupiny jsou nedostatečné. Vzhledem ke globálnímu výzvam je třeba, aby vzdělávání ve veřejné správě bylo v tomto směru efektivnější než doposud.

OBSAH OPATŘENÍ

Obsahem opatření bude vytvoření a uplatnění vzdělávacích programů pro veřejnou správu, zakotvujících perspektivu udržitelného rozvoje v širším slova smyslu, a to ve formě e-learningu a seminářů/workshopů. Předmětem vzdělávání bude představení kontextu a celé šíře udržitelného rozvoje (ve smyslu Strategického rámce ČR 2030) a současně znalosti a dovednosti nutné k dobré tvorbě veřejných politik (např. experimentování a pilotáže, human-centred design, participace a deliberace atd.). Ve spolupráci s MV – sekcí státní služby budou vzdělávací aktivity vhodnou formou zakomponovány do systému vzdělávání ve státní správě, a také do jednotného e-learningového prostředí státní služby (tzv. sLearningu), které bude během platnosti koncepce vybudováno (4.3.1). Vzdělávací aktivity budou koncipovány tak, aby je bylo možné na dobrovolné bázi adaptovat rovněž pro potřeby samospráv.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo životního prostředí

SPOLUGESTOR

Ministerstvo pro místní rozvoj

Spolupráce

sekce pro státní službu MV
odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV
Institut pro veřejnou správu Praha

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa
samospráva

3.3.2 VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTA V OBLASTI ENVIRONMENTÁLNÍ ODPOVĚDNOSTI**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Důvodem zařazení návrhu opatření je zejména přesvědčení, že vzdělávání a osvěta napomůže cílovým skupinám lépe pochopit výhody a přínosy udržitelného přístupu v užším smyslu, konkrétně environmentálně odpovědného zadávání a environmentálně odpovědného hospodaření obecně. Cílové skupiny zatím nemají dostatečné povědomí o možnostech uplatnění environmentálně odpovědného přístupu a souvislosti mezi uplatněním těchto principů a dopadem na životní prostředí. Ve spolupráci s MV – sekcí státní služby bude část vzdělávacích aktivit, zaměřená na státní správu, vhodnou formou zakomponována do systému vzdělávání ve státní správě, a také do jednotného e-learningového prostředí státní služby (tzv. sLearningu), které bude během platnosti koncepce vybudováno (4.3.1).

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření bude vzdělávací a osvětová práce, založená dílem na tištěných informačních materiálech, dílem na internetové prezentaci a e-learningu, zaměřená do oblasti environmentálně odpovědného zadávání veřejných zakázek a obecně udržitelného hospodaření. Konkrétní formy budou odpovídat odlišným rolím, které by měly uvedené skupiny sehrávat. Součástí osvětových aktivit bude evidence příkladů dobré praxe.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo životního prostředí

Spolupráce

sekce pro státní službu MV

Ministerstvo pro místní rozvoj
 Ministerstvo práce a sociálních věcí
 Ministerstvo zemědělství

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa
 samospráva
 podnikatelská sféra
 veřejnost

3.3.3 OSVĚTOVÁ ČINNOST A METODICKÁ PODPORA V OBLASTI SOCIÁLNĚ ODPOVĚDNÉHO A OBECNĚ STRATEGICKÉHO ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Odpovědné/udržitelné/strategické zadávání veřejných zakázek⁵⁰ (UVZ/OVZ) je významně akcentováno coby efektivní přístup k veřejným nákupům, neboť nákupní sílu zadavatele (veřejné instituce) strategicky využívá pro naplnění cílů/priorit v oblasti sociální, ekonomické i oblasti životního prostředí. Zefektivňuje tak využití finančních prostředků plynoucích do veřejných nákupů a eliminuje problémy, které s nákupy souvisí (např. porušování lidských práv, apod.). V ČR není potenciál tohoto přístupu k veřejným zakázkám adekvátně využit, naopak je v současné situaci v ČR nanejvýš důležité, aby existoval garant, jehož úkolem bude rozvíjet téma UVZ/OVZ v ČR, šířit příklady dobré praxe, podporovat zadavatele přímo v UVZ/OVZ (konzultace, školení, výměna dobré praxe), zajišťovat dlouhodobé vzdělávání v oblasti UVZ/OVZ, získávat a šířit mezinárodní praxi v této oblasti. Zadavatelé v tuto chvíli čelí některým trvajícím bariérám a obávají se změnit svůj přístup k zadávání veřejných zakázek. Neefektivnější podporou je dle zkušeností zvýšení osvěty, metodická podpora a výměna dobré praxe - na národní, ale i evropské/mezinárodní úrovni.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Efektivní podpora rozvoje UVZ/OVZ v ČR v sobě zahrne podporu adekvátního garanta tématu, jehož úkolem bude zajistit:

- Osvětovou a metodickou podporu zadavatelů v této oblasti (zajištění metodických dokumentů, zvyšování osvěty a výměny informací prostřednictvím médií, konferencí, seminářů, apod.).
- Dlouhodobé vzdělávání veřejné správy (v roli zadavatelů) i částečně firemního sektoru (v roli dodavatelů) v oblasti strategického/udržitelného zadávání veřejných zakázek prostřednictvím strukturovaného vzdělávání a/nebo eLearningu („strategického“ ve smyslu komplexního pojetí udržitelného zadávání zakázek).
- Získávání příkladů dobré praxe ze zahraničí, jež je možné uplatnit v ČR (zajištění diseminace příkladů a případových studií).
- Konzultace pro veřejné zadavatele při hledání specifických strategických řešení při konkrétním nastavení veřejných zakázek. Cílová skupina tak získá veškerou potřebnou podporu.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Spolupráce

Ministerstvo životního prostředí
 Ministerstvo pro místní rozvoj

⁵⁰ Všechny názvy jsou zaměnitelné v tom, že předpokládají snahu zadavatele začlenit své strategické cíle v oblasti společenské, ekonomické a environmentální do zadávání veřejných zakázek – viz i přístup EU.

CÍLOVÁ SKUPINA

veřejné instituce (veřejní zadavatelé)
podnikatelská sféra
NNO
veřejnost

3.3.4 HODNOCENÍ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE
DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Důvodem zařazení uvedeného opatření je problém s praktickou aplikací udržitelného rozvoje, jak byl formulován v analýze. Nároky kladené na politiku udržitelného rozvoje jsou robustní, jak dokládá návrh doporučení OECD ke koherenci politik pro udržitelný rozvoj. Distributivní a redistributivní politiky resp. dotační politiky (v celé šíři evropských i národních prostředků) tvoří nyní málo koherentní celek, v němž jsou principy udržitelného rozvoje zahrnuty pouze nahodile, nebo pouze formálně. Cílem je nalézt účinný způsob, jak uvádět dotační politiky v soulad s cíli udržitelného rozvoje a ve spolupráci s ostatními ministerstvy zajistit, aby se principy udržitelného rozvoje promítaly do podoby dotačních politik systémově. Vedlejším produktem opatření by mělo být posílení koordinačních mechanismů uvnitř veřejné správy a rozvoj k tomu potřebných kompetencí.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření bude metodická podpora vč. vytvoření a otestování kritérií a podpůrných nástrojů pro ex ante hodnocení dotačních politik v souladu s principy udržitelného rozvoje; následně vhodná forma zahrnutí těchto kritérií a podpůrných nástrojů do systému ex ante hodnocení v dotačních politikách. V návaznosti na přípravu a běh nového programového období EU fondů bude - ve spolupráci MŽP a MMR - hledána vhodná forma tohoto hodnocení též pro operační programy v letech 2021-27, záměr opatření však přesahuje rámec EU fondů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo životního prostředí

Spolupráce

Úřad vlády ČR
Ministerstvo pro místní rozvoj

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa
samospráva

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

159 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, pronájem místností, catering, odborné služby

SPECIFICKÝ CÍL 3.4 ZVÝŠIT VÝZNAM A KVALITU PROVÁDĚNÍ STRATEGICKÉHO ŘÍZENÍ

ŘEŠENÍ

Řešení se bude sestávat ze čtyř hlavních částí, zaměřených na metody a nástroje pro strategické řízení, inovace pro strategické řízení, prostředí pro strategické řízení a znalosti a zkušenosti ve strategickém řízení.

V části Metody a nástroje pro strategické řízení bude podpořeno dlouhodobé uvažování v procesu tvorby a implementace veřejných politik a v souvislosti s tím zvýšena důležitost strategické práce včetně strategických dokumentů. Dlouhodobé uvažování zahrnuje soustavné zvažování možného budoucího vývoje, přípravu variant postupu a klade důraz na dlouhodobé ex ante hodnocení dopadů. Dlouhodobý přístup by se měl odrážet v dobré přípravě strategických dokumentů, jejich kvalitě a v dobré práci s nimi. Strategické dokumenty musí být založeny na dostupných znalostech, datech a informacích, musí vymezit řešené problémy včetně hodnotového kontextu a vysvětlit, jakým způsobem se budou tyto problémy v souladu se strategickým dokumentem řešit (tzv. teorie změny). Bude nutné důsledně dbát na všechny části životního cyklu strategie (tvorba, implementace, hodnocení, korekce, ukončení). Strategické dokumenty musí být provázány a hierarchizovány. K tomu je třeba vytvářet a používat nástroje strategického řízení (právní předpisy, metodické pokyny, technické a komunikační prostředky, nové metody, postupy a inovativní přístupy apod.).

V části Inovace pro strategické řízení budou iniciovány, podporovány a zaváděny inovace, představující kvalitativní změny v praxi strategického plánování a řízení ve veřejné správě. Zejména půjde o tvůrčí aplikaci nových poznatků a metod z nejvyspělejších zemí v prostředí strategického řízení veřejné správy ČR, ale i o vlastní originální řešení. Jako příklady lze uvést tvorbu scénářů, forecast, foresight, megatrendy, early warning system, Strategic Impact Assessment, prioritizaci, apod. Půjde o významnou podporu zavádění a využívání inovativních řešení při strategickém plánování, vč. podpory a využití experimentálního ověřování opatření. Výsledkem stimulace podpory inovačního prostředí je organizace veřejné správy, která neustále zlepšuje svoji strategickou práci zejména na úrovni myšlení (kontinuální „učící se“ přístup ve strategickém přístupu k tvorbě politik).

V části Prostedí pro strategické řízení bude třeba zajistit, aby veřejná správa na všech úrovních měla dostatečnou institucionální kapacitu k vytváření soudržných politik a strategií a jejich realizaci (organizační řešení, kompetence, personál, finanční prostředky, komunikační prostředky apod.). Vhodné prostředí pro strategické řízení by mělo podporovat, v tvorbě a implementaci strategií, obsahově dlouhodobý, proaktivní a synoptický přístup. Zároveň by mělo umožnit participativní přístup jak při tvorbě strategických dokumentů, tak při jejich implementaci a vyhodnocování.

V části Znalosti a zkušenosti ve strategickém řízení bude nutné zajistit, aby příslušní zaměstnanci veřejné správy měli odpovídající znalosti a kompetence ve strategické práci. Zároveň bude třeba rozvinout koncepční a strategické uvažování, zprostředkovat nejnovější vědecké poznatky, umožnit získání zkušeností v rámci ČR (včetně podnikatelské sféry) a ze zahraničí, včetně způsobu, jak s těmito poznatky a zkušenostmi kriticky nakládat. Bude nutné zintenzivnit obecné povědomí o významu strategické práce a jejích přínosech. K tomu je třeba vytvářet odpovídající vzdělávání, školení, kurzy, stáže, organizační platformy, informační zdroje, komunikační kanály apod.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ**3.4.1 DALŠÍ ROZVOJ A IMPLEMENTACE METOD A NÁSTROJŮ PRO STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ****DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

V návaznosti na zjištění z analytické části je potřebné podpořit dlouhodobé uvažování v procesu tvorby a implementace veřejných politik (vč. zvažování možného budoucího vývoje, ex ante hodnocení dopadů, atd.) a v souvislosti s tím také zvýšit důležitost strategické práce včetně strategických dokumentů. Zároveň je potřebné, aby veřejnou správou vytvářené strategické dokumenty byly založeny na dostupných znalostech, datech a informacích (3.1), vč. obsáhnutí tzv. teorie změny a reflexe všech částí životního cyklu strategie. K tomuto je potřeba vytvářet a používat nástroje strategického řízení (právní předpisy, metodické pokyny, technické a komunikační prostředky, nové metody, postupy a inovativní přístupy apod.).

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

- Vytvoření centra metodické podpory pro strategické řízení, umožňující průběžnou konzultaci, komunikaci a sdílení dobré praxe napříč veřejnou správou.
- Rozvoj metodických nástrojů strategické práce pro národní, regionální i místní úroveň a jejich zavádění v praxi (např. Metodika přípravy veřejných strategií, Typologie strategických a prováděcích dokumentů, metodiky pro další oblasti) vč. sladění napříč všemi úrovněmi veřejné správy.
- Nastavení mechanismu pro horizontální (napříč agendami) a vertikální (vnitřní a vnější) soudržnost politik (tzv. koherenci politik) vč. podpory pilotování opatření a realizaci případových studií. Rozvoj a propagace technických nástrojů strategické práce (zejména Databáze strategií, ObcePRO, Regionální informační servis), propojení Databáze strategií na další datové systémy, vč. institucionálního i finančního zajištění dalšího fungování.
- Podpora, rozvoj a využívání analytických a evaluačních nástrojů pro strategickou práci včetně jejího vyhodnocování.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo pro místní rozvoj

Spolupráce

státní správa

územní samosprávné celky

Expertní skupina pro strategickou práci

Pracovní skupina pro evaluace

Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední orgány státní správy

územní samosprávné celky

3.4.2 VZNIK A ROZŠÍŘOVÁNÍ INOVACÍ PRO STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

V návaznosti na zjištění z analytické části je potřeba iniciovat, podporovat a zavádět inovace (včetně jejich rozšiřování napříč veřejnou správou), představující kvalitativní změny v praxi strategického plánování a řízení ve veřejné správě, vč. aplikace nových poznatků a metod a podpory zavádění

a využívání inovativních řešení při strategickém plánování, vč. podpory a využití experimentálního ověřování opatření.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

- Zhodnocení a případné zavedení Strategic Impact Assessment (SIA) jako kombinace metodického a obsahového hodnocení dopadu navržených politik vč. případného zavedení jako povinného prvku ve veřejné správě pro lepší a racionální plánování a rozhodování.
- Vytvoření systému priorit a prioritizace vč. mechanismu sledování a hodnocení implementace. Rozvoj přístupů a modelů založených na early warning system, pozorování megatrendů, forecast a foresight a tvorby scénářů.
- Vytvoření vzdělávání (výukového modulu / workshopu) rozšiřujícího již existující vzdělávací program Strateduka o oblast inovací ve strategickém řízení a využití experimentů při strategické práci.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo pro místní rozvoj

Spolupráce

státní správa

územní samosprávné celky

Expertní skupina pro strategickou práci

Pracovní skupina pro inovace ve veřejné správě

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední orgány státní správy

územní samosprávné celky

3.4.3 ZLEPŠOVÁNÍ PROSTŘEDÍ PRO STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

V návaznosti na zjištění z analytické části je třeba zajistit, aby veřejná správa na všech úrovních měla dostatečnou institucionální kapacitu k vytváření soudržných politik a strategií a jejich realizaci (organizační řešení, kompetence, personál, finanční prostředky, komunikační prostředky apod.), vč. vhodného využívání participativního přístupu při tvorbě strategických dokumentů, jejich implementaci a vyhodnocování. Z provedených šetření a analýz vyplývá potřeba vytvoření resp. posílení resortních a krajských zastřešujících strategických pracovišť, která by zajišťovala zejména koordinační, metodické, informační a vzdělávací činnosti v oblasti strategického řízení a plánování, a to jak v rámci ministerstev a krajů, tak mezi nimi. Obdobné činnosti by mohly vykonávat i v oblasti evaluační. Další vhodnou potenciální aktivitou těchto útvarů je také koordinace některých průřezových činností spojených s udržitelným rozvojem, územním rozvojem apod. Vznik resp. posílení zastřešujícího strategického útvaru je v kompetenci každého konkrétního úřadu a jeho podmínek, včetně např. možného propojení strategických a analytických pracovišť (3.1.4). Rovněž to neznamená nutný nárůst počtu zaměstnanců, lze využít např. žádoucího omezování operativních či administrativně náročných činností ve prospěch činností strategických.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

- Vytvoření, rekonstrukce či posílení strategických pracovišť na institucích.
- Podpora spolupráce platformami zaměřených na rozvoj strategické práce s cílem umožnit kvalitní a participativní přístup k tvorbě politik a rozhodování.
- Podpora legislativních změn, směřujících ke zvýšení využívání strategického řízení a eliminaci překážek tvorby a implementace politik.

- Návrh na propojení strategického řízení (od fáze tvorby politiky až po hodnocení realizace) s rozpočtováním (vč. přidělování prostředků na cíle a priority politik).

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ
Ministerstvo pro místní rozvoj**Spolupráce**

státní správa

územní samosprávné celky

Expertní skupina pro strategickou práci

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední orgány státní správy

územní samosprávné celky

3.4.4 ROZŠIŘOVÁNÍ ZNALOSTÍ A ZKUŠENOSTÍ VE STRATEGICKÉM ŘÍZENÍ**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

V návaznosti na zjištění z analytické části je potřebné zajistit, aby zaměstnanci související se strategickým řízením a plánováním ve veřejné správě měli odpovídající znalosti a kompetence. Dále je vhodné rozvinout koncepční a strategické uvažování, zprostředkovat nejnovější vědecké poznatky, umožnit získání zkušeností v rámci ČR (včetně podnikatelské sféry) a ze zahraničí, stejně jako zvýšit povědomí o tom, jak s těmito poznatky a zkušenostmi kriticky nakládat. Ve vztahu k širší veřejnosti i politické úrovni je nutné zintenzívnit obecné povědomí o významu strategické práce a jejích přínosech.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

- Průběžné vzdělávání a školení v oblasti strategické práce, vč. školení vybraných problémových oblastí strategické práce (např. participativní přístup k rozhodování).
- Založení a provozování platformy expertů pro strategické řízení a plánování ve veřejné správě s přesahem na podnikatelský a občanský sektor.
- Přenášení dobré praxe, vč. zahraniční spolupráce; mezinárodní spolupráce a sdílení zkušeností v oblasti strategické práce ve veřejné správě.
- Zvyšování povědomí o možnostech využití strategického řízení; aktivní propagace strategického řízení politiky směrem k veřejnosti i k politické reprezentaci.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ
Ministerstvo pro místní rozvoj**Spolupráce**

státní správa

územní samosprávné celky

Expertní skupina pro strategickou práci

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední orgány státní správy

územní samosprávné celky

poslanci a zastupitelé

odborná i laická veřejnost

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

600 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, informační systémy, domácí i zahraniční pracovní cesty

SPECIFICKÝ CÍL 3.5 SJEDNOTIT KVALITU PROVÁDĚNÝCH PROJEKTOVÝCH PRACÍ VE STÁTNÍ SPRÁVĚ

ŘEŠENÍ

Jako vhodné řešení nejednotné kvality prováděných projektových prací ve státní správě se jeví definice minimálních standardů, které stanoví minimální procesní rámec aplikace projektového řízení a zakotví roli projektové kanceláře do struktur organizačních složek státu. Tyto minimální závazné standardy projektového řízení pro instituce státní správy definují potřebu existence a úlohu projektové kanceláře v rámci organizace realizující projekty, rovněž definují jednotný metodický základ pro dílčí metodiky projektového řízení jednotlivých organizací a také zakotví systém pravidelného monitoringu a reportingu o stavu projektů a identifikovaných rizicích k eskalaci pro příslušnou úroveň vedení.

Jako další potřebné opatření bylo identifikováno vytvoření kompetenčního modelu projektového manažera pro instituce státní správy, který vychází z dlouholetých praktických zkušeností existujících projektových kanceláří. Cílem tohoto kroku je přehledné nastavení požadavků na státní zaměstnance, vykonávající roli projektového manažera, včetně jasného a jednotného popisu práv a odpovědností ve specifickém prostředí státní správy. Tento krok je nutný pro standardizaci projektového řízení v jednotlivých organizacích státní správy a pro zajištění minimální kvality provádění projektových prací. Jedná se o řešení nezbytné především pro zefektivnění realizace projektů na meziresortní úrovni při implementaci národních rozvojových plánů a řízení investic.

Součástí řešení je rovněž zpracování návrhu katalogizace projektových prací v rámci prací a činností, vykonávaných organizacemi státní správy za účelem podpory standardizovaného výkonu projektového řízení v těchto organizacích.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

3.5.1 ZAVEDENÍ MINIMÁLNÍCH STANDARDŮ PROJEKTOVÉHO ŘÍZENÍ PRO INSTITUTE STÁTNÍ SPRÁVY

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Projektové práce nejsou realizovány v jednotné kvalitě, v některých institucích státní správy nejsou realizovány vůbec, což má velmi negativní dopad na dosahování vytýčených cílů a na kvalitu výstupů. Aktivita, které by bylo možné řídit projektově, často projektově řízeny nejsou, což vede k neefektivnímu vynakládání prostředků v důsledku neschopnosti řádně řídit a realizovat potřebné procesy. Problémem je také nejednotnost ukotvení projektových kanceláří v rámci jednotlivých organizačních složek státu, kdy jsou útvary vykonávající činnosti projektové kanceláře zařazeny v různých úrovních vedení, nebo nejsou zřízeny vůbec, což výrazně komplikuje meziresortní spolupráci. Zavedení těchto jednotných minimálních standardů je důležité i s ohledem na očekávaný růst počtu projektů financovaných ze státního rozpočtu, plynoucích z Informační koncepce ČR, projektů Strategie Digitální Česko a Národního investičního plánu.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření je návrh závazných minimálních standardů projektového řízení pro instituce veřejné správy, které budou obsahovat definici a úlohu projektových kanceláří v rámci jednotlivých organizačních složek státu, dále jednotný metodický základ pro dílčí metodiky projektového řízení a systém pravidelného monitoringu a reportingu o stavu projektů a identifikovaných rizicích k eskalaci pro příslušnou úroveň vedení.

Výstupem návrhu opatření je vydání závazných Minimálních standardů projektového řízení, obsahujících:

- Definici projektové kanceláře, která zajišťuje kompletní evidenci všech projektových záměrů a realizovaných projektů v jednotlivých organizačních součástech organizační složky státu; dále zajišťující samotné řízení projektů. V souvislosti s touto činností garantuje jednotné metodické prostředí pro řízení projektů, vč. jeho aktualizace s ohledem na Minimální standardy projektového řízení, metodické vedení a související poradenskou činnost. Součástí činnosti projektové kanceláře je mj. administrace projektů spolufinancovaných z ESIF/EU fondů směrem k poskytovatelům dotace s cílem v maximální míře odbřemenit věcně příslušné útvary.
- Povinnost zavedení metodiky projektového řízení, zpracované v souladu s interními předpisy organizace, vycházející z Minimálních standardů projektového řízení, které odpovídají mezinárodním a národním standardům projektového řízení.
- Zavedení jednotného systému pravidelného monitoringu a reportingu o stavu projektů a identifikovaných rizicích k eskalaci pro příslušnou úroveň vedení včetně systému včasného varování. Součástí bude rovněž systém centralizovaných zpráv o stavu projektů jednotlivých organizací pro vládu ČR.
- Zohlednění vazeb při řízení jednotlivých projektů na programové řízení a portfolio management zainteresovaných organizací.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor projektového řízení MV

SPOLUGESTOR

odbor projektového řízení MMR

Spolupráce

projektové kanceláře institucí státní správy

CÍLOVÁ SKUPINA

organizační složky státu a jejich zaměstnanci

**3.5.2 SJEDNOCENÍ KOMPETENCÍ PROJEKTOVÝCH MANAŽERŮ V INSTITUCÍCH STÁTNÍ SPRÁVY
A KATALOGIZACE PROJEKTOVÝCH PRACÍ****DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Požadavky na výkon funkce projektových manažerů a další účastníky projektového cyklu se v rámci institucí státní správy různí, což vede k nejednoznačnému vymezení práv a odpovědností a nepřímo také k rozdílné kvalitě vykonávaných projektových prací v organizacích. Tato skutečnost se projevuje především při řízení meziresortních projektů a má přímý vliv na rychlost realizace projektů a na počet problémů, vzniknuvších při jejich realizaci.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Hlavní částí opatření je definice kompetenčního modelu projektového manažera pro instituce státní správy, včetně popisu požadované znalostí báze, doporučeného vzdělávacího modelu a certifikace nebo zkoušky. Cílem je přehledné nastavení požadavků na státní zaměstnance, vykonávající roli projektového manažera (a další státní zaměstnance zapojené do projektového cyklu), včetně jasného popisu práv a odpovědností ve specifickém prostředí státní správy s ohledem na projektové struktury.

Součástí definice bude také vymezení práv a odpovědností v návaznosti na další účastníky projektového cyklu v přímé návaznosti na podmínky pro zařazení jednotlivých projektových prací do Katalogu správních činností. Definice kompetenčního modelu projektového manažera bude vycházet z praktických zkušeností při realizaci projektů v prostředí státní správy. Součástí řešení je rovněž zpracování návrhu katalogizace projektových prací v rámci prací a činností, vykonávaných organizacemi státní správy.

Součástí opatření je i zavedení vzdělávacího modulu „Základy projektového řízení ve státní správě“. Tento modul v sobě bude zahrnovat nejen minimální standardy projektového řízení, ale i základní informace o projektových kancelářích, vedení projektů ve státní správě, kompetencích projektového manažera a katalogu prací, vykonávaných v rámci řízení projektů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor projektového řízení Ministerstva pro místní rozvoj

SPOLUGESTOR

odbor projektového řízení MV

Spolupráce

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Úřad vlády ČR

projektové kanceláře institucí státní správy

CÍLOVÁ SKUPINA

organizační složky státu a jejich zaměstnanci

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

20 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje

STRATEGICKÝ CÍL 4 KOMPETENTNÍ LIDSKÉ ZDROJE

SPECIFICKÝ CÍL 4.1 ZVÝŠIT ZNALOSTI A DOVEDNOSTI VOLENÝCH ZÁSTUPCŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

ŘEŠENÍ

Vzdělávání zastupitelů územních samosprávných celků neprobíhá plošně a dlouhodobě není systémově uchopeno. Zastupitelé často nemají dostatečné povědomí o právní úpravě jejich funkce a důsledcích z ní vyplývajících, ani řádné znalosti v oblastech správy rozpočtu a majetku. Tato skutečnost významně zvyšuje riziko jejich pochybení při rozhodování na jednání zastupitelstva, které může mít velmi negativní dopady jak na samotnou obec, tak také na občany v ní žijící, nehledě na různé druhy odpovědnosti samotných zastupitelů. Významné riziko pochybení hrozí také u těch volených zástupců, kteří z důvodu nedostatku úředníků v jejich obecních úřadech vykonávají správní činnosti, spadající do tzv. přenesené působnosti.

Aby byla zajištěna řádná správa obce i kraje a volení zastupitelé byli v maximální možné míře ochráněni před jednáním, které by mohlo být vyhodnoceno jako nezákonné, je třeba zajistit, aby zastupitelé disponovali určitou úrovní odbornosti, v případě výkonu správní činnosti pak přímo zvláštní odbornou způsobilostí.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ**4.1.1 ZAVEDENÍ SYSTÉMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ ZASTUPITELŮ****DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Kompetence zastupitelstva a jeho členů jsou upraveny v obecním i krajském zřízení, resp. v zákoně o hlavním městě Praze. Dle těchto právních úprav zastupitelé (uvolnění i neuvolnění) v průběhu svého funkčního období rozhodují o zásadních otázkách samostatné působnosti územního samosprávného celku, mezi které patří např. schvalování rozpočtu územního samosprávného celku, jeho závěrečného účtu či účetní závěrky, v případě obce i zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů apod. Zastupitelstvu je vyhrazeno také rozhodování např. o právním jednání nabytí a převodu hmotných nemovitých věcí, poskytování věcných darů či dotací. Za uvedené rozhodování jsou členové zastupitelstva trestněprávně, správněprávně i občanskoprávně odpovědní. To vše v situaci, kdy se členy zastupitelstva na základě voleb stávají lidé různého profesního zaměření, vzdělání či věkových skupin (viz Analýza komunálních voleb 2018⁵¹), kteří při vzniku mandátu nutně nemusí mít potřebné povědomí o právní úpravě postavení zastupitele či zkušenosti v oblasti majetkoprávní, rozpočtové apod. Aby v důsledku této neznalosti nedocházelo k porušování povinností plynoucích z relevantních právních norem, je třeba, aby zastupitelé měli o oblastech finančního řízení, rozpočtového hospodaření či nakládání s majetkem, které mohou bezprostředně ovlivňovat jejich rozhodování na jednání zastupitelstva, dostatečné povědomí. Dosud záviselo pouze na zastupitelích samotných, zda se v relevantních oblastech vzdělávali samostudiem nebo např. navštěvovali kurzy, nabízené v ČR různými vzdělávacími institucemi, které však nutně nemusí být akreditovány a poskytovat tedy z obsahového hlediska garantovaný výklad uvedených problematik.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Řešením této situace je vytvoření systémového vzdělávání zastupitelů (uvažováno je zejména o e-learningové formě, kterou chápeme jako nejméně zatěžující), ve snaze o jejich ochranu před

⁵¹ Analýza komunálních voleb 2018. MV ČR, 2019, dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vystupy-strategickeho-ramce-rozvoje-verejne-spravy.aspx>.

možným nevědomým protizákonným konáním. Každý volený zástupce, který nastoupí do své funkce, bude do jednoho roku od vzniku mandátu proškolen v tzv. minimu zastupitele. Uvedené minimum bude zahrnovat otázky finančního řízení, nakládání s majetkem a rozpočtového hospodaření.

Aby bylo uvedené vzdělávání legislativně ukotveno, bude třeba vypracovat a následně do legislativního procesu předložit novelu zákona o obcích, krajích, i hlavním městě Praze, a to spolu s dalšími změnami, plynoucími z tohoto koncepčního materiálu. Při přípravě předmětné novely budou zohledněny všechny právní možnosti, aby nový systém vzdělávání zastupitelů byl skutečně využíván plošně a podílelo se na něm co největší množství zastupitelů všech územních samosprávných celků.

Systémové vzdělávání může být doplněno také vzděláváním v prezenční formě.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

SMO ČR

SMS ČR

Asociace krajů ČR

CÍLOVÁ SKUPINA

zastupitelé

4.1.2 ZAVEDENÍ POVINNÉHO OVEŘENÍ ZVLÁŠTNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI U VŠECH VOLENÝCH ZÁSTUPCŮ, VYKONÁVAJÍCÍCH PŘENESENOU PŮSOBNOST

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Agendy spadající do tzv. přenesené působnosti jsou v rámci územních samosprávných celků vykonávány úředníky, kteří absolvovali zkoušku zvláštní odborné způsobilosti pro danou správní činnost, resp. její zjednodušenou obdobu podle zvláštních zákonů, čímž je občanovi garantována stejná úroveň znalosti správní agendy na jakémkoliv úřadě, který ve své životní situaci navštíví. Není však ojedinělým jevem, že v některých menších obcích jsou správní činnosti v důsledku nedostatku odborného personálu vykonávány v případě potřeby také starosty či místostarosty obce. Toto řešení se pohybuje na pomezí platné legislativy, jelikož uvolněný starosta není úředníkem ve smyslu zákona o úřednících ÚSC a nemá tak povinnost skládat zkoušky odborné způsobilosti, které předmětný zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, předjímá. Je proto třeba zajistit, aby všichni volení zástupci v případě, že vykonávají některou ze správních činností či dokonce několik z nich, měli o této správní činnosti dostatečnou znalost, prokázanou složením zkoušky zvláštní odborné způsobilosti tak, jak je definována v zákoně č. 312/2002 Sb., a dále konkretizována ve vyhlášce č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Každý volený zástupce bude povinen, při výkonu jakékoliv správní činnosti, složit zkoušku zvláštní odborné způsobilosti, prokazující znalost dané agendy. Povinnost absolvování zkoušky bude ukotvena v obecním zřízení v rámci připravované novely zákona obcí, která v sobě zahrne také další změny, plynoucí z tohoto koncepčního materiálu. V případě, kdy uvolněný zastupitel zkoušku odborné způsobilosti nesloží, nebude moci vykonávat správní činnosti v dané oblasti. Pokud

se nepodaří zajistit výkon uvedené správní činnosti jiným úředníkem, předmětnou činnost bude muset vykonávat jiný obecní úřad. Legislativně musí být definováno rovněž přechodné období, ve kterém zastupitelé musí splnit příslušné zkoušky.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

SPOLUGESTOR

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

Spolupráce

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

CÍLOVÁ SKUPINA

volení zástupci, vykonávající přenesenou působnost

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

29 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, složení zkoušek zvláštní odborné způsobilosti, e-learningové prostředí

SPECIFICKÝ CÍL 4.2 ZVÝŠIT ZNALOSTI A DOVEDNOSTI ÚŘEDNÍKŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

ŘEŠENÍ

Současný stav, kdy systém vzdělávání není dostatečně koordinován jak na horizontální úrovni, tj. mezi jednotlivými ministerstvy jako garanty jednotlivých správních činností, tak ve vertikální úrovni s ohledem na skutečný obsah výkonu správní agendy v rámci ÚSC, je velmi administrativně náročný a pro územní veřejnou správu nepřináší potřebnou personální základnu kvalifikovaných úředníků. Takový stav pak nemůže vést k potřebné flexibilitě celého systému vzdělávání úředníků s ohledem na změny právního prostředí, nástup digitalizace veřejné správy apod., tj. jednotlivé změny jsou pak prováděny nekoordinovaně a nahodile.

Řešením je vytvořit nástroje pro definování nových parametrů vzdělávání úředníků územní veřejné správy, které budou zaměřeny na širší spektrum praktických znalostí a dovedností než vyžaduje momentálně zastávané pracovní místo, na rozvoj osobnostních charakteristik zaměstnanců, na formování jejich postojů, hodnotových orientací a chování v souladu s „firemní“ kulturou⁵² veřejné správy.

Stejně tak i nastavit kompetence a kompetenční modely pro jednotlivé typy vzdělávání úředníků územních samosprávných celků a vytvořit víceúrovňový model vzdělávání úředníků ÚSC tak, aby zohledňoval působnost jednotlivých ÚSC, zejména s ohledem na rozsah výkonu přenesené působnosti (základní úroveň – obce I. typu, další úroveň – obce II. a III. typu, krajské úřady). Před zahájením platnosti této koncepce bude provedeno důkladné analytické vyhodnocení stávajícího stavu, aby byl systém odpovědně nastaven.

⁵² Srovnej.: Koubek, J.: Řízení lidských zdrojů. 3. vyd. Praha: Management Press, 2003, s. 237.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

4.2.1 STANDARDIZACE VSTUPNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ÚŘEDNÍKŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

DŮVOD ZAŘAZENÍ OPATŘENÍ

Základní přehled o organizaci a činnosti veřejné správy a územního samosprávného celku je pro nového úředníka zásadní, proto je třeba obsah vstupního vzdělávání nejen aktualizovat na dnešní poměry rychle se rozvíjející elektronizaci veřejné správy, ale především standardizovat potřebný rozsah a povinnost každého úředníka absolvovat tento typ vzdělávání.

OBSAH OPATŘENÍ

Obsahem opatření je standardizovat minimální obsah vstupního vzdělávání (§ 19 zákona o úřednících).

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

Spolupráce

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

CÍLOVÁ SKUPINA

úředníci územních samosprávných celků

4.2.2 NASTAVENÍ OBSAHU SPRÁVNÍCH ČINNOSTÍ, PŘÍPRAVY A OVĚŘENÍ ZVLÁŠTNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI PODLE PŮSOBNOSTI JEDNOTLIVÝCH ÚSC

DŮVOD ZAŘAZENÍ OPATŘENÍ

Zvláštní odborná způsobilost je dnes pojata velmi roztržštěně a nekoordinovaně, kdy rozsah zvláštní odborné způsobilosti stanoví dle obsahu dané správní činnosti jednotlivé věcně příslušné ústřední správní úřady, a to často v neadekvátním rozsahu k výkonu správních činností dle působnosti jednotlivých druhů obcí. Proto je třeba nastavit odpovídající obsah jednotlivých správních činností a k tomu nově také koordinaci procesů přípravy a ověření zvláštní odborné způsobilosti mezi všemi dotčenými zainteresovanými ústředními správními úřady v koordinaci s MV.

OBSAH OPATŘENÍ

Obsahem opatření je **nastavení odpovídajícího obsahu správních činností**, tj. úprava obsahu správních činností tak, aby odpovídal působnosti jednotlivých ÚSC, zejména s ohledem na přenesenou působnost. Předpokládá se, především s ohledem na malé obce, zavedení více úrovní obsahu správních činností a tedy i vzdělávání úředníků, a to základní úrovně pro obce I. typu a pro všechny další úrovně (obce II. a III. typu a krajské úřady). Před zahájením platnosti této koncepce však bude provedeno důkladné analytické vyhodnocení stávajícího stavu, aby byl systém odpovědně nastaven a optimálně umožnil rovněž vzájemnou prostupnost úředníků, resp. vyřešil další praktické situace, jako je např. výkon více správních činností. **Na základě výstupů této analýzy bude konkretizováno legislativní řešení této oblasti.**

Druhou významnou součástí opatření je taktéž **příprava a ověření zvláštní odborné způsobilosti**. V návaznosti na nastavení odpovídajícího obsahu správních činností bude třeba nově nastavit koordinaci procesů přípravy a ověření zvláštní odborné způsobilosti mezi všemi dotčenými zainteresovanými stranami, zahrnujícími MV, garanty správních činností (jednotlivé věcné příslušné ústřední správní úřady), Institut pro veřejnou správu. Dále pak vypracovat jednotný obsah zkoušek, resp. zkouškových otázek.

Vedle samotného nalezení věcného řešení obou předmětných okruhů otázek, budou tyto předmětem legislativních úprav na úrovni zákona i prováděcích právních předpisů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

Spolugestor

věcně příslušné ÚSÚ dle správní činnosti v rámci zvláštní odborné způsobilosti

Spolupráce

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

CÍLOVÁ SKUPINA

úředníci územních samosprávných celků

4.2.3 ZLEPŠENÍ KOORDINACE PROCESU UZNÁVÁNÍ ROVNOCENNOSTI VZDĚLÁNÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ OPATŘENÍ

Uznávání rovnocennosti vzdělání ze strany MV probíhá dle obsahu a rozsahu přípravných vzdělávacích kurzů k ověření zvláštní odborné způsobilosti zkouškou a dle obsahu samotné zkoušky zvláštní odborné způsobilosti, což stanoví jednotlivé ústřední správní úřady, dle své působnosti. Z toho logicky vyplývá nutnost spolupráce a koordinace mezi MV a dotčenými ústředními správními úřady, která však není dostatečná a propracovaná, včetně nedostatečně navazující rovnocennosti ex lege dle vyhlášky č. 304/2012 Sb. podle jednotlivých studijních programů akreditovaných Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství.

OBSAH OPATŘENÍ

Obsahem opatření bude **uznávání rovnocennosti vzdělání**, tj. vytvoření podmínek a nástroje pro koordinaci jak na horizontální úrovni, tj. mezi jednotlivými ministerstvy jako garanty jednotlivých správních činností (nesoulad mezi náplněmi správních činností definovanými přílohou vyhlášky, přípravnými kurzy ke zkoušce, zkouškami ZOZ a uznáváním rovnocennosti vzdělání úředníků), tak ve vertikální úrovni s ohledem na skutečný obsah výkonu správní agendy v rámci ÚSC. **Ve spolupráci s MŠMT a Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství bude cílem stanovit kompetenční standard úředníka ÚSC pro studijní programy vysokých škol zaměřených na veřejnou správu, nejen z pohledu uznávání rovnocennosti tohoto vzdělání pro potřeby úředníka ÚSC.** Předmětem uvedeného opatření bude také legislativní úprava na úrovni zákona i prováděcích předpisů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV

SPOLUGESTOR

věcně příslušné ÚSÚ dle správní činnosti v rámci zvláštní odborné způsobilosti

Spolupráce

odbor legislativy a koordinace předpisů MV

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci koordinace s Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství

CÍLOVÁ SKUPINA

úředníci územních samosprávných celků

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE**31 mil. Kč****TYP NÁKLADŮ:** lidské zdroje**SPECIFICKÝ CÍL 4.3 ZKVALITNIT VZDĚLÁVÁNÍ VE STÁTNÍ SPRÁVĚ****ŘEŠENÍ**

Z dosavadní praxe zajišťování vzdělávání ve správních a služebních úřadech a z provedených šetření vyvstaly mnohé jevy, které je nezbytné za účelem zkvalitnění rozvoje lidských zdrojů ve státní správě řešit. Od procesní stránky a nastavení systému je vzdělávání třeba posunout ke kvalitativní změně, kde významnou roli hraje orientace na aplikaci získaných poznatků a dovedností v praxi, zejména v souvislosti s novými právními předpisy, se kterými se zaměstnanci v každodenní praxi setkávají.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ**4.3.1 ZAVEDENÍ CENTRÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ V PRŮŘEZOVÝCH OBLASTECH****DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Jednotlivé druhy vzdělávání jsou zajišťovány ve všech úřadech, avšak s rozdílným obsahem a s různou kvalitou. Je nutné eliminovat tuto disproporci alespoň v průřezových oblastech, stejně jako nevhodné vynakládání finančních prostředků a zamezit tomu, aby zaměstnanec absolvoval dané téma vzdělávání (s totožným obsahem) vícekrát.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Předmětem opatření je vytvoření centrálního vzdělávání v průřezových oblastech, které jsou společné pro všechny obory státní služby, resp. státní zaměstnance ve služebním poměru, ale i zaměstnance v pracovním poměru. Jedná se zejména o oblasti vycházející z usnesení vlády nebo z priorit vlády. Centrální vzdělávání zajistí jednotnou kvalitu a standard obsahu vzdělávání. Za tímto účelem je třeba zmapovat aktuální stav potřebnosti proškolení v průřezových oblastech, na jehož základě bude probíhat dílčí vzdělávání ve vytipovaných oblastech.

K realizaci centrálního vzdělávání bude možné využít e-learningové formy vzdělávání na základě jednotného e-learningového prostředí, které bude společné pro všechny úřady. Jednotné e-learningové prostředí (tzv. slearning – sdílený e-learning) bude kromě tohoto centralizovaného vzdělávání zajišťovat rovněž možnost interního e-learningového vzdělávání v rámci jednotlivých služebních úřadů.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ**sekce pro státní službu MV**

věcně příslušné ústřední správní úřady

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa

4.3.2 PROHLUBOVÁNÍ VZDĚLÁNÍ V KLÍČOVÝCH SPRÁVNÍCH ČINNOSTECH

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

V praxi se ukazuje, že je třeba dále zkvalitnit prohlubování vzdělání z roviny získání poznatků na jejich aplikaci v praxi, především co se týká právních předpisů, a zaměřit se hlouběji na celkovou odbornou připravenost. Neméně podstatné je také klást větší důraz na ověřování znalostí a dovedností.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Předmětem návrhu uvedeného opatření bude zejména zavedení vzdělávání v klíčových správních činnostech. V rámci dalšího prohlubování vzdělání v průběhu výkonu služby a pro následné ověřování dovedností aplikace právních předpisů bude v praxi zavedeno vzdělávání v klíčových správních činnostech, daných služební náplní státních zaměstnanců na příslušném služebním místě. Vzdělávání bude povinné, periodicky se opakující ve stanovených intervalech.

Za účelem zavedení opatření bude třeba pro každé služební místo identifikovat správní činnost, která bude pro účely vzdělávání na daném služebním místě určena jako klíčová a stanovit periodicitu intervalů absolvování vzdělávání v klíčových správních činnostech, jeho obsah a formu. Bude třeba také stanovit způsob ověřování požadovaných znalostí a dovedností a v neposlední řadě pak také standardizovat obsah a rozsah způsobu ověřování znalostí a dovedností. Samotný obsah bude v kompetenci ústředního správního úřadu s gescí za příslušnou správní činnost. Tvorba vzdělávání bude koordinována Ministerstvem vnitra – sekci pro státní službu.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

ústřední správní úřady

Spolupráce

všechny služební úřady

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa

4.3.3 CENTRÁLNÍ EVIDENCE ABSOLVOVANÝCH VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Téměř všechny úřady vedou vlastní evidenci absolvovaných vzdělávacích akcí, ať se jedná o vlastní databáze nebo evidence v personálním informačním systému. Ta však slouží jen vlastním účelům daného úřadu. Nežádka dochází k tomu, že dané vzdělávání s totožným obsahem zaměstnanec absolvuje vícekrát, zejména v případě přechodu zaměstnance z jednoho úřadu do jiného.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Připravena a spuštěna bude napříč státní správou jednotná SW platforma pro evidenci absolvovaného vzdělávání. Jako efektivní a účelné se jeví tuto elektronickou evidenci propojit s sLearningem. Cílem tohoto opatření je zamezit „dublování“ vzdělávání, zajistit úsporné využívání finančních prostředků na vzdělávání a využít možnosti digitalizace. Jednotná evidence zajistí evidenci absolvovaného vzdělávání pro všechny zaměstnance na jednom místě. I v případě přechodu/odchodu zaměstnance bude zaevidováno, kterým vzděláváním zaměstnanec prošel a v jakém období jej absolvoval, což přispěje k tomu, že zaměstnanec již nebude muset opakovaně absolvovat totožné vzdělávání. Služebním úřadům pak tato evidence ušetří práci s dotazníky, zpracovanými pro potřeby každoroční informace pro vládu, tj. *Zprávy o vzdělávání zaměstnanců*

ve správních úřadech a státních zaměstnanců ve služebních úřadech, a s vyhodnocováním vládních priorit v této oblasti.

Tento záměr bude však realizován pouze za předpokladu, že po provedení vstupní analýzy dosavadních způsobů evidence vzdělávacích akcí na služebních úřadech doplněné analýzou možných technologických řešení, se bude jevit pro služební úřady věcně a finančně účelný a efektivní. V opačném případě bude od tohoto záměru odstoupeno.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

CÍLOVÁ SKUPINA

osoby odpovědné za vzdělávání v personálních útvech státní správy

4.3.4 ZMĚNA POJETÍ STRUKTURY PROHLUBOVÁNÍ VZDĚLÁNÍ V KONTEXTU ZÁKONA O STÁTNÍ SLUŽBĚ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Od systému prohlubování vzdělání je zapotřebí oddělit vstupní vzdělávání, které je dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (§ 107) součástí prohlubování vzdělání, ale které ve skutečnosti nevychází ani ze služebního hodnocení ani není vázáno na daný obor služby.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Novelizací relevantních ustanovení zákona o státní službě (§ 107) bude vstupní vzdělávání odděleno od prohlubování vzdělání (§ 107 odst. 1). Vzdělávání představených a jazykové vzdělávání bude vázáno na služební hodnocení a zastávané služební místo.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

CÍLOVÁ SKUPINA

státní správa

4.3.5 STANDARDIZACE VSTUPNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ ÚVODNÍHO

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Dle stávajícího usnesení vlády ze dne 26. října 2015 č. 865, o Rámcových pravidlech vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech a služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu ze dne 29. října 2015, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech č. 9/2015 je stanoven obsah vstupního vzdělávání úvodního. Chybí však větší specifikace témat a jejich rozsah.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Vstupní vzdělávání úvodní bude rozděleno na všeobecnou a specifickou část, minimální obsah a rozsah vzdělávání bude standardizován. Všeobecná část bude jednotná pro všechny nově nastupující zaměstnance do pracovního poměru / státní služby, její absolvování bude mít celostátní

platnost a bude zajišťována centrálně formou e-learningového kurzu. Obsah a forma vzdělávání, náležející ke specifické části, bude v gesci daného úřadu a bude jím zajišťována.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

sekce pro státní službu MV

Spolupráce

ústřední správní úřady

CÍLOVÁ SKUPINA

zaměstnanci nově nastupující do pracovního poměru / státní služby – státní správa

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

60 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, náklady na nastavení, provoz a údržbu sLearningu

STRATEGICKÝ CÍL 5 INFORMOVANÍ A ÚČASTNÍCI SE OBČANÉ

SPECIFICKÝ CÍL 5.1 ZLEPŠIT KOMUNIKACI VEŘEJNÉ SPRÁVY S VEŘEJNOSTÍ

ŘEŠENÍ

Vnímání institucí veřejné správy ze strany veřejnosti lze obecně označit jako spíše negativní, což je dáno nejen úzkým propojením veřejné správy s politickou sférou, ale i poměrně nízkým povědomím veřejnosti o dění v oblasti veřejné správy, o jednotlivých institucích a jejich poslání, o poskytovaných službách a důležitých aktivitách a reformách. Nízká informovanost v řadě případů vyplývá z různorodosti přístupů jednotlivých institucí ke komunikaci. Vhodným řešením je doporučit institucím veřejné správy optimální způsob komunikace veřejné správy s veřejností v rozlišení dle jednotlivých situací a zároveň reflektující aktuální trendy tak, aby se informace k občanovi dostala co nejrychlejší a nejkomfortnější způsobem, uložit orgánům státní správy a doporučit orgánům územní veřejné správy zpracovávání komunikačních strategií, a vycházet v komunikaci vstříc také osobám se zdravotním postižením či dalším specifickým skupinám.

SEZNAM NÁVRHŮ OPATŘENÍ

5.1.1 METODICKÉ VEDENÍ KOMUNIKACE INSTITUCÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY S VEŘEJNOSTÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Intenzita a kvalita komunikace institucí veřejné správy s veřejností se často odvíjí od vůle politické reprezentace dané instituce, zažitých zvyků, zaběhlých procesů, ale i charakteru instituce, jejích zkušeností s různými formami komunikace s veřejností apod. To samo o sobě nelze považovat za problematické. V některých institucích ale zaběhlé procesy a postupy ústí v neschopnost dostatečně rychle reagovat na moderní trendy v komunikaci a dodávat tak informace občanům v takové kvalitě a takovým způsobem, který je pro ně uživatelsky nejprístupnější a nejprívětivější. Velmi různorodý je na tomto základě i přístup institucí veřejné správy k brandingu či ke zveřejňování vypracovaných materiálů v případech, kdy jejich zveřejnění nebrání žádné legislativní důvody. Aby se instituce veřejné správy vymanily ze zajetých kolejí a naplnily tak základní podstatu existence institucí veřejné správy, tvorby a implementace politik, kterou by mělo být zlepšení kvality života občana, je třeba jim doporučit moderní formy komunikace, které následně budou moci vhodně v závislosti na znalosti konkrétního prostředí aplikovat ve svých institucích.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Bude vypracován jednoduchý doporučující metodický dokument, upravující vnější komunikaci institucí veřejné správy s veřejností. V metodickém dokumentu bude popsáno **základní minimum kvalitní a moderní komunikace** v rozlišení na územní samosprávné celky i ústřední orgány státní správy. Pro obě úrovně bude vytvořena doporučující **klasifikace situací a materiálů, v rozlišení dle potřeby komunikace s veřejností**, resp. dle potřebné intenzity této komunikace. Doporučeny budou také vhodné komunikační nástroje (médiu, sociální média, webové stránky, aplikace, kampaně, spojení s influencery a opinionmakery apod.) a způsoby, jak tyto komunikační nástroje optimálně využívat, a to jak ve fázi jejich přípravy, tak i následné realizace. Ve spolupráci s odborníky metodika doporučí také optimální postup tvorby brandingů institucí veřejné správy, jelikož právě ten velice často významně ovlivňuje osobní mínění klientů o dané organizaci. Nabídne také **doporučení ke zlepšení srozumitelnosti materiálů** zpracovávaných veřejnou správou včetně klasifikace materiálů, které by měly být veřejnosti k dispozici vždy jak v českém, tak i anglickém jazyce. Metodika nabídne také zpracovaný **kompetenční model úředníka, který se v institucích veřejné správy věnuje rozvoji vztahů a komunikaci s veřejností**, jelikož jsou to právě oni, kteří

by měli reagovat na rychle se měnící prostředí v oblastech marketingu, digitalizace, nových médií, technologií apod.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

ministerstva

územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

orgány státní správy

územní samosprávné celky

veřejnost

5.1.2 ZAVEDENÍ POVINNOSTI ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY ZPRACOVÁVAT KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Komunikační strategie institucí veřejné správy, zaměřené vně instituce, nejsou zpracovávány, nebo jsou zpracovávány jednotlivými sekčně či odborově vymezenými úseky pouze pro konkrétní činnosti, týkající se realizace projektů, zpracování strategických materiálů apod. Oddělení, věnující se v institucích veřejné správy vztahům s veřejností, se zaměřují spíše na základní zajištění řádné komunikace (např. správa webových stránek, pořádání tiskových konferencí k aktuálním problémům a otázkám, koordinace zpracování odpovědí na dotazy médií a veřejnosti atd.) a především na politický marketing, spojený s osobou daného ministra. Obě v řadě případů postrádá dlouhodobý jasný směr a konkrétní cíle, kterých chce instituce v komunikaci s veřejností dosáhnout. V důsledku toho není vnější komunikace uchopena jako celek vzájemně se podporujících činností a aktivit s jednoznačně definovanými komunikačními cíli, ale je rozvíjena pouze parciálně, bez vzájemných provazeb, dlouhodobé a střednědobé cíle v této oblasti nejsou plánovány a tedy ani vyhodnocovány a komunikační aktivity se tak dějí spíše ad hoc.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření je zavedení povinnosti ústředních orgánů státní správy a doporučení orgánům územní samosprávy zpracovávat komunikační strategie zaměřené na veřejnost, věnující se analýze prostředí, zmapování a určení cílových příjemců komunikace, stanovení komunikačních cílů a jejich vzájemné provázanosti, plánu konkrétních komunikačních aktivit, komunikačnímu mixu, technikám a komunikačním kanálům, odhadu rozpočtu a nastavení systému pro zhodnocení výsledků.

Obsah návrhu opatření je v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 4. dubna 2018 č. 214 k Metodickému pokynu pro řízení kvality ve služebních úřadech, v rámci kterého je služebním úřadům uloženo nastavit systém komunikace, jak vnitřní, tak vnější, včetně stanovení rozsahu a průběhu komunikace. V rámci předmětného kritéria zlepšování č. 5 je rovněž služebním úřadům stanovena povinnost revidovat stávající komunikační a informační systémy a definovat požadavky na jejich aktualizaci, tak aby byla zajištěna efektivní a účelná komunikace uvnitř a vně služebního úřadu.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

sekce pro státní službu MV

ministerstva

CÍLOVÁ SKUPINA

ústřední orgány státní správy
územní samosprávné celky
veřejnost

5.1.3 REALIZACE ODBORNÝCH SETKÁNÍ A TVORBA INFORMAČNÍCH MATERIÁLŮ ZA ÚČELEM ZVYŠOVÁNÍ INFORMOVANOSTI O DĚNÍ VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Získání povědomí o dění ve veřejné správě, a to nejlépe jednoduchou a srozumitelnou formou, je důležité jak pro pracovníky jednotlivých institucí veřejné správy, tak i pro samotné občany a odbornou veřejnost. Zejména ve vztahu k občanům lze v této oblasti spatřovat poměrně výrazný deficit, prokazatelný velmi nízkým povědomím občanů o tom, jak veřejná správa funguje, kam aktuálně směřuje, jaké koncepční materiály připravuje a realizuje, jaké legislativní změny připravuje apod.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Obsahem opatření je zejména realizace osvětových aktivit, informujících o aktuálním dění ve veřejné správě v gesci Ministerstva vnitra, o důležitých aktivitách a reformách apod., a to jak formou konferencí a workshopů za účasti zástupců ostatních ministerstev i zástupců územních samosprávných celků, tak i prostřednictvím tvorby přehledných a srozumitelných informačních a přehledových materiálů o činnosti veřejné správy (např. Výroční zpráva, informační letáky, apod.). Po vytvoření metodiky kvalitní a moderní komunikace (5.1.1) budou formy komunikace této metodice přizpůsobeny.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

ministerstva
územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

odborná i laická veřejnost

5.1.4 METODICKÉ VEDENÍ KOMUNIKACE INSTITUCÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY SE SPECIFICKÝMI SKUPINAMI

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Ministerstvo vnitra v průběhu let 2018 a 2019 rozběhlo ve spolupráci s vybranými neziskovými organizacemi a odborníky přípravu „easy to read“ materiálů, tj. materiálů určených pro snadné čtení osobám se zdravotním postižením, se sníženou schopností vnímání informací i občanům ve vypjaté životní situaci, vyžadující rychlé vnímání, rozhodnutí a řešení. Zaměřilo se konkrétně na takové životní situace, které je třeba řešit v životě občana opakovaně, jako je např. účast ve volbách, žádost o vydání občanského průkazu a cestovního dokladu apod. Jelikož uvedené „easy to read“ materiály neodpovídají a ani nemohou odpovídat potřebám všech osob se zdravotním postižením, ale ani dalším specifickým skupinám obyvatel, jako jsou např. cizinci, je třeba různými nástroji komunikaci s veřejnou správou usnadňovat. Usnadnění komunikace může být velmi prospěšné také pro občany bez jakýchkoliv omezení, kteří však potřebují rychle a v jednoduché a co nejlépe srozumitelné formě

načerpát informace o konkrétních právech a povinnostech, charakteru služby, poskytované veřejnou správou apod.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Dojde k vytvoření jednoduché doporučující metodiky pro orgány ústřední státní správy i územní samosprávy, zaměřené zejména na komunikaci se specifickými skupinami obyvatel, zejména se zaměřením na cizince a osoby se zdravotním postižením (neslyšící, nevidomé, či osoby s kombinovaným postižením), popř. další. Metodika bude vytvářena ve spolupráci s odborníky, aby co nejvíce odpovídala potřebám občanů ze specifických skupin.

Vyjma uvedené metodiky bude MV pokračovat v rozvoji doprovodných aktivit, vztahujících se ke komunikaci se specifickými skupinami obyvatel. Bude zejména usilovat o prohloubení spolupráce s relevantními stakeholdery, šíření osvěty o fungování klíčových oblastí veřejné správy co nejsrozumitelnějším způsobem, nebo také prohloubení motivace úředníků k tvorbě jednoduše srozumitelných materiálů i jejich využívání pro dvoustrannou komunikaci v rámci front-office.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

Institut pro veřejnou správu
vybrané relevantní neziskové organizace

CÍLOVÁ SKUPINA

orgány státní správy
územní samosprávné celky
veřejnost

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

30 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, domácí i zahraniční pracovní cesty

SPECIFICKÝ CÍL 5.2 ZVÝŠIT POVĚDOMÍ O MOŽNOSTECH ÚČASTI OBČANŮ NA VEŘEJNÉM DĚNÍ, TYTO MOŽNOSTI USNADŇOVAT

ŘEŠENÍ

Občané ČR si často nejsou v celé šíři vědomi toho, jakými způsoby se mohou v případě svého zájmu účastnit na veřejném dění, jaké nástroje participace mohou využívat a posilovat tak legitimitu i samotnou demokratičnost vládnutí. Obecně známé jsou pouze tradiční nástroje participace, tj. možnost volit a být volen ve všech typech voleb, možnost účasti v politických stranách, možnost účasti v referendech na celostátní, krajské či místní úrovni. Tyto tradiční nástroje, ač je povědomí o nich relativně široké, čelí setrvalému poklesu zájmu občanů o účast v nich. Méně tradiční nástroje participace, jako jsou např. kulaté stoly, mikrodeliberace, veřejná projednávání, participativní strategické plánování apod. tak široce známy nejsou a veřejná správa, zvláště na centrální úrovni, je v mnoha případech z různých důvodů nerealizuje. Veřejná správa proto musí přijmout taková opatření, která budou pro participaci vytvářet optimální podmínky, a která účast občanů na veřejném dění podnítl a participaci jim usnadní. Z uvedených důvodů bude přistoupeno k realizaci konkrétních opatření, zaměřených na zvýšení povědomí veřejnosti o možnostech participace a zvýšení povědomí veřejné správy o méně tradičních nástrojích participace, jejich

možnostech, omezeních, reálné aplikaci apod. Zanalyzováno bude také fungování subobecní struktury v ČR. Z analýzy vzejdou konkrétní doporučení, dle kterých bude následně rozhodnuto o dalších krocích.

SEZNAM NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ

5.2.1 ŠÍŘENÍ ZNALOSTI O FORMÁCH MOŽNÉ ÚČASTI OBYVATEL NA VEŘEJNÉM DĚNÍ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Povědomí o možnostech účasti na veřejném dění, zvláště ve vztahu k méně tradičním nástrojům participace, je mezi veřejností relativně nízké. Je proto třeba v této oblasti iniciovat osvětové kroky, které mohou ve výsledku účast veřejnosti na veřejném dění podnítit a veřejné správě významně napomoci v identifikaci postojů a požadavků veřejnosti, a přispět tak tedy i k optimalizaci poskytovaných služeb, přípravě a realizaci politik.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Bude vypracována brožura, která bude srozumitelnou formou občanům prezentovat možné formy jejich participace na veřejném dění, a to jak ty tradiční, tak i méně tradiční. V brožuře bude uveden odkaz na webovou stránku Ministerstva vnitra, kde bude možné nalézt podrobnější informace, které do brožury nebudou moci být z důvodu rozsahu a srozumitelnosti zahrnuty. Brožura bude doprovázena osvětovou kampaní, k dispozici bude na všech úřadech, bude distribuována také relevantním neziskovým organizacím, šířena na tematických akcích apod.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

CÍLOVÁ SKUPINA

veřejnost

5.2.2 METODICKÉ VEDENÍ UPLATŇOVÁNÍ MÉNĚ TRADIČNÍCH NÁSTROJŮ PARTICIPACE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ

Ve veřejné správě, zejména pak na úrovni ústředních orgánů státní správy, dlouhodobě přetrvává spíše rezervovaný postoj k využívání méně tradičních nástrojů participace. Tento rezervovaný postoj často plyne z řady faktorů, mezi kterými významnou roli hrají zejména obavy z časových prodlev v přijetí rozhodnutí, přípravě, ale i realizaci politik, obavy z neznalosti reálného provádění těchto nástrojů apod. Ač páteří participace i nadále zůstanou tradiční nástroje liberální demokracie, netradiční nástroje je třeba dále posilovat, mimo jiné i metodickým vedením jejich provádění.

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Bude vytvořena doporučující metodika, která netradiční participativní nástroje představí, doporučí vhodné formy pro konkrétní situace v rozlišení na orgány státní správy a územní samosprávy, a poskytne návod, jak tyto nástroje co nejlépe zrealizovat, včetně identifikované best practice na obou úrovních výkonu veřejné správy.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

CÍLOVÁ SKUPINA

orgány státní správy

orgány územní samosprávy

5.2.3 ANALYTICKÉ ZHODNOCENÍ FUNGOVÁNÍ SUBOBECNÍ STRUKTURY A Z TOHO PLYNOUCÍ NÁSLEDNÉ KROKY**DŮVOD ZAŘAZENÍ NÁVRHU OPATŘENÍ**

Jak je blíže specifikováno v analytické části koncepce, upravuje zákon o obcích rovněž takové oblasti, které se dotýkají tématu participace občanů. Jde například o práva občanů obce v ustanovení § 16 odst. 2 zákona. Oblasti participace občanů se nepřímo dotýká rovněž právní úprava vnitřně členěných statutárních měst, resp. osadních výborů, neboť oba instituty (pokud byly zřízeny) ovlivňují míru občanské participace na lokální úrovni. Zastupitelstva mnohých měst a obcí zřizují rovněž místní části coby organizační jednotky obce. Postavení těchto místních částí v dotčených městech či obcích není na území ČR jednotné a jejich jednotlivá práva vychází především z místních podmínek a nikoliv ze zákona. Základní otázkou, kterou tato koncepce ve vztahu k široké oblasti lokální participace otevírá je, **zda je současná právní úprava obsažená v zákoně o obcích optimální.**

OBSAH NÁVRHU OPATŘENÍ

Výše uvedená základní otázka bude předmětem analýzy, ve které bude zohledněno hledisko orgánů obce na straně jedné i hledisko občanů na straně druhé. Hypoteticky mohou z této analýzy vzejít náměty na úpravu zákona o obcích, jejich obsah však nelze v této fázi specifikovat.

GESTOR NÁVRHU OPATŘENÍ

odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV

Spolupráce

základní územní samosprávné celky

CÍLOVÁ SKUPINA

občané

základní územní samosprávné celky

ODHADOVANÁ FINANČNÍ NÁROČNOST REALIZACE SPECIFICKÉHO CÍLE

20 mil. Kč

TYP NÁKLADŮ: lidské zdroje, domácí a zahraniční pracovní cesty

E. VZÁJEMNÁ PROVÁZANOST SPECIFICKÝCH CÍLŮ

Tabulka č. 3: Provazby na úrovni jednotlivých specifických cílů

	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2
1.1		x					x		x					x	x	x	
1.2	x		x			x											x
2.1		x			x	x		x	x								x
2.2																	
2.3			x					x								x	
2.4		x	x														
2.5	x								x		x						x
3.1			x		x					x	x						
3.2	x		x				x				x			x	x	x	x
3.3								x			x						
3.4							x	x	x	x		x					
3.5											x						
4.1																	
4.2	x								x								
4.3	x								x								
5.1	x				x				x								x
5.2		x	x				x		x							x	

F. LOGIKA INTERVENCE

PROBLÉMOVÉ OBLASTI	POTŘEBY	CÍLE	OPATŘENÍ	VÝSTUPY	VÝSLEDKY A PŘÍNOSY
nedostatečně uplatňované evidence-informed (EI) rozhodování	uměřit opinion-based rozhodování, zvýšit a zkvalitnit analytické kapacity VS, zlepšit sběr, integraci a vyhodnocování dat, provést nezávislé vyhodnocení VS	3.1 rozšířit rozhodování a plánování ve VS na principu evidence-informed 1.1 zlepšit kvalitu služeb poskytovaných VS	rozvoj kompetencí analytických pracovníků ve VS, zvýšení povědomí VS o významu analytické práce a EI rozhodování, vytvoření platformy sdílení dat pro analytickou práci, ukotvení analytických koordinátorů a pracovníků, vytvoření systému sběru dat, zpracování PGR	centrum metodické podpory, neformální předávání zkušeností, vzdělávací kurzy k predikčním a analytickým metodám, akreditovaný vzdělávací univerzitní program na analytickou práci, workshopy, setkání a tvorba materiálů k šíření povědomí o EI, ukotvení analytických koordinátorů, platforma sdílení dat pro analytickou práci, analytické týmy na resortech, systém sběru dat o výkonu VS, zpracované PGR	silné analytické kapacity, fungující systém sběru, integrace a vyhodnocení dat, odpovědnější rozhodování VS
nízká kvalita strategického plánování a řízení	řídít tvorbu a implementaci strategií s ohledem na překryvy, synergie, kapacity institucí a rozpočty, rámcově sjednotit podobu typů strategických dokumentů, zavést systémový přístup k identifikaci změn a jejich reflexi, prioritizaci a hierarchizaci	3.4 zvýšit význam a kvalitu provádění strategického řízení	rozvoj a implementace metod a nástrojů strategického řízení, vznik a rozšiřování inovací pro strategické řízení, zlepšování prostředí pro strategické řízení, rozšiřování znalostí a zkušeností	centrum metodické podpory, propojení Databáze strategií na další datové systémy, kvalitativní posun ObcePro, Databáze strategií, systém priorit a prioritizace, Strateduka rozšířená o inovace ve str. řízení, vytvořené, rekonstruované či posílené strategické útvary, legislativní ukotvení strategického řízení, vzdělávací kurzy ve strategickém řízení, platforma expertů pro strategické řízení	silné strategické kapacity, fungující systém strategického řízení, promyšlený rozvoj VS
rezervy v komunikaci VS s veřejností, nízká míra participace občanů	konceptně uchopit komunikaci s veřejností, zvýšit využívání moderních komunikačních kanálů, zlepšit pro-klientský přístup úřadů a komunikaci na front-office, šířit povědomí o tradičních i netradičních nástrojích participace, zhodnotit a případně sjednotit subobecní strukturu	5.1 zlepšit komunikaci VS směrem k veřejnosti 5.2 zvýšit povědomí o možnostech účasti občanů na veřejném dění, tyto možnosti usnadňovat	metodické vedení komunikace institucí VS s veřejností a se specifickými skupinami, zavedení povinnosti centrálních orgánů zpracovávat komunikační strategie, pořádání informačních akcí a další osvětová činnost šíření znalosti o participaci, metodické vedení uplatňování méně tradičních nástrojů participace, analytické zhodnocení fungování subobecní struktury	metodika komunikace s veřejností, metodika komunikace se specifickými skupinami, usnesení vlády k tvorbě komunikačních strategií brožura o formách participace pro veřejnost, metodika uplatňování netradičních nástrojů participace ve VS, analýza fungování subobecní struktury a její případná legislativní úprava, konference, workshopy a info materiály k dění ve veřejné správě	zintenzivněná komunikace VS s veřejností, usnadněná participace, informovaná laická i odborná veřejnost, veřejnost zapojená do tvorby a implementace politik
neexistence systémového přístupu k tvorbě inovací	navrhnout systémový přístup k tvorbě inovací, zvýšit povědomí o jejich důležitosti	2.5 vytvořit prostředí podporující inovace a rozvíjet AI a automatizaci	analytické zhodnocení podpory inovací ve VS, realizace z analýzy vzešlých doporučení	analýza hodnotící překážky i příležitosti pro tvorbu inovací s doporučeními k vytvoření systému, podporujícího tvorbu inovací, reálné kroky k systémovějšímu uplatňování inovací ve veřejné správě	systémový přístup k tvorbě inovací ve VS, rozvoj inovací ve VS, zlepšená kvalita služeb

PROVÁZANOST CÍLŮ, LOGIKA INTERVENCE A DALŠÍ

PROBLÉMOVÉ OBLASTI	POTŘEBY	CÍLE	OPATŘENÍ	VÝSTUPY	VÝSLEDKY A PŘÍNOSY
dosud nevyužitý potenciál automatizace popř. AI	navrhnout činnosti, vhodné k automatizaci popř. využití AI	2.5 vytvořit prostředí podporující inovace a rozvíjet automatizaci, popř. AI	analytické zhodnocení činností, které jsou vhodné k automatizaci resp. využití AI, sběr best practice automatizace	analýza s doporučením konkrétních činností, vhodných k automatizaci, popř. robotizaci a využití AI, prezentace best practice	nákladově efektivní VS, rozvoj VS v souladu s moderními trendy
omezená schopnost orientace v právním řádu	provázat judikaturu vyšších soudních instancí a výkladové a metodické dokumenty ÚOSS s texty právních předpisů, vybudovat jednotný přístupový bod k právním předpisům s územně omezenou platností	2.3 zlepšit právní prostředí	propojení právních předpisů v e-Sbírce s judikaturou, rozšíření e-Sbírky o publikaci právních předpisů ÚSC a některých správních úřadů	e-Sbírka obohacená o právní předpisy ÚSC a některých správních úřadů, stejně jako o judikaturu vyšších soudních instancí a výkladové a metodické dokumenty ÚOSS	zpřehledněný a dostupnější právní řád pro VS i občana, zvýšené právní povědomí
nedostatečné využívání přístupů k řízení kvality včetně jejich trvalého zlepšování	rozšířit počet úřadů ÚSC využívajících přístupy k řízení kvality, zkvalitnit řízení kvality v rámci úřadů státní služby, zlepšit kompetence úředníků v oblasti řízení kvality, sdílet dobrou praxi, zmírnit roztržitost aplikovaných přístupů, zlepšit poskytování služeb	3.2 rozšířit aplikaci trvale udržovaných systémových přístupů k řízení kvality 1.1 zlepšit kvalitu služeb poskytovaných VS	podpora rozvoje zavedených systémů řízení kvality, rozvoj kompetencí úředníků v oblasti kvality, vytvoření či modifikace systému oceňování služebních úřadů, podpora vzájemného porovnávání úřadů, sdílení dobré praxe, metodická podpora nastavení a udržování systému řízení organizace, tvorba nových či zdokonalení stávajících nástrojů hodnocení kvality poskytovaných služeb, rozvoj kompetencí v oblasti pro-klientského poskytování služeb	příručka pro rozvoj systému řízení kvality, navazující na ISO 9001, vzdělávací kurzy, doporučení k úpravě systémů oceňování za úspěšné řízení kvality příp. nově vytvořená soutěž, vytvoření funkční platformy benchmarkingu a benchlearningu, softwarová aplikace benchmarkingu, platforma best practice, metodické doporučení systému řízení organizace ÚSC s příklady dobré praxe, národní konference kvality, překlad metodiky CAF 2020 a aplikační příručky, modifikovaná soutěž Přívětivý úřad či nová soutěž, vzdělávací program v oblasti pro-klientské orientace, elektronický nástroj k hodnocení služeb občany	kompetentní úředníci, ve VS široce aplikované systémy řízení kvality či systémy řízení organizace, služby odpovídající potřebám občana
problémy s uplatněním perspektivy udržitelného rozvoje	zvýšit znalost principů udržitelného rozvoje, podpořit jeho aplikaci v institucích, zvýšit znalost o environmentálně i sociálně odpovědném zadávání	3.3 zlepšit uplatnění principů udržitelného rozvoje	rozvoj kompetencí úředníků v oblasti udržitelného rozvoje i env.odpovědnosti, stejně jako sociálně-odpovědného zadávání, osvětová a metodická činnost v oblasti environmentálně a sociálně odpovědného zadávání, hodnocení udržitelného rozvoje	vzdělávací program k udržitelnému rozvoji i environmentální osvětě, vzdělávací program k sociálně odpovědnému zadávání, internetová prezentace a tištěné informační materiály k odpovědnému/strategickému zadávání, mechanismus hodnocení udržitelného rozvoje	zvýšené povědomí o UR, širší uplatnění UR v praxi – při přípravě i implementaci politik, uplatňování strategického zadávání veřejnými zadavateli

PROVÁZANOST CÍLŮ, LOGIKA INTERVENCE A DALŠÍ

PROBLÉMOVÉ OBLASTI	POTŘEBY	CÍLE	OPATŘENÍ	VÝSTUPY	VÝSLEDKY A PŘÍNOSY
nedostatečná koordinace a řízení	zpřesnit a zpřehlednit kompetence ústředních orgánů, zlepšit koordinaci mezi nimi, sjednotit výkon PP, nově definovat podmínky existence obcí, kde občané rezignovali na jejich správu	2.1 posílit řídicí a koordinační mechanismy 1.1 zlepšit kvalitu služeb poskytovaných VS	analytické zhodnocení zahraničních zkušeností a best practice, analytické zhodnocení kompetencí, posílení řízení PP, posílení nástrojů státu při nezájmu občanů o správu obce	analýza řízení VS v zahraničí, analýza legislativního i nelegislativního ukotvení kompetencí, jejich duplicit a multiplicit, návrh kompetenčního zákona, analýza problémů řízení PP, elektronický systém správy matrik, návrh na sjednocení kvalitativních parametrů poskytování služeb, legislativní ukotvení možnosti sloučit či zrušit obec v případě nezájmu občanů o její správu v obecním zřízení	efektivnější vzájemná spolupráce ve VS, lépe metodicky řízená VS, lépe řízená PP, zpřehledněný a zefektivněný výkon VS, koherentnější politiky, služby odpovídající potřebám občanů
neefektivní systém kontrol veřejných prostředků	výhodnotit fungování systému kontrol z hlediska efektivity, sjednotit vypovídací hodnotu kontrolních výstupů, zajistit sdílení výsledků kontrol	2.2 zefektivnit kontrolní mechanismy v oblasti nakládání s veřejnými prostředky	nezávislé analytické zhodnocení slabých stránek současného systému kontrol veřejných prostředků, revize aktuálně platného zákona o finanční kontrole	zpracování věcného záměru zákona o řízení a kontrole veřejných financí, analýza duplicit a rozdílů v kontrolních výstupech a doporučení k jejich nápravě	zefektivněný systém kontrol, odpovědnější správa veřejných prostředků
nejednotná kvalita prováděných projektových prací	sjednotit metodiku projektového řízení, sjednotit požadavky na výkon a dovednosti projektových manažerů a dalších členů projektového týmu	3.5 sjednotit kvalitu prováděných projektových prací	zavedení minimálních standardů projektového řízení, sjednocení kompetencí projektových manažerů, katalogizace projektových prací	minimální standardy projektového řízení, kompetenční model PM, zařazení projektového řízení do činností, vykonávaných organizacemi státní správy	kompetentní úředníci, zefektivněné řízení projektů, zefektivněný výkon VS
nevyvážená efektivita RIA včetně RIA ex-post	zmenšit rozdíly ve využívání RIA ex post, posílit význam RIA ex-ante	2.3 zlepšit právní prostředí	důsledné zpracování a kontrola RIA, ukotvení ex-post RIA, metodická podpora RIA, zvyšování kompetencí relevantních úředníků ve zpracování RIA, komplexní evaluace RIA	vymezení způsobu provádění ex-post RIA po procesní a metodické stránce, provazba ex-ante RIA s ex-post RIA, konzultace k RIA, vzdělávací programy, zevalovaná RIA	RIA jako integrální součást přípravy politik, odpovědnější hodnocení dopadů
nedostatečná elektronizace životních událostí	sjednotit informace o řešení životních událostí, zmapovat neefektivitu fungování veřejné správy z hlediska řešení životních událostí, elektronizovat vhodné životní události	1.1 zlepšit kvalitu služeb poskytovaných VS	optimalizace řešení životních událostí, analytické zhodnocení možností digitalizace vybraných částí VS a implementace e-sluzeb na Portál občana, zlepšení informovanosti občanů o možnostech čerpání služeb	analyzovaná a optimalizovaná řešení životních událostí, konkrétní elektronická řešení nejhodnějších životních událostí, e-sluzby integrované do Portálu občana, informační část gov.cz centrálním místem o službách VS, kvalitativní zlepšení webové aplikace „Co dělat, když...“	přehledné řešení životních událostí, zefektivněný výkon VS, služby, odpovídající potřebám občanů
neefektivní výkon kompetencí ÚSC	prověřit plnění zákonných úkolů v samostatné působnosti	1.2 zajistit optimální dostupnost služeb	analytické zhodnocení zákonných úkolů v oblasti samosprávy	analýza zákonných úkolů (kompetenční analýza, analýza faktické náročnosti povinných úkolů, jejich zajištění a způsobu financování)	zefektivněný a zjednodušený výkon VS, umístění služeb dle potřeb občanů

PROVÁZANOST CÍLŮ, LOGIKA INTERVENCE A DALŠÍ

PROBLÉMOVÉ OBLASTI	POTŘEBY	CÍLE	OPATŘENÍ	VÝSTUPY	VÝSLEDKY A PŘÍNOSY
rezervy ve způsobech a formách vzdělávání ve státní správě	sjednocení kvality vzdělávání v průřezových oblastech, zabránění neefektivnímu vynakládání finančních prostředků, pravidelné ověření požadovaných dovedností aplikovat právní předpisy v praxi	4.3 Zkvalitnit vzdělávání ve státní správě	zavedení centrálního vzdělávání v průřezových oblastech, prohlubování vzdělávání v klíčových správních činnostech, vytvoření centrální evidence absolvovaných vzdělávacích akcí, standardizace vstupního vzdělávání úvodního	centrální e-learningový systém státní služby (s-Learning), jednotná vstupní vzdělávání úvodní, jednotná evidence absolvovaných vzdělávacích akcí úředníků státní služby, pravidelné ověření znalostí úředníků v oblasti klíčových správních činností	lepší fungování systému vzdělávání ve státní službě, odborně kompetentní úředníci státní služby
neefektivní rozvrstvení výkonu veřejné správy v území	zefektivnit rozložení kompetencí obcí v PP k zajištění co nejlepší dostupnosti služeb	1.2 zajistit optimální dostupnost služeb	vybudování nové struktury výkonu PP, využití big data	nový seznam pověřených obecních úřadů a jejich kompetencí, relokace výkonu PP mezi obcemi, analýza big data a návrhy možné optimalizace dostupnosti	zefektivněný a zjednodušený výkon VS, umístění služeb dle potřeb občanů
dosud nevyužitý potenciál meziobecní spolupráce	zajistit vzájemnou spolupráci obcí v hranicích správního obvodu ORP za účelem efektivnějšího poskytování služeb a jejich zkvalitnění	2.4 zefektivnit spolupráci obcí	podpora meziobecní spolupráce ve správních obvodech ORP, osvětová činnost o výhodách spolupráce, metodická podpora	metodika spolupráce, dotační mechanismus, internetová prezentace a tištěné materiály	spolupracující obce, zefektivněný výkon VS, služby odpovídající potřebám občanů
finanční nepřipravenost ÚSC na možné změny v jejich působnosti	v závislosti na realizaci relevantních opatření plynoucích ze specifických cílů				
neaktuální systém vzdělávání úředníků ÚSC	vyřešit dílčí nedostatky systému vzdělávání úředníků ÚSC, zajistit, aby byly znalosti úředníků ÚSC adekvátní jejich pracovní pozici i aktuálnímu vývoji VS	4.2 zvýšit znalosti a dovednosti úředníků územně samosprávných celků	standardizace vstupního vzdělávání úředníků ÚSC, nastavení obsahu správních činností, přípravy a ověření ZOZ dle působnosti ÚSC, zlepšení koordinace procesu uznávání rovnocennosti vzdělání	kompetenční modely pro jednotlivé typy vzdělávání, upravené ZOZ, víceúrovňový model vzdělávání úředníků ÚSC, minimum vstupního vzdělávání, kompetenční standard úředníka ÚSC pro studijní programy a obory VS	odborně kompetentní úředníci ÚSC, služby odpovídající potřebám občanů
neefektivní výkon VS v aglomeračních celcích a statutárních městech	přizpůsobit výkon veřejné správy charakteru aglomerace, koordinovat aktivity obcí v aglomeračním celku, systémové uchopení existence statutárních měst	1.2 zajistit optimální dostupnost služeb 2.4 zefektivnit spolupráci obcí	zajištění flexibilnějšího výkonu VS v aglomeracích, podmínění vzniku statutárního města	právní ukotvení pojmů „aglomerace“, resp. metropole pro účely veřejné správy, prověření funkce ORP v aglomeracích, případné přičlenění ORP k obvodu centrální ORP aglomerace, zpřesnění legislativní úpravy statutárních měst	zpřehledněný a zefektivněný výkon VS, služby odpovídající potřebám občanů
neexistence systémového vzdělávání volených představitelů pro odborný a bezúhonný výkon jejich funkce	zajistit plošné povědomí zastupitelů o hospodaření obce a právní úpravě jejich funkce, zajistit, aby zastupitelé vykonávající přenesenou působnost museli složit odpovídající ZOZ	4.1 zvýšit znalosti a dovednosti volených zástupců územně samosprávných celků	zavedení systémového vzdělávání zastupitelů, zavedení povinného ověření ZOZ u volených zástupců, vykonávajících PP	vzdělávací program, legislativní ukotvení možnosti odměnit/krátit zastupitele na odměnách ve vztahu k absolvování/neabsolvování systémového vzdělávání, legislativní ukotvení povinnosti zastupitele složit ZOZ v případě výkonu přenesené působnosti	odborně kompetentní zastupitelé, občanům odpovědný výkon veřejné funkce

G. MEZINÁRODNÍ DIMENZE

Implementace koncepce bude mít i **důležitou mezinárodně-politickou dimenzi**. Participace ČR v mezinárodních organizacích a uskupeních a rozvoj bilaterálních a multilaterálních vazeb umožňují výměnu zkušeností a dobré praxe i v oblasti veřejné správy. Při implementaci koncepce bude možné využívat zkušeností jak v rámci mezivládní spolupráce na poli expertních výborů působících v mezinárodních organizacích, tak i vazeb na konkrétní státy, které se daným oblastem věnují dlouhodobě a s uchopitelnými výsledky. **V souladu se zaměřením jednotlivých strategických a specifických cílů koncepce pak bude možné usilovat i o určité zacílení mezinárodní spolupráce potřebným směrem.**

Největší průsečíky mezi Koncepcí a tématy, řešenými na půdě jednotlivých mezinárodních organizací, jichž je ČR členem, lze spatřovat v oblastech (uvedeny jsou pouze ty nejdůležitější):

Organizace	Tematická provazba
Rada Evropy Evropský řídicí výbor pro demokracii a správu (CDDG)	- posílení účasti veřejnosti na místní a regionální úrovni (SC 5.1) - problematika meziobecní spolupráce (SC 2.4) - veřejná správa v aglomeracích (SC 2.4)
Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) Výbor pro veřejné vládnutí (PGC) Observatoř pro inovace ve veřejném sektoru (OPSI)	- příprava Public Governance Review (SC 1.1) - problematika inovací ve veřejné správě (SC 2.5)
Evropská unie Evropská síť pro veřejnou správu (EUPAN) Řídicí skupina pro lepší regulaci (BRN)	- problematika veřejných služeb, inovací a řízení kvality (SC 1.1, 1.2, 2.5, 3.2, 4.3) - problematika lepší regulace a snižování zátěže (SC 2.3)
Organizace spojených národů	- podpora udržitelného rozvoje (SC 3.3)

Co se týče **bilaterálních vztahů ČR**, možnost využití zahraničních zkušeností při implementaci vybraných specifických cílů se nabízí zejména ve vztahu k **zemím V 4** (Slovensko, Maďarsko, Polsko), ve vztahu k **německy mluvícím zemím** (Rakousko, Německo, Švýcarsko), **eventuálně dalším státům EU, jako je Francie, Velká Británie, či mimoevropské země** jako je Jižní Korea a Japonsko (provazby s SC 1.1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 5.2).

H. NÁVAZNOST CÍLŮ NA RELEVANTNÍ STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Tabulka č. 4: Znázornění provazeb strategických cílů koncepce s dalšími relevantními strategickými materiály

	SRR VS 2014- 2020	Informační koncepce Digitální Česko	STRATEGICKÝ RÁMEC ČR 2030	SRR 2021+	NKR	JINÉ STRATEGICKÉ MATERIÁLY
1. PRO KLIENTA DOSTUPNÉ A KVALITNÍ SLUŽBY VEŘEJNÉ SPRÁVY						
1.1 Zlepšit kvalitu služeb, poskytovaných veřejnou správou	x	x	x		x	
1.2 Zajistit optimální dostupnost služeb	x	x		x	x	
2. EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY						
2.1 Posílit řídicí a koordinační mechanismy	x		x		x	
2.2 Zefektivnit kontrolní mechanismy v oblasti nakládání s veřejnými prostředky					x	
2.3 Zlepšit právní prostředí	x	x	x		x	
2.4 Zefektivnit spolupráci obcí	x			x	x	
2.5 Vytvořit prostředí podporující inovace a rozvíjet AI a automatizaci			x		x	- Inovační strategie ČR 2019-2030 - Národní strategie umělé inteligence v ČR
3. EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ INSTITUCE VEŘEJNÉ SPRÁVY						
3.1 Rozšířit rozhodování a plánování ve veřejné správě na principu evidence- informed	x	x	x		x	
3.2 Rozšířit aplikaci a zajistit trvalou udržitelnost přístupů k řízení kvality	x		x		x	- Národní akční plán společenské odpovědnosti - Národní politika podpory jakosti
3.3 Zlepšit praktickou aplikaci principů udržitelného rozvoje			x		x	- 7 Environmental Action Programme

						<ul style="list-style-type: none"> - Národní program Životní prostředí (Prioritní oblast 6: Environmentální prevence) - Strategie biologické rozmanitosti ČR 2016-2025 (1.3) - Politika ochrany klimatu v ČR 2017 – 2030 (5.8.3.)
3.4 Zvýšit význam a kvalitu provádění strategického řízení	x		x		x	
3.5 Sjednotit kvalitu prováděných projektových prací ve státní správě		x			x	
4. KOMPETENTNÍ LIDSKÉ ZDROJE						
4.1 Zvýšit znalosti a dovednosti volených zástupců územních samosprávných celků	x				x	
4.2 Zvýšit znalosti a dovednosti úředníků územních samosprávných celků	x		x		x	
4.3 Zkvalitnit vzdělávání ve státní správě	x	x	x			
5. INFORMOVÁNÍ A ÚČASTNÍCI SE OBČANÉ						
5.1 Zlepšit komunikaci veřejné správy směrem k veřejnosti		x	x		x	
5.2 Zvýšit povědomí o možnostech účasti občanů na veřejném dění, tyto možnosti usnadňovat			x	x	x	

4. IMPLEMENTACE KONCEPCE

A. RÁMEC IMPLEMENTACE

Jak je naznačeno v úvodní části této koncepce, implementace strategického materiálu bude s ohledem na desetiletou platnost koncepce probíhat na základě **tří na sebe navazujících Akčních plánů. První dva Akční plány budou tříleté, tj. pro období 2021–2023 a 2024–2026, poslední Akční plán pak bude čtyřletý pro období 2027–2030.** Rozdělení implementace na časově ohraničené implementační dokumenty umožní průběžně v rámci realizace strategického dokumentu reagovat na aktuální změny či trendy a inovace ve veřejné správě v ČR i v zahraničí. Důvodem pro zpracování časově ohraničených Akčních plánů je rovněž i termín zpracování plánované dopadové ex post evaluace SRR VS, která proběhne po skončení platnosti SRR VS. Výsledky tohoto vyhodnocení jsou pro další směřování veřejné správy velmi důležité. Pokud by vznikl pouze jeden implementační plán na celé období koncepce, bylo by jej možné o reflexi vzešlou z dopadové ex post evaluace obohatit pouze na základě aktualizace tohoto plánu. V důsledku časové ohraničenosti Akčních plánů budou moci být výsledky ex post vyhodnocení promítnuty do nastavení 2. Akčního plánu na léta 2024–2026.

První Akční plán na léta 2021–2023 je předložen vládě ČR ke schválení spolu s touto Koncepcí. Akční plány na léta 2024–2026 a 2027–2030 budou zpracovány vždy s předstihem před začátkem platnosti následného Akčního plánu a předloženy vládě ČR ke schválení po vnitroresortním a meziresortním připomínkovém řízení začátkem března následujícího roku, tj. v letech 2024 a 2027 (blíže viz kapitola „Monitoring a vyhodnocování plnění cílů koncepce“). Předloženy budou vždy na základě projednání s relevantními zainteresovanými stranami, tj. zástupci státní správy i územní samosprávy. Spolu se zpracováváním Akčních plánů na léta 2024–2026 a 2027–2030 bude vládě ČR na vědomí předloženo i vyhodnocení předcházejícího Akčního plánu. **Vyhodnocení posledního Akčního plánu na léta 2027–2030 bude zpracováno po skončení jeho platnosti v první polovině roku 2031 a předloženo vládě ČR ke schválení v září roku 2031** (blíže viz kapitola „Monitoring a vyhodnocování plnění cílů koncepce“).

Každý Akční plán bude blíže specifikovat opatření v rozpadu na jednotlivé aktivity, vždy s uvedením odpovědnosti příp. spoluodpovědnosti za plnění, spolupracujících subjektů, časového harmonogramu plnění, odhadované finanční náročnosti plnění a preferovaného zdroje financování. Opatření, která budou v Akčních plánech rozpracovávána na jednotlivé aktivity, budou vycházet z návrhu opatření, nastíněných v samotné Koncepci. V reakci na aktuální vývoj však budou moci být doplněna také o další opatření, která v Koncepci zmíněna nejsou, ale která lze chápat jako potřebná a žádoucí pro naplnění specifických a následně strategických cílů. Zacílení specifických a strategických cílů však musí být při takovémto doplnění vždy respektováno.

Vzhledem k tomu, že znění koncepce, stejně jako znění Akčních plánů je předkládáno k projednání a následnému schválení vládou ČR, očekává se, že koncepce bude včetně své implementační části **závazná pro všechny její uživatele**, kteří jsou obecně definováni v úvodní části této koncepce, a kteří jsou a budou specificky uvedeni v jednotlivých Akčních plánech.

B. INSTITUCIONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ IMPLEMENTACE KONCEPCE

IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURA KONCEPCE V RÁMCI ORGANIZAČNÍCH STRUKTUR GESTORA - MV	
IMPLEMENTAČNÍ JEDNOTKA	
ŘEDITEL IMPLEMENTAČNÍ JEDNOTKY	<p>Zařazení:</p> <ul style="list-style-type: none"> ředitel odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy v rámci sekce náměstka ministra vnitra pro řízení sekce legislativy, státní správy a územní samosprávy <p>Odpovědnost a pravomoci:</p> <ul style="list-style-type: none"> odpovědný za řádnou organizaci implementace koncepce prostřednictvím jejích prováděcích Akčních plánů pravidelně informuje gestora realizace koncepce (viz níže) o pokroku v implementaci Koncepce 2030 předsedá jednání Pracovní skupiny Koncepce VS 2030 a spolupracuje s jejími členy vede implementační jednotku určí vedoucí pracovních týmů k plnění jednotlivých strategických cílů koncepce
VEDOUcí PRACOVNÍCH TÝMŮ	<p>Zařazení:</p> <ul style="list-style-type: none"> určení pracovníci odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy součást implementační jednotky <p>Odpovědnost a pravomoci:</p> <ul style="list-style-type: none"> koordinují práce pracovních týmů k plnění jednotlivých strategických cílů koncepce odpovídají za řádnou přípravu veškerých materiálů souvisejících s organizací implementace i samotnou implementací koncepce, včetně monitoringu a vyhodnocení plnění koncepce a jejích prováděcích Akčních plánů, předkládaných na Pracovní skupinu Koncepce VS 2030 či Radu vlády pro veřejnou správu odpovídají za koordinaci, řízení a realizaci jednotlivých aktivit, opatření a specifických cílů za účelem plnění daného strategického cíle zajišťují soulad a synergie mezi jednotlivými specifickými cíli za účelem plnění daného strategického cíle
PRACOVNÍCI IMPLEMENTAČNÍ JEDNOTKY	<p>Zařazení:</p> <ul style="list-style-type: none"> řadoví pracovníci odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy zařazení v pracovních týmech k plnění jednotlivých strategických cílů koncepce <p>Odpovědnost a pravomoci:</p> <ul style="list-style-type: none"> vybraní pracovníci, výlučně z odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, plní roli sekretariátu Pracovní skupiny Koncepce VS 2030 odpovědní jednotlivým vedoucím pracovních týmů

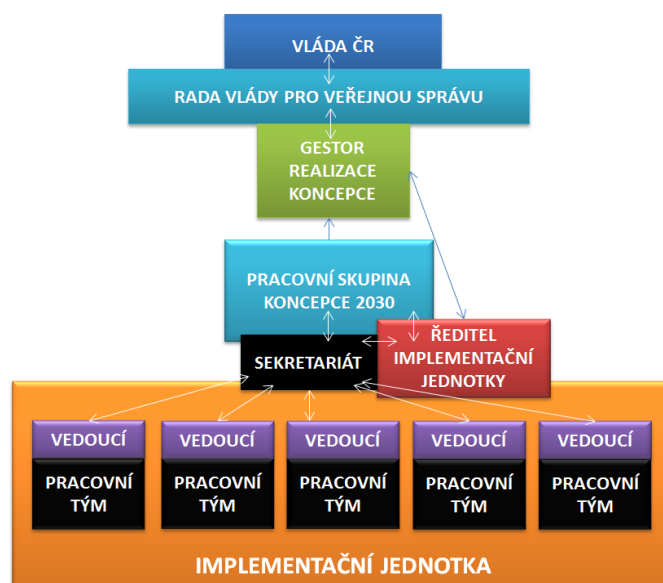
- zpracovávají veškeré materiály související s organizací implementace i samotnou implementací koncepce, včetně monitoringu a vyhodnocení plnění koncepce a jejích prováděcích Akčních plánů, předkládaných na Pracovní skupinu Koncepce VS 2030 či Radu vlády pro veřejnou správu
- realizují jednotlivé aktivity a opatření k naplnění specifických a tedy i strategických cílů

IMPLEMENTAČNÍ STRUKTURA KONCEPCE SE ZAHRNUTÍM RELEVANTNÍCH STAKEHOLDERŮ

VLÁDA ČR	<p><u>Odpovědnost a pravomoci:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhoduje o schválení/neschválení koncepce a jejích prováděcích Akčních plánů a v souvislosti s tím ukládá relevantním stakeholderům na úrovni státní správy povinnosti, na úrovni územní samosprávy pak doporučení • bere na vědomí vyhodnocení jednotlivých Akčních plánů za předchozí období • rozhoduje o aktualizaci Koncepce 2030 • schvaluje vybrané zásadní výstupy Akčních plánů, resp. Koncepce 2030
RADA VLÁDY PRO VEŘEJNOU SPRÁVU	<p><u>Zařazení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • nadresortní poradní orgán vlády pro oblast veřejné správy <p><u>Odpovědnost a pravomoci:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vrcholově dohlíží na realizaci koncepce prostřednictvím jednotlivých Akčních plánů • projednává a případně schvaluje klíčové výstupy jednotlivých aktivit a opatření, naplňujících specifické a strategické cíle koncepce • zajišťuje vzájemný soulad realizace strategických cílů koncepce • schází se podle potřeby, nejméně však dvakrát ročně, nestanoví-li Statut Rady vlády pro veřejnou správu jinak • rozhoduje na základě doporučení Pracovní skupiny Koncepce VS 2030 o předložení vyhodnocení Akčního plánu za předchozí období na vědomí vládě ČR • rozhoduje na základě doporučení Pracovní skupiny o předložení zpracovaného Akčního plánu ke schválení vládě ČR • rozhoduje na základě doporučení Pracovní skupiny Koncepce VS 2030 o předložení návrhu na aktualizaci koncepce vládě ČR
GESTOR REALIZACE KONCEPCE	<p><u>Zařazení:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • náměstek ministra vnitra pro řízení sekce legislativy, státní správy a územní samosprávy <p><u>Odpovědnost a pravomoci:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vrcholově řídí realizaci koncepce prostřednictvím jejích Akčních plánů

	<ul style="list-style-type: none"> informuje Radu vlády pro veřejnou správu o pokroku v realizaci koncepce
PRACOVNÍ SKUPINA KONCEPCE VS 2030	<p>Zařízení:</p> <ul style="list-style-type: none"> všichni gestoři opatření či specifických cílů Koncepce další vybraní zástupci orgánů státní správy i územní samosprávy <p>Odpovědnost a pravomoci:</p> <ul style="list-style-type: none"> podílí se na tvorbě jednotlivých Akčních plánů podílí se na monitoringu a vyhodnocení jednotlivých Akčních plánů dohlíží na realizaci strategických cílů koncepce projednává výstupy aktivit a opatření, směřujících k naplnění jednotlivých specifických a tedy i strategických cílů projednané výstupy předkládá ke schválení Radě vlády pro veřejnou správu průběžně schvaluje plnění postupu prací (včetně kontroly plnění harmonogramu a čerpání rozpočtu) její členové jsou hlavními kontaktními body pro komunikaci, týkající se realizace koncepce a jsou tedy zodpovědní za komunikaci veškerých informací, týkajících se koncepce, uvnitř své instituce schází se nejméně třikrát ročně nebo dle potřeby v případě potřeby doporučuje Radě vlády pro veřejnou správu aktualizaci koncepce předkládá Radě vlády pro veřejnou správu ke schválení zpracované Akční plány a vyhodnocení Akčních plánů za předchozí období zřizuje se souhlasem gestorů opatření či specifických cílů v případě potřeby pracovní podskupiny, které mohou existovat pouze ad hoc či fungovat po celou dobu realizace koncepce

Graf č. 4: Schéma implementace

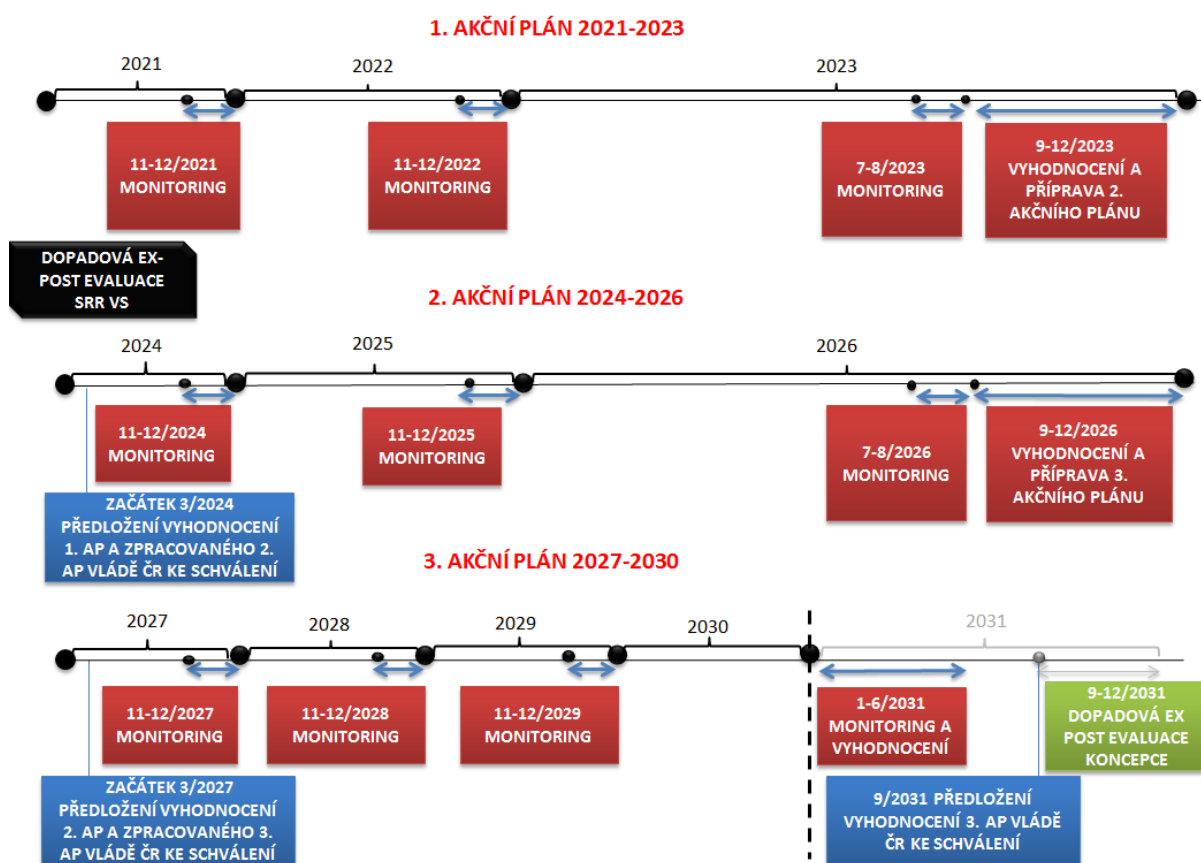

C. MONITORING A VYHODNOCOVÁNÍ PLNĚNÍ CÍLŮ KONCEPCE

Vyhodnocování plnění cílů koncepce bude probíhat na základě vyhodnocování plnění jednotlivých Akčních plánů. Plnění jednotlivých opatření a dílčích aktivit Akčních plánů bude vždy **od listopadu do prosince daného roku monitorováno** (z hlediska harmonogramu plnění jednotlivých aktivit a opatření, stejně jako plnění indikátorů), ke konci implementačního období daného Akčního plánu pak proběhne od července do srpna daného roku monitorování a pak vždy **od září do prosince hlubší vyhodnocení plnění jednotlivých specifických, resp. strategických cílů, jehož podkladem budou jednotlivé proběhlé monitoringy**. Monitoring a vyhodnocení posledního z Akčních plánů na léta 2027–2030 proběhne po skončení jeho platnosti, tj. v první polovině roku 2031.

Vyhodnocení plnění daného Akčního plánu bude vždy předloženo vládě ČR na vědomí začátkem března následujícího roku, spolu se zpracovaným Akčním plánem na další období. Závěrečná dopadová ex-post evaluace celé koncepce pak proběhne po skončení její desetileté platnosti a po vyhodnocení plnění posledního z Akčních plánů. Bude tedy zpracována v druhé polovině roku 2031, jejím podkladem budou všechny zpracované monitoringy a vyhodnocení Akčních plánů.

Graf č. 5: Harmonogram monitoringu a vyhodnocování plnění cílů

Za účelem monitoringu a vyhodnocování plnění Akčních plánů a Koncepce Klientsky orientovaná veřejná správa jako celku je **součástí přílohy č. 3 koncepce také zpracovaná indikátorová soustava**, tvořená přehledem indikátorů, monitorujících naplnění jednotlivých specifických i strategických cílů, stejně jako celkové vize koncepce. Indikátory jsou zpracovány v rozlišení na indikátory výstupové,

výsledkové a kontextové, navrženy jsou jak jejich výchozí, tak i cílové hodnoty. Při hodnocení plnění indikátorové soustavy a tedy i hodnocení pokroku v plnění koncepce je nutné vnímat, že k žádoucímu pokroku či dosažení cíle může dojít i v případě, kdy indikátor nebude zcela naplněn. Indikátory především monitorují, zda je strategie implementována vytýčeným směrem, neměly by proto být vnímány dogmaticky.

D. PŘEDPOKLADY ÚSPĚŠNÉ REALIZACE KONCEPCE

Součástí této kapitoly je seznam nejvýznamnějších předpokladů realizace koncepce. Ty jsou uvedeny ve výčtu níže a představují okolnosti, které by měly být zachovány či vytvořeny proto, aby byla koncepce jako celek zdárně implementována.

1. Politická vůle k realizaci koncepce
2. Prosazení potřebných legislativních změn v zákonodárném procesu
3. Zajištění dostatečného finančního a tedy i personálního krytí koncepce
4. Vznik kvalitních výstupů, ovlivňujících plnění cílů koncepce
5. Vůle veřejné správy a jednotlivých stakeholderů ke změnám
6. Obecné zájmy veřejné správy jsou nadřazeny zájmům jednotlivých resortů
7. Dodržení geografického resp. správního hlediska pro nové stanovení obcí II. typu

E. ŘÍZENÍ RIZIK

Součástí koncepce je i proces řízení rizik, spojených s její implementací, a k němu náležející **Registr rizik** (příloha č. 2), jehož cílem je poskytnout přehled všech rizik, spojených s implementací koncepce. Registr rizik je zpracován v rozlišení dle významnosti rizik jako součinu pravděpodobnosti výskytu a dopadu rizika⁵³. U každého rizika je rovněž uveden popis realizace opatření ke snížení jeho významnosti.

Registr rizik včetně opatření ke snížení významnosti rizik byl připraven zpracovateli koncepce. Většina identifikovaných rizik je průřezových, tj. společných pro všechny či většinu strategických cílů. Specifická rizika, vztahující se k jednotlivým strategickým cílům, jsou proto v Registru rizik uvedena pouze v případě, že jejich podstata není dostatečně pokryta průřezovým rizikem, nebo je nutné tuto podstatu zdůraznit také ve specifickém kontextu daného strategického cíle. Významnost rizik byla hodnocena kolektivně v rámci skupiny odborníků z Ministerstva vnitra, kteří mají zkušenost s implementací strategického materiálu, předně pak s implementací SRR VS.

Následující tabulka uvádí role, pravomoci a odpovědnosti jednotlivých aktérů v rámci procesu řízení rizik uvedených v Registru a tedy spojených s implementací koncepce.

⁵³ Dopad i pravděpodobnost rizik byly hodnoceny v pětibodové škále, kdy hodnota 1 představuje malý dopad resp. velmi malou pravděpodobnost a hodnota 5 velký dopad resp. velmi vysokou pravděpodobnost. Zjištěné hodnoty byly zprůměrovány. Od součinu průměrné hodnoty pravděpodobnosti a průměrné hodnoty dopadu je odvozena významnost rizika, která se může pohybovat v rozmezí 1-25. Dle výsledku hodnocení byla rizika rozčleněna do tří skupin dle významnosti na:

- rizika velmi významná (15 – 25)
- rizika středního významu (7 – 14,99)
- rizika nízkého významu (1 – 6,99)

AKTÉR ŘÍZENÍ RIZIK	ROLE, PRAVOMOCI, ODPOVĚDNOSTI
RADA VLÁDY PRO VEŘEJNOU SPRÁVU	<ul style="list-style-type: none"> • vrcholově dohlíží na proces řízení rizik • schvaluje nápravná opatření při skutečném výskytu rizikové události u velmi významných rizik
PRACOVNÍ SKUPINA KONCEPCE VS 2030	<ul style="list-style-type: none"> • schvaluje aktualizaci Registru rizik • schvaluje pravidelnou zprávu o řízení rizik (1x ročně) • projednává a schvaluje nápravná opatření při skutečném výskytu rizikové události u velmi významných a středně významných rizik, v případě velmi významných rizik tyto eskaluje na Radu vlády pro veřejnou správu
ŘEDITEL IMPLEMENTAČNÍ JEDNOTKY	<ul style="list-style-type: none"> • je vlastníkem Registru rizik • nese hlavní odpovědnost za řízení rizik implementace Koncepce • v případě skutečného výskytu rizikové události u velmi významných a středně významných rizik navrhuje nápravná opatření, která eskaluje k projednání a schválení na Pracovní skupinu Koncepce VS 2030 • dohlíží nad realizací schválených opatření ke snížení významnosti rizik • předkládá Pracovní skupině Koncepce VS 2030 ke schválení pravidelnou zprávu o řízení rizik (1x ročně) • koordinuje činnost vedoucích pracovních týmů • je vlastníkem rizik, která jsou průřezová, tj. platná pro celou Koncepti
VEDOUcí PRACOVNÍCH TÝMŮ	<ul style="list-style-type: none"> • monitorují rizika v jim svěřených oblastech a identifikují výskyt rizika • v případě skutečného výskytu rizikové události navrhují řediteli implementační jednotky nápravná opatření • navrhují úpravy Registru rizik • identifikují případná nová rizika v jim svěřené oblasti • průběžně informují ředitele implementační jednotky o změnách v portfoliu rizik v jim svěřené oblasti

V případě, že některý z členů implementační jednotky identifikuje nové riziko, oznámí jej neprodleně vedoucímu pracovního týmu či řediteli implementační jednotky. V případě identifikace nového rizika bude toto riziko vyhodnoceno z hlediska jeho významnosti, bude stanoveno opatření ke snížení jeho významnosti a bude doplněno do Registru rizik. Registr rizik bude průběžně aktualizován.

F. SPOLUPRÁCE A KOMUNIKACE

Klíčový pro implementaci navržené Koncepce je i **Komunikační plán**. Komunikační plán **nastavuje způsob komunikace o průběhu implementace strategického dokumentu, tj. o realizaci soustavy cílů prostřednictvím dosahování konkrétních výstupů a výsledků ve vztahu k cílovým skupinám komunikace. Těmi jsou v případě této Koncepce především ministerstva a další ústřední orgány státní správy, územní samosprávné celky, odborná i laická veřejnost, Parlament ČR, relevantní Rady vlády, Evropská komise apod.** Komunikace ve vztahu k cílovým skupinám by měla být maximálně efektivní a měla by využívat moderní komunikační prostředky (QR kódy ke stahování materiálů, jednoduchá grafická shrnutí materiálů i dosažených výsledků, využití sociálních sítí apod.).

Za realizaci Komunikačního plánu je odpovědný ředitel implementační jednotky, jednotlivé komunikační aktivity realizují jednotliví vedoucí pracovních týmů. O významných zrealizovaných komunikačních aktivitách je informována Pracovní skupina Koncepce VS 2030, v případě potřeby pak i Rada vlády pro veřejnou správu. Komunikační plán je pravidelně aktualizován (1x ročně), aktualizace je předkládána ke schválení Pracovní skupině Koncepce VS 2030 ředitelem implementační jednotky.

INFORMOVÁNÍ CÍLOVÝCH SKUPIN O SCHVÁLENÍ KONCEPCE A JEJÍHO PROVÁDĚCÍHO AKČNÍHO PLÁNU NA LÉTA 2021–2023

OBSAH	<ul style="list-style-type: none"> důvody vzniku koncepce a Akčního plánu 2021–2023 vize a cíle koncepce klíčová opatření a aktivity k jejich dosažení očekávané výstupy, výsledky a přínosy
HARMONOGRAM	<ul style="list-style-type: none"> před začátkem platnosti koncepce – konec 2019, průběžně 2020
FORMA	<ul style="list-style-type: none"> články v odborných časopisech (např. Veřejná správa, Moderní obec, apod.) informace na webových stránkách MV ČR popř. dalších relevantních webech konference Moderní veřejná správa 2020 představení koncepce na relevantních pracovních platformách, relevantních Radách vlády apod.

INFORMOVÁNÍ CÍLOVÝCH SKUPIN O PŘÍPRAVĚ A SCHVÁLENÍ AKČNÍCH PLÁNŮ NA LÉTA 2024–2026 A 2027–2030

OBSAH	<ul style="list-style-type: none"> důvody vzniku Akčního plánu 2024–2026 a 2027–2030 klíčová opatření a aktivity realizované na základě obou Akčních plánů očekávané výstupy a výsledky
HARMONOGRAM	<ul style="list-style-type: none"> před začátkem platnosti Akčního plánu – konec 2023 a 2026, po schválení Akčního plánu – začátek 2024 a 2027
FORMA	<ul style="list-style-type: none"> články v odborných časopisech (např. Veřejná správa, Moderní obec, apod.) informace na webových stránkách MV ČR popř. dalších relevantních webech představení Akčních plánů na relevantních pracovních platformách, konferencích, relevantních Radách vlády apod.

INFORMOVÁNÍ CÍLOVÝCH SKUPIN O KLÍČOVÝCH VÝSTUPECH A VÝSLEDKÁCH IMPLEMENTACE KONCEPCE A JEDNOTLIVÝCH AKČNÍCH PLÁNŮ

OBSAH	<ul style="list-style-type: none"> dosažené výstupy popř. výsledky koncepce zápisy z jednání Rady vlády pro veřejnou správu a Pracovní skupiny Koncepce VS 2030 hodnotící zprávy jednotlivých Akčních plánů dopadová ex post evaluace SRR VS Informace o stavu zavádění řízení kvality ve služebních úřadech
--------------	---

HARMONOGRAM	<ul style="list-style-type: none"> • průběžně během celého období platnosti koncepce 2021–2030
FORMA	<ul style="list-style-type: none"> • články v odborných časopisech (např. Veřejná správa, Moderní obec, Veřejné zakázky v praxi, Veřejné zakázky, Perspektivy kvality, HR fórum apod.) • informace na webových stránkách MV ČR http://mvcr.cz popř. dalších relevantních webech a prostřednictvím newsletterů <ul style="list-style-type: none"> ○ webová stránka MV http://kvalitavs.cz ○ budovaná webová stránka projektu PMA 3 (pma3.gov.cz) ○ portál gov.cz ○ webová stránka MMR ke strategické práci http://verejne-strategie.cz ○ webová stránka Databáze strategií http://databaze-strategie.cz/ ○ webová stránka k RIA ÚV ČR https://ria.vlada.cz ○ webová stránka MPSV k odpovědnému veřejnému zadávání http://sovz.cz ○ webová stránka MF ke kontrole veřejných financí https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/kontrola-verejnych-financi ○ webová stránka ke státní službě: https://www.statnisluzba.cz • představení výstupů a výsledků koncepce na relevantních <ul style="list-style-type: none"> ○ pracovních platformách, např. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pracovní skupina VS 2030 ▪ Pracovní skupina pro inovace ▪ Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů ▪ Expertní skupina pro strategickou práci ▪ Pracovní skupina pro Databázi strategií ▪ Porada s řediteli krajských úřadů ▪ Porada s tajemníky ORP ▪ Mezirezortní pracovní skupina pro uplatňování odpovědného přístupu při zadávání VZ a nákupech státní správy a samosprávy ▪ Pracovní skupina pro analýzu duplicit kontrol ▪ Pracovní skupina zástupců projektových kanceláří ▪ Pracovní komise k otevřenému vládnutí a transparentnosti státní správy ○ konferencích, např. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Konference Moderní veřejná správa ▪ Národní konference kvality ▪ Konference Strategické veřejné zadávání ▪ Konference k systému řízení a kontroly veřejných financí ▪ Konference internet ve státní správě a samosprávě ▪ Konference Snadná navigace světem úřadů ▪ Konference Státní služba ○ relevantních Radách vlády (zejména RVVS a RVIS) ○ dalších platformách (např. semináře ke vzdělávání ÚSC) ○ sociálních sítích (Twitter, Facebook)

G. ODHADOVANÉ FINANČNÍ NÁROKY, PREFEROVANÝ ZDROJ FINANCOVÁNÍ

Za účelem implementace koncepce v podobě jednotlivých Akčních plánů je klíčové zajistit odpovídající personální a finanční zdroje.

Finanční náročnost implementace koncepce byla při zahrnutí všech strategických cílů ve výše uvedeném rozsahu odhadnuta na cca 1,73 mld. Kč. Za účelem rozvoje meziobecní spolupráce je vhodné taktéž věnovat cca 1 mld. Kč na její podporu. Bližší specifikace finanční náročnosti implementace je k dispozici v prvním a bude k dispozici v následných Akčních plánech.

MV i většina dalších gestorů jednotlivých specifických cílů a opatření preferuje, aby byla implementace klíčových oblastí koncepce pokud možno financována z evropských prostředků, tj. jak z dobíhajícího Operačního programu Zaměstnanost 2014–2020, tak i aktuálně vytvářených operačních programů fondů EU pro období 2021–2027. Uvedené možnosti financování budou do velké míry odvislé od konečného stavu vyjednávání mezi ČR a EK o podpoře veřejné správy v programovém období 2021+, stejně jako MV a MMR resp. dalšími řídicími orgány operačních programů. Bližší specifikace požadavků na financování je uvedena v jednotlivých Akčních plánech. Všechna opatření Koncepce jsou navržena tak, aby byla genderově neutrální.

5. SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. 1 – ANALYTICKÁ ČÁST

PŘÍLOHA Č. 2 – REGISTR RIZIK

PŘÍLOHA Č. 3 – INDIKÁTOROVÁ SOUSTAVA

PŘÍLOHA Č. 4 – PŘEHLED DOPADŮ KONCEPCÍ PŘEDJÍMANÝCH LEGISLATIVNÍCH ZMĚN

6. SEZNAM ZKRATEK

Následující tabulka uvádí seznam zkratk, společný jak pro strategickou, tak i analytickou část (Příloha č. 1) koncepce Klientsky orientovaná veřejná správa 2030.

AI	Artificial Intelligence (umělá inteligence)
AISEO	Agendový informační systém evidence obyvatel
Analýza 2011	Analýza aktuálního stavu veřejné správy z roku 2011
Analýza ÚSC	Analýza systému kontrol územních samosprávných celků
AV ČR	Akademie věd ČR
BRN	Řídící skupina pro lepší regulaci
CAF	Common Assessment Framework (společný hodnotící rámec)
CDDG	Evropský řídicí výbor pro demokracii a správu
CEMR	Rada evropských obcí a regionů
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj
CSR	Corporate Social Responsibility (společenská odpovědnost firem)
CzechPOINT	Český podací ověřovací informační národní terminál
CzechVoc	Czech Vocabulary (slovník českého práva)
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
DESI	Index digitální ekonomiky a společnosti
DSO	dobrovolné svazky obcí
ECLI	European Case Law Identifier (identifikátor rozsudků Evropského soudního dvora)
EFQM	European Foundation for Quality Management (Evropská nadace pro management kvality)
EGDI	eGovernment Development Index (index rozvoje eGovernmentu)
EIPA	Evropský institut veřejné správy
EK	Evropská komise
ELI	Evropský legislativní indikátor
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
ESSP	Expertní skupina pro strategickou práci
EU	Evropská unie
EUPAN	European Public Administration Network (sít evropské veřejné správy)
GDPR	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů

GPP	Green Public Procurement (environmentálně odpovědné zadávání, tzv. „zelené“)
HR	Human resources (lidské zdroje)
ICT	Informační a komunikační technologie
IPRÚ	integrovaný plán rozvoje území
IROP	Integrovaný regionální operační program 2014-2020
ITI	integrované územní investice
KOPAK	Komunálně politická akademie
MA21	Místní agenda 21
MAS	místní akční skupina
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MV	Ministerstvo vnitra
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKR	Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNO	Nevládní nezisková organizace
ODK	Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MV
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OPSI	Observatory for Public Sector Innovation (Observatoř pro inovace ve veřejném sektoru)
OPZ	Operační program Zaměstnanost 2014-2020
ORP	obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
OSR	Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy MV
OVZ	Odpovědné veřejné zadávání
PDCA cyklus	plan, do, check, act (naplánuj, proved', ověř, jednou cyklus)
PGR	Public Governance Review (hodnocení veřejné správy)
PO3	Prioritní osa 3
PMA	procesní modelování agend
PRINCE	Project(s) in Controlled Environment (jedna z metod projektového řízení)
PS EVAL	Pracovní skupina pro evaluace
PSSAU	Pracovní skupina pro spolupráci analytických útvarů
RIA	Regulatory Impact Assessment (hodnocení dopadů regulace)
RUD	rozpočtové určení daní
RVIS	Rada vlády pro informační společnost
RVVS	Rada vlády pro veřejnou správu
SC	Strategický cíl
SIG	Sustainable Governance Indicators (indikátory udržitelného vládnutí)
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SMS ČR	Sdružení místních samospráv ČR
SpC	Specifický cíl
SR ČR 2030	Strategický rámec Česká republika 2030
SRN	Spolková republika Německo
SRRVS	Strategický rámec rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014-2020
Strategie SA	Strategie Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby 2007-2015 „Smart Administration“
SW	software
TAČR	Technologická agentura České republiky

ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ÚSC	územní samosprávný celek
ÚV ČR	Úřad vlády ČR
UVZ	Udržitelné veřejné zadávání
V4	Visegrádská skupina
VJM	Comparative Multilingual Legal Vocabulary (komparativní multijazykový právní slovník)
VUCA	volatility, uncertainty, complexity, ambiguity (proměnlivost, nejistota, složitost, dvojznačnost)
VS	veřejná správa
ZOZ	zkouška zvláštní odborné způsobilosti
Zpráva	Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace

Ministerstvo vnitra ČR

Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy

2019

Kontakty: Lucie Paličková (lucie.palickova@mvcz.cz), Petr Schlesinger (petr.schlesinger@mvcz.cz).

www.mvcz.cz/verejna-sprava

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zpracováno v rámci projektu „Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0000125.

Projekt je spolufinancován z prostředků Evropské unie, Evropského sociálního fondu.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo vnitra

Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

www.mvcr.cz